

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK
ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRSAL MİMARİ MİRASIN KORUNMASI ÜZERİNE BİR
DEĞERLENDİRME: GÖLCÜK/NÜZHETİYE KÖYÜ ÖRNEĞİ

MUHAMMET KEREM YAVUZ

KOCAELİ 2024

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK
ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRSAL MİMARİ MİRASIN KORUNMASI ÜZERİNE
DEĞERLENDİRME: GÖLCÜK/NÜZHETİYE KÖYÜ ÖRNEĞİ

MUHAMMET KEREM YAVUZ

Doç.Dr. Nurdan KUBAN ORCAN
Danışman, Marmara Üniversitesi
Doç.Dr. Emre KİŞHALI
Jüri Üyesi, Kocaeli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep İNAN OCAK
Jüri Üyesi, Marmara Üniversitesi

.....

.....

.....

Tezin Savunulduğu Tarih: 23.09.2024

ETİK BEYAN VE ARAŞTIRMA FONU DESTEĞİ

Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu,
- Çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik, ilke ve kurallara uygun davrandığımı,
- Bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi,
- Bu çalışmanın Kocaeli Üniversitesi'nin abone olduğu intihal yazılım programı kullanılarak Fen Bilimleri Enstitüsü'nün belirlemiş olduğu ölçütlere uygun olduğunu,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı,

beyan ederim.

Bu tez çalışmasının herhangi bir aşaması hiçbir kurum/kuruluş tarafından maddi/alt yapı desteği ile desteklenmemiştir.

Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Muhammet Kerem YAVUZ

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI

Fen Bilimleri Enstitüsü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda belirtilen koşullarla kullanıma açma izninin Kocaeli Üniversitesi'ne verdiğimi beyan ederim. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet hakları bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki makale, kitap, tebliğ, lisans, patent gibi çalışmalarda kullanımı, danışmanımın isim hakkı saklı kalmak koşuluyla ve her iki tarafın bilgisi dahilinde bana ait olacaktır.

Tezin kendi özgün çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim kurulu tarafından yayınlanan ***“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”*** kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/ Kocaeli Üniversitesi Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

Tezim ile ilgili gizlilik kararı verilmemiştir.

Muhammet Kerem YAVUZ

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Mimarlık eğitiminde zihnimde en çok merak uyandıran, akademik çalışmalarımı hangi alanda tercih edeceğimin cevabını verdiren ders olan “Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon” adlı lisans dersimizi veren Doç. Dr. Nurdan KUBAN ORCAN, Doç. Dr. Emre KİSHALI, Dr. Araş. Gör. Seda KAPLAN ÇİNÇİN ve Dr. Esra EKŞİ BALCI’ya; jüri üyesi olarak tezimin şekillenmesinde verdiği kritiklerle katkı sağlayan Dr.Öğr. Üyesi Zeynep İNAN OCAK’a, mimarlık eğitimi sürecimde akademik katkılarının yanında kişisel gelişimime de katkı veren ve aramızdan ayrılmış olan Prof. Dr. Aydın ESEN’e, süreç boyunca fikirleriyle bana katkıda bulunan Prof. Dr. Kamuran ÖZTEKİN ve Y. Mimar Ergin ÖZTEKİN’e, tez çalışması sürecinde maddi ve manevi olarak beni destekleyen Arş. Gör. Gülhis DUYGUN ve Arş. Gör. Orhun İNCE’ye, eğitim hayatım boyunca benden desteğini esirgemeyen, sorularıma cevap vererek beni heveslendiren ve emeği geçen tüm öğretim elemanlarına teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışması kapsamında fikir alışverişinde bulunduğum, köydeki alan çalışmalarında bana bilgilerini aktaran sevgili Nüzhetiye Köyü sakinlerine, arşiv çalışmalarında kaynaklarını benimle paylaşan Feyzullah Yavuz ULUGÜN, Haluk ULUSOY ve Mimar Duygu KANIK’a teşekkürlerimi sunarım.

Çocuk yaşımdan bugüne kadar neyi başarabildiysem emekleri sayesinde başardığım, düştüğüm her andan onlara tutunarak ayağa kalktığım ve her kararımı saygı ve fikirleriyle destekleyen sevgili annem Asiye YAVUZ’a ve babam Ercan YAVUZ’a, biricik ablam Melek Funda YILDIRIM, eşi Fatih YILDIRIM ve yeğenlerim Yağız YILDIRIM ile Kadir Efe YILDIRIM’a sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Mimarlık eğitimi sürecim boyunca hayatımda olan, eğitim periyodumun tüm zorluklarında yanımda sevgisini ve desteğini esirgemeyen, yüksek lisans eğitimi ve tez sürecimde de aynı yuvayı paylaştığım çok kıymetli eşim Elif Ezgi YAVUZ’a, sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Çocukluk yıllarımdan bu yana dostluklarını esirgemeyen Furkan TANIR, Fatih ŞİMŞEK, Yakup Enes DURAK, Raşit AYVENLİ, Ahmet Sefa GÜMÜŞSOY ve Alperen ARAS’a; üniversite yaşamımın ilk yıllarımdan bu yana dostluklarından çokça kazanım elde ettiğim Beste CEYLAN, Gizem PEKEL, Özge KOÇHAN ve Handenur SEZEN’e; Kocaeli Üniversitesi Mimarlık Fakültesi’nde tanıştığım, eğitim dönemleri boyunca desteklerini esirgemeyen ve halen hayatımda önemli bir yere sahip olan Cemre İNAL, Berre AKDAŞ, Mert GÜZEL, Ezgi Nur ÖZGÜR ve şu an okulumuz bünyesinde akademik hayatına devam eden Arş. Gör. Elif ÇELİK’e teşekkürlerimi sunarım.

Eylül – 2024

Muhammet Kerem YAVUZ

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN VE ARAŞTIRMA FONU DESTEĞİ.....	i
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI	ii
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
TABLolar DİZİNİ.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	x
ÖZET	xi
ABSTRACT	xii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı.....	3
1.2. Çalışmanın Yöntemi	3
2. KIRSAL MİRASIN KORUNMASI	6
2.1. Uluslararası Yaklaşımlar.....	7
2.2. Ulusal Ölçekte Kırsal Mirasın Korunması.....	9
3. KOCAELİ’DE KIRSAL YERLEŞİMLER.....	14
3.1. Kırsal Yerleşimlerin Fiziksel Özellikleri.....	16
3.2. Yapı Tipleri.....	17
3.3. Yapım Biçimleri	19
4. NÜZHETİYE MAHALLESİ	21
4.1. Coğrafi Özellikler	22
4.2. Tarihi.....	22
4.3. Beşeri Özellikler	23
4.3.1.Nüfus Yapısı.....	23
4.3.2.İdari Yapısı.....	24
4.3.3.Geçim Kaynakları	24
4.3.4.Somut Olmayan Miras Öğeleri	25
4.4. Somut Miras Bileşenleri.....	25
5. NÜZHETİYE KÖYÜ’NDEKİ KIRSAL DOKUYU ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	42
5.1. Kocaeli’nin Sanayileşme Etkisi	44
5.2. 1999 Gölcük Depremi Etkisi	48
5.3. 2012 Yılında Yürürlüğe Giren 6360 Sayılı Kanun Etkisi.....	52
5.4. 2020 COVID-19 Pandemi Etkisi	57
5.5. Sürecin Değerlendirmesi.....	58
6. MİMARİ MİRASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER	67
6.1. Mimari Yapıların Mevcut Durum Değerlendirmesi	69
6.1.1.İyi Durumdaki Yapılar	71
6.1.2. Hasarlı ve Kullanıma Sahip Durumdaki Yapılar	75
6.1.3. Bakımsız ve Terk Edilmiş Durumdaki Yapılar	77
6.1.4. Yitirilen Yapılar	79
6.2. Mimari Yapıların Koruma Sorunları	84
7. SONUÇ VE ÖNERİLER	88
KAYNAKLAR.....	92

EKLER	95
KİŞİSEL YAYIN VE ESERLER.....	134
ÖZGEÇMİŞ.....	135

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1.	Gölcük ilçesi Mahalle ve Köyleri.....	2
Şekil 2.1.	İdeal Cumhuriyet Köyü Projesi.....	10
Şekil 3.1.	Kocaeli’deki Rum Yerleşimleri.....	14
Şekil 3.2.	Kocaeli’deki Ermeni Yerleşimleri.....	15
Şekil 3.3.	Kocaeli Fiziki Haritası.....	16
Şekil 3.4.	Pandeleimon Manastırı.....	17
Şekil 3.6.	Musevi Okulu’nun Projesi	18
Şekil 3.7.	Aya Vasil Kilisesi’nin projesi	18
Şekil 3.8.	Kapanca Sokak, 2003 Görünümü.....	19
Şekil 3.9.	Ste. Barbe Koleji	20
Şekil 4.1.	Nüzhetiye Köyü’nün Kocaeli’deki Konumu.....	21
Şekil 4.2.	Nüzhetiye Köyü’nün Hava Fotoğrafı	22
Şekil 4.3.	Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Tescilli Yığma Taş Yapı.....	26
Şekil 4.4.	Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Önünde Çekilen Bayram Fotoğrafı.....	27
Şekil 4.5.	Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Önünde Çekilen Bayram Fotoğrafı.....	27
Şekil 4.6.	Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Giriş (Doğu) Cephesi Fotoğrafı.	28
Şekil 4.7.	Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Zemin Kat Planı Krokisi	29
Şekil 4.8.	Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Asma Kat Planı Krokisi	30
Şekil 4.9.	Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Güney Cephesi Fotoğrafı.	31
Şekil 4.10.	Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Batı Cephesi Fotoğrafı.	31
Şekil 4.11.	Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Kuzey Cephesi Fotoğrafı.....	32
Şekil 4.12.	Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camiinin Köy İçerisindeki Konumu	32
Şekil 4.13.	Nüzhetiye Köyü’nde Çekilmiş Bir Fotoğraf	33
Şekil 4.14.	Nüzhetiye Köyü’nde Çekilmiş Bir Fotoğraf	33
Şekil 4.15.	Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapı ve Bahçesi	34
Şekil 4.16.	Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapı.....	34
Şekil 4.17.	Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Serender Yapısı.....	35
Şekil 4.18.	Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapı.....	35
Şekil 4.19.	Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Tescilli Bir Yapı	36
Şekil 4.20.	Nüzhetiye Köyü’nde Geleneksel Yapım Tekniğiyle Yapılmış Bir Konuta Ait Bodrum Kat Planı Krokisi	37
Şekil 4.21.	Nüzhetiye Köyü’nde Geleneksel Yapım Tekniğiyle Yapılmış Bir Konuta Ait Zemin Kat Planı Krokisi.....	38
Şekil 4.22.	Nüzhetiye Köyü’nde Geleneksel Yapım Tekniğiyle Yapılmış Bir Konuta Ait 1. Kat Planı Krokisi	38
Şekil 4.23.	Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapının İç Mekanına Ait Bir Fotoğraf	39
Şekil 4.24.	Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapının İç Mekanına Ait Bir Fotoğraf	39
Şekil 4.25.	Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapının İç Mekanına Ait Bir Fotoğraf	40
Şekil 4.26.	Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapının İç Mekanına Ait Bir Fotoğraf	40
Şekil 5.1.	Nüzhetiye Köyü’nün Yapılarının Yapım Tekniğine Göre Haritalandırılması	42
Şekil 5.2.	Nüzhetiye Köyü’ne Ait 1976 Senesinde Hazırlanmış Askeri Harita	46

Şekil 5.3.	Nüzhetiye Köyü'nün 1976 Yılına Ait Haritaya Göre Yapı Stokunun İşlendiği Harita.....	47
Şekil 5.4.	USGS'ye Göre Gölçük Depremi'nin Analizi.....	49
Şekil 5.5.	Nüzhetiye Köyü'ne ait 1999 Senesinde Hazırlanmış Askeri Harita	50
Şekil 5.6.	Nüzhetiye Köyü'nün 1999 Senesinde Çekilmiş Hava Fotoğrafı	50
Şekil 5.7.	Nüzhetiye Köyü'nün 1999 Yılına Ve Önceki Dönem Haritalarına Göre Yapı Stokunun İşlendiği Harita	51
Şekil 5.8.	Nüzhetiye Köyü'ne ait 2005 Yılında Dijital Ortamda Hazırlanmış Halihazır Harita	53
Şekil 5.9.	Nüzhetiye Köyü'nün 2009 Yılına Ait Hava Fotoğrafı.....	53
Şekil 5.10.	Nüzhetiye Köyü'nün 2011 Yılına Ait Hava Fotoğrafı.....	54
Şekil 5.11.	Nüzhetiye Köyü'nün 2013 Yılına Ait Hava Fotoğrafı.....	55
Şekil 5.12.	1976 ve 2024 Arasındaki Yıllara Ait Haritaların Düzenlenmesi ve İşlenmesi İle Üretilen Yapı Stoku Durumu	56
Şekil 5.13.	Nüzhetiye Köyü'nde Tescilli Bir Yapının Yıkılmasından Sonra Yerine Yapılan “Tiny House” Yapısı	58
Şekil 5.14.	1976 ve 2024 Yılları Arasındaki Haritalara Göre İşlenen Yapı Stoku Haritası	60
Şekil 5.15.	2005 Yılı ve Günümüz Mevcut Durumuna Göre Oluşturulan Nüzhetiye Köyü'nün Tarım Alanları ve Köydeki Servis Yapılarının Durumu.....	63
Şekil 5.16.	Aktif Serender Yapısı.....	64
Şekil 5.17.	Aktif Serender Yapısı.....	65
Şekil 5.18.	Aktif Serender Yapısı.....	65
Şekil 5.19.	Kullanılmayan Ahır Yapısı	66
Şekil 6.1.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yığma Taş Yapı.....	68
Şekil 6.2.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı	68
Şekil 6.3.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı	69
Şekil 6.4.	Nüzhetiye Köyü'nde Tescilli Bir Yapı ve Muhdes Çatı Ekleri.....	71
Şekil 6.5.	Nüzhetiye Köyü'nde Tescilli Bir Yapıdaki Muhdes Pencere Elemanı ve Çimento Bazlı Sıvası	72
Şekil 6.6.	Nüzhetiye Köyü'nde Tescilli Bir Yapı ve Muhdes Çatı Ekleri.....	72
Şekil 6.7.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı	73
Şekil 6.8.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı	73
Şekil 6.9.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı	74
Şekil 6.10.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı	74
Şekil 6.11.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı ve Yapının Sahibi H.F. Yaman.	75
Şekil 6.12.	Yapıya Ait Bozulma Fotoğrafı, Yapının Köşeden Açılması.....	75
Şekil 6.13.	Yapıya Ait Bozulma Fotoğrafı, Yapının Bodrum Katındaki Yığma Taş Beden Duvarlarının Ara Harçlarının Atması ve Dere Taşıyla Doldurulması	76
Şekil 6.14.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı, Cumbadaki Ahşap Elemanın Sehim Hareketi ve Sıva Çatlakları.....	76
Şekil 6.15.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı	77
Şekil 6.16.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı	77
Şekil 6.17.	Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı, Köyün Eski Bakkalı, Yapıyı Saran Bitkisel Ögeler	78

Şekil 6.18.	Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı, Yapıyı Saran Bitkisel Ögeler.....	79
Şekil 6.19.	Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı	80
Şekil 6.20.	Nüzhetiye Köyü’nde Yitirilmiş Tescilli Yapının Arazisi.....	80
Şekil 6.21.	Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı	81
Şekil 6.22.	Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapıdan Kalıntılar.....	81
Şekil 6.23.	Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı	82
Şekil 6.24.	Terk Edilmiş Yapının Yerine İnşa Edilen “Tiny House” Konseptli Yeni Yapı.....	83
Şekil 6.25.	Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı	83
Şekil 6.26.	Terk Edilmiş Yapının Yerine İnşa Edilen Yeni Yapı.....	84
Şekil 6.27.	“Buğday Taneleri Engelsiz Yaşam Köyü” Açılış Töreni.....	86
Şekil 6.28.	Tarihi Ahşap Hacı Ali Paşa Camii	86
Şekil 6.29.	Tarihi Ahşap Hacı Ali Paşa Camii İçi.....	87

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 5.1. Kocaeli Nüfusunun Kent/Kır Düzleminde Dağılımı.....	37
Tablo 5.2. Gölcük İlçesi Nüfusunun Kent/Kır Düzleminde Dağılımı.....	37
Tablo 5.3. Dönemlere Göre Üretilen/Yıkılan Yapı Sayıları.....	54
Tablo 5.4. Servis Yapılarının Kullanım Durumları.....	55
Tablo 6.1. Nüzhetiye Köyü’ndeki Toplam Yapı Sayısı ve Geleneksel Yapıların Durumu.....	60

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar

BOA	: Başkanlık Osmanlı Arşivi
COE	: Council of Europe (Avrupa Konseyi)
COVID-19	: Corona Virus Disease – 19 (Korona Virüs Hastalığı -19)
ÇEKÜL	: Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı
GEEAYK	: Gayrimenkul Eski Eserler, Anıtlar Yüksek Kurulu
ICOMOS	: International Council on Monuments and Sites (Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi)
KAİP	: Koruma Amaçlı İmar Planı
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
SEKA	: Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları Anonim Şirketi
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TEMA	: Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TÜPRAŞ	: Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi
UNESCO	: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)
USGS	: United States Geological Survey (Amerika Birleşik Devletleri Jeoloji Araştırmaları Kurumu)

KIRSAL MİMARİ MİRASIN KORUNMASI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: GÖLCÜK/NÜZHETİYE KÖYÜ ÖRNEĞİ

ÖZET

Kırsal mirasın korunması, uluslararası ölçekte Endüstri Devrimi'nin başladığı 18. Yüzyılın sonlarında ortaya çıkan bir kavramdır. Giderek artan bir hızla yaşanan sanayileşme sürecinde kırsal nüfusun kente göç etmesiyle birlikte nüfusu azalan ve neredeyse bitme noktasına gelen kır yerleşimlerinde geleneksel yapılm tekniklerinin, gelenekselleşmiş yaşama biçiminin, kültürel miras öğelerinin ve özetle kırsal yaşamın tehlike altına girdiği görülmüştür. Yaşanan gelişmelerle birlikte korumanın, kente ait anıt ve simgesel yapıların dışında sıradan yerleşimleri de kapsamı gerektiği kabul edilmiştir. Bu duruma yönelik yapılan çalışmalarda mimari miras öğelerinin yanında somut olmayan miras öğelerinin de korunması gerektiği, bu değerlerin kırsal yaşamda birbirini üreten ve birbirinin devamlılığını sağlayan öğeler olduğu görülmüştür. Kocaeli ilinin güney köylerinde bulunan kültürel, mimari ve geleneksel doku örneklerinin özgün ve okunabilir nitelikte olmasından hareketle, bu köylerden biri olarak, 19. Yüzyılın sonlarında kurulmuş bulunan Nüzhetiye Köyü çalışmaya konu edilmiştir. Nüzhetiye Köyü'nün kırsal ekonomisinin tarımla sağlandığı bilinmektedir. Nüzhetiye Köyü'nde 2013 yılında 36 adet geleneksel sistemle inşa edilmiş tescilli yapı bulunmaktadır. Mevcut yapı stokunun yaklaşık %9'unu oluşturan bu yapıların koruma sorunlarının yanı sıra köydeki kırsal yaşama dair somut ve somut olmayan miras öğelerinin de korunması üzerine çeşitli araştırmacılar tarafından çalışmalar yapılmıştır. Nüzhetiye Köyü'nün kırsal dokusunu etkileyen bazı kırılma noktaları tespit edilmiştir. Bu kırılma noktaları 1970'lerde başlayan Kocaeli'nin sanayi gelişimleri, 1999 Gölcük Depremi'nin etkileri, 2012 yılında yürürlüğe giren 6360 sayılı kanunla birlikte idari yapısının köyden mahalleye değiştirilmesi ve 2020 yılında gerçekleşen küresel COVID-19 Pandemisi şeklindedir. 1970'lerdeki sanayileşme süreci ve 1999 Gölcük Depremiyle birlikte nüfustaki hareketlilik, 2012 yılında idari yapının mahalle olmasıyla birlikte köyün bazı değerlerinin tehlike altına girmesi ve pandemiyle birlikte gelen yeni yaşam ve yapı biçimleri köyün kırsal yaşantısını etkileyen faktörlerdir. Bu çalışma kapsamında Nüzhetiye Köyü'nün kırsal dokusunu etkileyen faktörler ortaya konarak bu durumların izleri takip edilmiş ve köydeki geleneksel yapılm teknikleriyle üretilmiş olan yapılar üzerinden kırsal dokuyu korumaya yönelik birtakım çerçeve öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Mimari, Gölcük, Kırsal Miras, Nüzhetiye, Restorasyon.

AN EVALUATION ON THE CONSERVATION OF RURAL ARCHITECTURAL HERITAGE: THE CASE OF GÖLCÜK/NÜZHETİYE VILLAGE

ABSTRACT

The conservation of rural heritage is a concept that emerged in the late 18th century, when the Industrial Revolution began on an international scale. With the migration of the rural population to cities in the rapidly increasing industrialization process, it was observed that traditional construction techniques, traditional lifestyles, cultural heritage elements and, in short, rural life were under threat in rural settlements whose populations were decreasing and almost coming to an end. With the developments, it was accepted that conservation should also cover ordinary settlements in addition to monuments and symbolic structures belonging to the city. In the studies conducted on this situation, it was seen that intangible heritage elements should also be conserved in addition to architectural heritage elements, and that these values are elements that produce each other and ensure each other's continuity in rural life. Based on the originality and readability of the cultural, architectural and traditional texture examples in the southern villages of Kocaeli province, Nüzhetiye Village, which was established in the late 19th century, was the subject of the study. It is known that the rural economy of Nüzhetiye Village was provided by agriculture. There are 36 registered buildings built with the traditional system in Nüzhetiye Village in 2013. In addition to the protection problems of these structures, which constitute approximately 9% of the existing building stock, studies have been conducted by various researchers on the conservation of tangible and intangible heritage elements related to rural life in the village. Some breaking points affecting the rural texture of Nüzhetiye Village have been identified. These breaking points are the industrial developments of Kocaeli that started in the 1970s, the effects of the 1999 Gölcük Earthquake, the change of administrative structure from village to neighborhood with Law No. 6360 that came into force in 2012, and the global COVID-19 Pandemic that occurred in 2020. The industrialization process in the 1970s and the mobility in the population with the 1999 Gölcük Earthquake, the endangerment of some values of the village with the change of administrative structure to neighborhood in 2012, and the new life and building styles that came with the pandemic are the factors affecting the rural life of the village. Within the scope of this study, the factors affecting the rural texture of Nüzhetiye Village were revealed, the traces of these situations were followed and some framework suggestions were developed for the conservation of the rural texture through the structures produced with traditional construction techniques in the village.

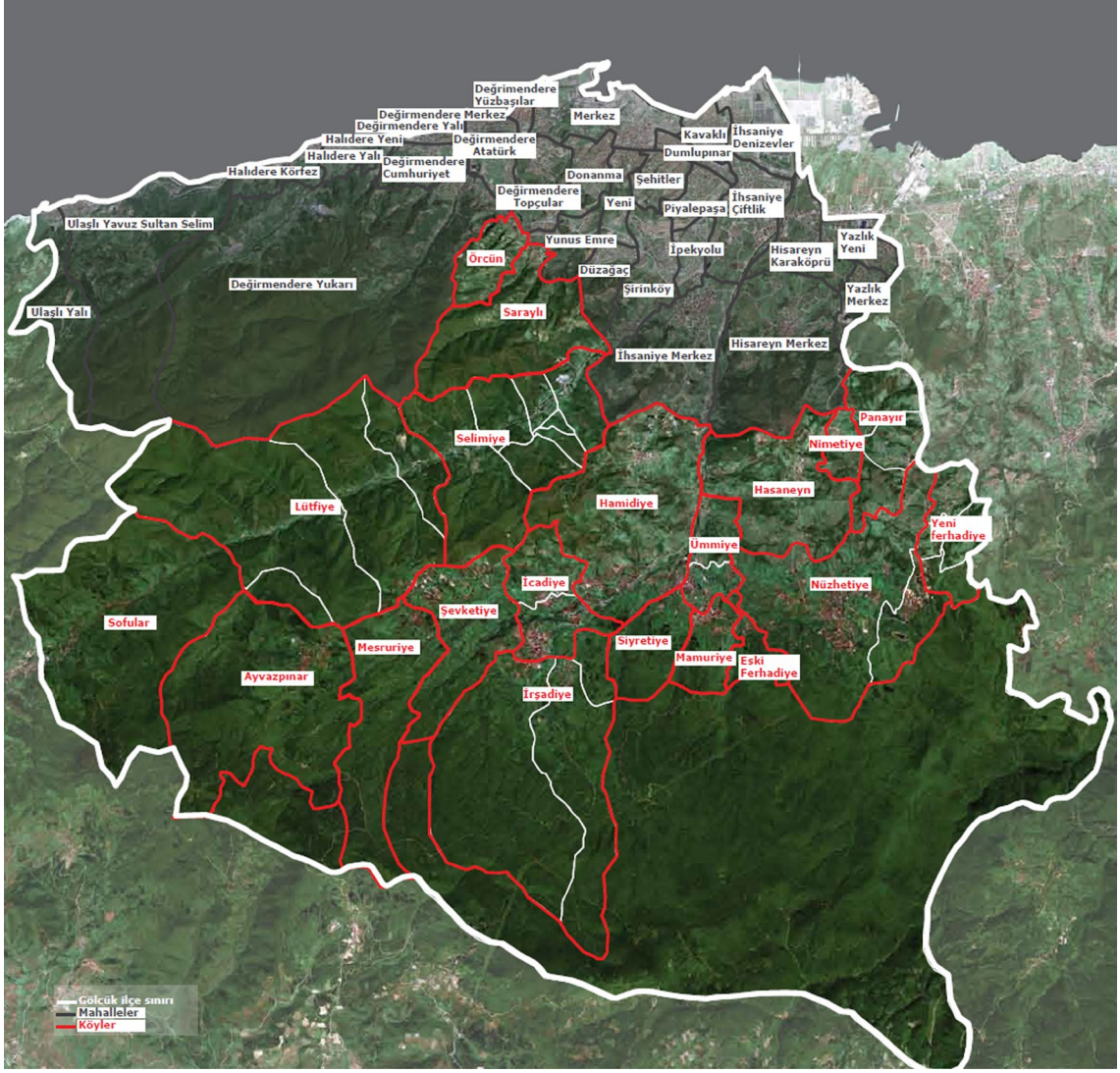
Keywords: Traditional Architecture, Gölcük, Rural Heritage, Nüzhetiye, Restoration.

1. GİRİŞ

1700'lü yılların sonuna doğru gerçekleşen Sanayi Devrimi ile kırsal nüfusun, kentteki istihdama yönelerek kentlere göç ettiği bilinmektedir. Bu durum, kırdaki yerleşik nüfusun azalması, kır yaşamının terk edilmesiyle sonuçlanmış ve pek çok kır yerleşimi terk edilme sonucu kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Özellikle Kıta Avrupası'nda gözlemlenen bu durum, endüstri alanındaki gelişmelerin dünyada yerleşim olan diğer coğrafyaları da etkilemesi ile 19. ve 20. yüzyıllarda ciddi bir boyuta ulaşmıştır. Bu bağlamda yerel, bölgesel ve küresel ölçekte yapılan çeşitli bilimsel toplantılarda alınan kararlarla kırsal yaşamın iyileştirilmesi, sürdürülmesi, kır ve kent arasındaki nüfus dengesinin sağlanması, fiziksel şartların iyileştirilmesi, tarım teşvikleri gibi önlemlere başvurulmuş ve bu doğrultuda kararlar alınmıştır.

Kocaeli ilinin tarihsel dönemlerine bakıldığında İstanbul gibi büyük bir kent ile Anadolu Coğrafyası arasında eşik rolü oynadığı görülmektedir. Bu eşik olma durumunun sonucu olarak, çok sayıda farklı kültür Kocaeli'de geçici veya yerleşik bir yaşam sürmüştür. Bu durum kültürel, sosyal, ticari alışkanlıklar ve dil gibi somut olmayan öğeler ile; kırsal, kentsel ve kamusal yapı tipleri ve yapma biçimleri gibi somut öğeler aracılığıyla Kocaeli'nin çok katmanlılığını tarihsel süreç boyunca beslemiştir. Bu çok katmanlılık, tez çalışması kapsamında Kocaeli ilinde incelenen kırsal yerleşimlerde de saptanmıştır. Kocaeli'nin kent merkezi çeperinde kalan kırsal yerleşimlerinde tespit edilen özellikler ile, Kocaeli'nin doğusunda bulunan, Sapanca Gölü çevresindeki kırsal yerleşimlerdeki özellikler ve Kocaeli'nin güney bölgesindeki Samanlı Dağları eteklerine kurulan köylerdeki özellikler birbirinden farklı olup, bu köylerin her biri kendine özgü yaşama sahiptir.

Kocaeli'nin güneyinde, Samanlı Dağları eteklerinde kurulan kırsal yerleşimlere bakıldığında Ayvazpınar, Hamidiye, Hasaneyn, İrşadiye, Lütfiye, Mamuriye, Mesruriye, Nimetiye, Nüzhetiye, Örcün, Panayır, Saraylı, Selimiye, Siyretiye, Sofular, Şevkatiye, Ümmiye, Yeni Ferhadiye ve Eski Ferhadiye köyleri olduğu görülmektedir. Bu köylerin ortak özelliği ise köy nüfusunun, Osmanlı Dönemi'nde Balkanlar, Kafkaslar ve Anadolu'nun çeşitli yerlerinden gelip burada iskan ettirilen topluluklarca oluşturulmuş olmasıdır.

Şekil 1.1. Gölçük ilçesi Mahalle ve Köyleri (Köksal, 2013)

Bu köylerden bazılarında ilk yerleşenlerin Laz ve Ermeni topluluklar olduğu Galitekin'in (2005) çalışmalarında yer almaktadır. Tehcir dönemi ve sonrasında padişah tarafından yeniden iskan fermanları yayınlanmış, tehcire tabi tutulan Ermeni nüfusun terk ettiği bölgelere çoğunlukla Kafkas bölgesinden gelen Gürcü nüfus yerleştirilmiştir (Galitekin, 2005). Bu köylerin bazıları 1999 yılında yaşanan Gölçük Depremi'nden doğrudan etkilenirken (Örn. Saraylı, Örcün), bazıları da dolaylı yoldan etkilenmiştir. Köylerin genel özellikleri üzerinden bir değerlendirme yapıldığında Nüzhetiye Köyü, civardaki güney köylerinin ortak özelliklerini yansıttasının yanında, geleneksel mimari izlerinin de diğer köylere göre daha net bir şekilde okunabilmesi, somut olmayan miras öğelerinin de görülebilmesi nedeni ile örneklem olarak seçilmiştir.

Çalışma kapsamında Kocaeli ilinin güney köylerinde görülen mimari, kırsal, somut ve somut olmayan ögelerin net bir izlemesinin yapılabileceği Nüzhetiye Mahallesi (Köyü) örnek alınarak kırsal miras, kırsal mimari miras, kırsaldaki somut ve somut olmayan miras ögeleri, kırsal yaşam ve tüm bunlara ait tehditler ve sorunlar irdelenmiş, bu tehdit ve sorunlara yönelik araştırmalar yapılmış ve nihayetinde Nüzhetiye Köyü'nün korunması için çerçeve öneriler ortaya konmuştur.

1.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışma, kırsal yerleşimlerin korunmasıyla ilgili sorun, tehdit ve çözümlerin; doğal ve beşeri unsurların kırsal yerleşimler üzerindeki etkisinin, somut ve somut olmayan ögelerin kırsal yaşamdaki yerinin Nüzhetiye Köyü üzerinden irdelenmesini ve kırsal mirasın korunması için bir öneride bulunmayı, yapılan önerinin Türkiye coğrafyasında özellikle Marmara Bölgesi'nin Samanlı Dağları çevresinde bulunan diğer köylerin de korunmasına yönelik bir örnek teşkil etmesini amaçlamaktadır. Bu bağlamda, Kocaeli genelindeki benzer köyler için de meskûn mahalle olması, kent içi ve kent dışı göç alması, geleneksel yapıların yitirilmesi gibi benzer sorun ve tehditlerin olabileceği, Nüzhetiye Köyü özelinde üretilen çözümün diğer köylerin de sorun ve tehditlerine çerçeve çözüm önerileri getirebileceği düşünülmektedir.

1.2. Çalışmanın Yöntemi

Çalışma kapsamında öncelikli olarak kırsal miras kavramının nasıl ortaya çıktığı, nasıl tanımlandığı ve kırsal mirası tehdit eden unsurların neler olduğu araştırılmıştır. İlk olarak uluslararası literatürde kırsal mirasa dair ilk söylemler ve ilk yazılı metinler incelenmiş, tarihsel süreçteki ilerlemeye göre kırsal mirasla ilgili yapılan uluslararası çalışmalar ile koruma ve restorasyon kavramlarının uluslararası literatürde kabul edilen ilkesel çalışması olarak Venedik Tüzüğü (1964) incelenmiştir. Konuya kronolojik olarak bakılarak, kırsal mirası ve koruma kavramlarını esas alan çalışmalardan Nüzhetiye Köyü'ne ilişkin üretilecek olan çözümü besleyebilecek tüzükler, sempozyumlar, çalıştaylar, bildirgeler, önlem ve tavsiye kararlar gözden geçirilmiş, uluslararası ortamda konunun nasıl ele alındığı ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda, 1982 yılında Meksika'nın Tlaxcala şehrinde gerçekleştirilen "Küçük Yerleşimlerin Canlandırılması" adlı bildirge incelenerek bu bildirmede Nüzhetiye Köyü'nde tespit edilen sorun ve tehdit başlıklarına benzer başlıklardan bahsedildiği saptanmıştır. Literatür taramasında

uluslararası ölçekteki araştırmalardan sonra ulusal ölçekte literatür araştırması gerçekleştirilmiştir. Anadolu coğrafiyasında yer alan Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti dönemleri ele alınmış, bu dönemlerde özellikle koruma kültürünün nasıl olduğu araştırılmış, koruma kavramı ile ilgili alınan ilk tedbirler ve çıkarılan kanunların neler olduğu, Osmanlı Devleti dönemine ait Asari Atika Nizamnameleri, Türkiye Cumhuriyeti dönemine ait İdeal Cumhuriyet Köyü projesi, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun yaptığı tanımlar ve aldığı kararlar, Türkiye'nin uluslararası kararları resmi olarak tanınması, 1973 yılında koruma ve restorasyonla ilgili olarak ilk kez ıkarılan Eski Eserler Yasası ve sonraki dönemde çıkan kanunlar ve kararnameler incelenmiştir. Literatür taraması Kocaeli, Gölcük ve Nüzhetiye ölçeğinde yapılan araştırmalarla yere ait bilgiler elde edilerek tamamlanmıştır.

Bunun yanında diğer bir çalışma yöntemi olarak Nüzhetiye Köyü'ne ait askeri haritalar, hava fotoğrafları, yerel yönetimler tarafından hazırlanmış olan halihazır haritalar, köyün geçmiş dönemlerine ait belgeler, araştırmacılar ve yerel halk tarafından çekilmiş olan fotoğraflar toplanarak çalışma alanına ait dokümantasyon çalışması yapılmıştır. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İmar ve şehircilik Dairesi Başkanlığı şehir Planlama Müdürlüğü'nden Kocaeli, Gölcük ve Nüzhetiye Köyü'ne ait haritalara ulaşılmıştır. Bu haritalar gerekli filtreleme işlemlerinden geçirilip, çalışmaya elverişli hale getirildikten sonra köye dair yeni haritalar üretilmek üzere bir altlık harita oluşturulmuştur. Bu alışma sonucunda elde edilen verilerin karşılaştırmalı analizlerini içeren çalışmalar yapılarak yeni haritalar üretilmiştir.

Çalışmanın ilerleyen aşamalarında Nüzhetiye Köyü'ne ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte köydeki kırsal dokuyu, yapıların durumunu, sosyal dokuyu ve bunları etkileyen durumları incelemek üzere yerinde gözlem ve tespitler yapılmıştır.

Çalışma alanında yapılan ziyaretlerde yerel halk ile de temas kurulmuş, yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yazılı çok fazla kaynağa sahip olmayan köyde, yerel halktan yarı yapılandırılmış görüşmelerle birlikte elde edilen bilgiler çakıştırılarak tutarlı bilgilere ulaşılmıştır.

Çalışma kapsamında köyde geleneksel yapım tekniğiyle inşa edilmiş olan yapılara ait envanter fişi üretilmiştir. Bu fişlerin hazırlanmasında fiziksel özellikler, kullanım durumları ve yapının bulunduğu alanlara ait bilgiler işlenmiştir.

2. KIRSAL MİRASIN KORUNMASI

Kent ve kentsel ölçeğin dışında kalan alanları belirten bir tanım olarak kır, doğanın bir araya getirdiği öğelerin ve bir aradaki işleyişinin fiziki karşılıklarını sunan yerlerdir (TDK). İnsanlık tarihi temelde bu öğelerin yapısını ve işleyişini gözlemleyerek kendi yaşam kültürünü ve yerleşim alanlarını oluşturmuştur. Bu alanlarda yıllar içerisinde kırsal yaşamın üretim sürekliliğinin sağlandığı tarım ve hayvancılığın gerektirdiği ahır, ağıl, değirmen vb. yapılar; yaşamın en temel ihtiyaçlarından barınmayı sağlayan konut yapıları; ibadet, buluşma, birlikte yaşamak gibi kamusal ve kültürel ihtiyaçların gerektirdiği mekanlar gibi bazı öğeler üretilmiştir. Yeryüzünün farklı coğrafyalarında karşılaşıldığı üzere, üretilen öğelerin bazılarının günümüze kadar ulaşamadığı görülmüştür. Bu karşılaşma sonucunda elde edilen veriler, kadim uygarlıklardan yakın tarihe kadar olan süreçte kırsal yaşamın öğretilerinin, yaşama biçimlerinin, üretim ve tüketim alışkanlıklarının, kültürel ve geleneksel özelliklerinin nasıl ve ne amaçla olduğunu anlayabilmek, bu öğretiler sonucunda ise günümüz kırsal yaşamını üretmek ve iyileştirmek üzerine yapılan çalışmalar için bir fırsat olmuştur. Endüstri Devrimi ile birlikte kırsal yaşamın tehlikeye girme sürecinde karşılaşılan durumlar sonucu, kırsal miras öğelerinin korunması önem kazanmıştır.

Eres'in (2013) anlatımına göre, yerel halkın barındığı yerleşimlerin kültürel bir varlık olarak değerlendirilmesi, korunması ve sergilenmesi konusu, Endüstri Devrimi'nin başladığı 18. yüzyılın sonlarında karşımıza çıkmaktadır. Sanayileşme sürecinde tarım tekniklerinin geliştirilmesi ile birlikte kırsal nüfusun yeni üretim merkezlerine dönüşen kent merkezlerine yöneldiği görülmektedir. Bu durum kentsel ve kırsal alandaki yaşam biçimlerinde ciddi değişikliklere sebep olmuştur. (Eres, 2013). Kırsal mimarlık kavramı incelendiğinde pek çok kaynakta “vernaküler mimarlık”, “anonim mimarlık”, “yerel mimarlık”, “mimarsız mimarlık” ve “halk mimarlığı” gibi terimlerle karşılaşılmaktadır. Literatürde çoğunlukla karşımıza çıkan “vernaküler” kelimesi, “belirli bir ülkeye özgü olan, yerel” anlamında olup, Latince “vernacutus” kelimesinden gelmektedir (Eyüce, 2005, Oliver, 2006). Oliver, 1998 yılında yaptığı “The Encyclopedia of Vernacular Architecture of the World” adlı çalışmasında vernaküler mimarlığı “... halk tarafından yapılmış tüm evler ve diğer yapıları kapsar” şeklinde tanımlamıştır (Gümüş Yıldırım, 2021). Kırsal miras, kırsal yaşantıyı besleyen ahır, samanlık ve semender gibi yapıların

yanında gelenek ve göreneklerin somutlaştığı mekanlar, somut ve somut olmayan birleşenler ve bu bileşenlerin mekanlaştırdığı alanlar gibi birçok bileşenden ortaya çıkan bir kavramdır. ÇEKÜL’ün 2012 yılındaki yayınında seçili çevrenin, imkanları dahilinde ve mevcuttaki malzemelerle çoğunlukla mülk sahipleri veya yörenin yapı ustalarınca geleneksel teknikler kullanılarak inşa edildiği bir süreç sonunda ortaya çıktığı; halkın gerçekleştirdiği mimarlığın, tüm formlarının belli gerekliliklere hizmet etmeye yönelik olduğu, bu gerekliliklerin arkasındaki ekonomik faaliyetlerin, yaşam tarzının, değerlerin ve kültürün izini taşıdığı belirtilmiştir. Kırsal mirasın, zaman içerisinde teknolojinin ve yaşam biçiminin değişmesi ile birlikte tehdit altına girdiği görülmektedir.

2.1. Uluslararası Yaklaşımlar

Koruma kavramının milat noktası olarak 1964 yılında üzerinde mutabakat sağlanmış olan Venedik Tüzüğü kabul edilmektedir (ICOMOS, 1964). Tüzükte de bir madde olarak yer aldığı şekliyle, “bir anıtın korunmasındaki ve onarılmasındaki amaç bir sanat eserini korumak kadar, onu bir belge olarak gelecek nesillere aktarmak maksatlı korumaktır.”

Kırsal mirasın korumasına yönelik ilk resmi ve ortak kabul gören adım UNESCO’nun 1972 yılında kabul ettiği Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi’dir (UNESCO, 1972). Devamında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından 1973 yılında “Kır ve Kent Arasındaki Dengede Kırsal Canlandırma Politikaları Üzerine” başlıklı tavsiye kararları alınmıştır (COE, 1973). Venedik Tüzüğü’ne benzer olarak, 1975 yılında yayınlanan ve kabul edilen Amsterdam Bildirgesi, korumanın marjinal bir amaç olmasını reddedip, kent ve ülke planlamasının ana hedefi olarak ele alınmasını amaçlamıştır. Amsterdam Bildirgesi’nin getirisi olarak Avrupa’da kent planlamasının, kır planlamasıyla birlikte yapılması gerektiği de kararlaştırılmıştır (COE, 1975). UNESCO tarafından 1976 senesinde kabul edilmiş olan “Tarihi Alanların Korunması ve Çağdaş Rollerini Konusunda Tavsiyeler” adlı Nairobi Bildirgesi’nde kentsel dokuların yanında kırların ve köylerin de korunacak alanlar arasında bulunması gerektiği belirtilmiştir (UNESCO, 1976). Aynı sene Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi (COE), “Kırsal alanlardaki nüfus kaybının azaltılmasına yönelik atılacak adımlar” hakkında tavsiye kararlar açıklamıştır. COE yine 1977 yılında “Granada Talebi: Bölgesel Planlamada Kırsal Mimari” adlı bir pilot projeler sempozyumunu gerçekleştirmiştir. Bu sempozyumda kırsal mimari ve çevresinin yok olma riskini taşıdığı, endüstrileşmiş tarıma

bağlı kalkınmaların ve çiftçiliğin karlı olmaktan çıkmasıyla kentsel göçe olan talep nedeniyle kır yaşamının kaybolduğuna dikkat çekilmiştir ve bu bağlamda birtakım tavsiye kararlar alınmıştır.

1982 yılında Tlaxcala Bildirgesi olarak “Küçük Yerleşimlerin Canlandırılması” başlıklı, Meksika Ulusal ICOMOS Komitesi tarafından düzenlenen çalışmada, küçük yerleşimlerin mimari ve çevresel mirasını tehdit eden tehlikeler belirtilerek birtakım kararlar alınmıştır. Küçük yerleşimlerin ve dolaylı olarak bu yerleşimlerdeki toplumların, kültürlere tanıklık eden sırdaşlar olduğu, bu kararlarda küçük yerleşimlerin korunmasının ve iyileştirilmesinin etik bir zorunluluk olduğu, her devletin hükümeti ve yerel yönetimlerinin bu konuda bir sorumluluğu olduğu ve toplumların kasaba veya köylerinin korunması konusunda karar verme ve bu kararları uygulamada doğrudan rol alma hakları olduğu belirtilmiştir. Bu bildirgedeki en dikkat çeken tavsiyelerden biri, küçük yerleşimlerin korunması, restorasyonu ve canlandırılması lehine olan her türlü çabanın önemli bir ön koşulu olarak disiplinler arası katılımın teşvikinin sağlanmasıdır. COE (Avrupa Konseyi) Bakanlar Komitesi’nin 1989 ve 1990 yıllarında gerçekleştirilen oturumlarında birtakım tavsiye kararlar alınmıştır. Bu kararların ana fikrinde Avrupa mimari mirasının tanımı ve kırsal Avrupa’nın kolektif bilincini korumak vardır. Bu kararlardan en dikkat çekici olanlar, var olan mirasın korunmasını planlamak amacıyla, kademeli bir şekilde ve geri alınmamak üzere, manzara ahengini yok eden yapılar için kontrol edilemeyen şehirleşme gelişimlerine getirilen sınırlamalar ile birtakım standartlar içerecek şekilde yeni binaların kırsal yerleşim bölgelerine entegrasyonunun iyileştirmesi doğrultusunda alınan kararlardır.

1999 yılında ICOMOS’un Meksika’da gerçekleştirdiği 12. Genel Kurulu’nda kabul edilen Uluslararası Kültürel Turizm Tüzüğü’nde, kültürel miras değeri taşıyan alanlarda turizm yönetimi hakkında ilke ve kararlar açıklanmıştır. Tüzükte doğal ve kültürel mirasın tüm insanlara ait olduğu, onun evrensel değerlerinin anlamanın, takdir etmenin ve korumanın her bireyin hak ve sorumluluğunda olduğuna vurgu yapılmıştır. Bu bağlamda tüzüğün hedefleri arasında kültürel mirasın önemini ev sahibi topluluğa ve bu mirasın ziyaretçilerine aktarılmasını teşvik etmek; korumacılar ile turizmciler arasında kalan kültür mirası alanlarının, koleksiyon ve yaşayan kültürlerin önemi ve kırılgan yapıları için sürdürülebilir bir gelecek kurma gerekliliği hakkında bir diyalog kurulmasını

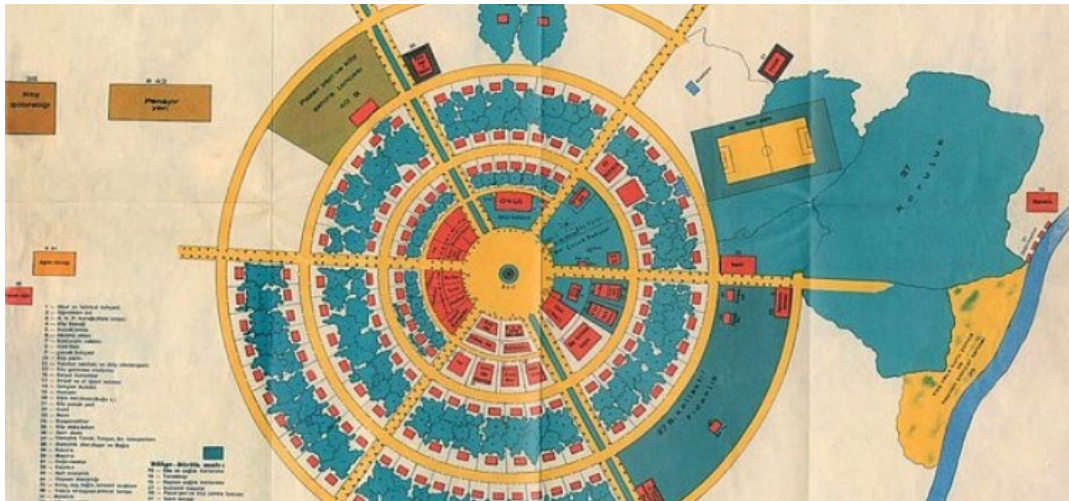
sağlamak; plan ve politikaları tanımlayanların -hükümetler ve yerel yönetimler- kültür miras alanlarının konservasyonu ve korunması bağlamında yorum, kültürel etkinlikler ve sunumlarla ilgili ayrıntılı, tanımlanabilir stratejiler ve hedefler geliştirmelerini teşvik etmek sayılabilmektedir. Tüzüğün ilkeleri arasında, ulusal ve uluslararası turizmin, kültürel alışveriş konusunda önde gelen araçlardan biri olduğu düşüncesi yer almaktadır. Bu ilke doğrultusunda doğal ve kültürel mirasın tarihi gelişimin hikayesini anlatan, somut ve tinsel bir kaynak olduğu, çağdaş yaşamda önemli bir yerinin bulunduğu ve dolayısıyla fiziksel, entelektüel ve duygusal olarak geniş kitlelerin erişimine olabildiğince açık olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bir diğer ilke ise Kültür Mirası Alanları için yapılan Koruma ve Turizm Planlaması'nın ziyaretçi deneyiminin tatmin edici ve keyifli olmasını sağlaması gerektiğidir. Bu doğrultuda ziyaretçilerin istedikleri alanları, istedikleri sürede ve tercih ettikleri hızda dolaşabilmesi, alanların bütünlüğü ve fiziksel yapıları, doğal ve kültürel özelliklerini ön plana çıkaran özel dolaşım rotalarının belirlenmesi gerektiğinin öneminden bahsedilmiştir. Başka bir ilke ise kırsal mirasın ev sahibi olan toplulukların ve yerli halkın, koruma ve turizm için yapılacak olan planlamaya katılmasıdır. Bu konuda paydaşların belirlenmesi üzerine vurgu yapılmıştır. Karar verici merciler olarak hükümetler ve yerel yönetimlerin, bilimsel çerçevede koruma uzmanlarının yanı sıra ev sahibi toplulukların da kırsal mirasta önemli rolü olan paydaşlar olduğu belirtilmiştir. Bir miras alanının evrensel boyuta sahip olması kabul edilirken, bazı toplulukların veya yerel halkların ihtiyaçlarının, belirli kültürel uygulamalarının ve inançlarının saygı görmesi gerektiği, belirli nesne ve alanlara erişimi kısıtlama ve kendi kültürlerince yönetme isteklerine saygı gösterilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir (ICOMOS, 1999).

2.2. Ulusal Ölçekte Kırsal Mirasın Korunması

Madran'ın 2002'deki çalışmasında, 1850 sonrası Osmanlı Devleti döneminde eski eserlerin korunmasına yönelik kanunların oluşturulmaya başlandığı belirtilmektedir. 13 Şubat 1869 tarihli Birinci Asarı Atika Nizamnamesi ve beş yıl sonra çıkartılan İkinci Asarı Atika Nizamnamesi ile (7 Nisan 1874) esas olarak taşınır arkeolojik eserlerin korunması ve arkeolojik kazıların düzenlenmesine ilişkin kurallar geliştirmiştir (Madran, 2002).

Şubat 1884 tarihli Üçüncü Asarı Atika Nizamnamesi, mimari yapıtların da yerinde korunmasını ve yıkılmamasını öngörerek daha gelişmiş bir koruma anlayışını öne

1923 yılı itibariyle yeni kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti'nin temel gayelerinden birinin köy ve köy yaşamını iyileştirmek olduğu görülmektedir. Bu bağlamda çıkarılan ilk yasalardan biri 1924 tarihli Köy Kanunu'dur. Kanunda köyün tanımı, köy yaşamına ait sosyal ve mekânsal düzenlemeler, köyün idari yapısına ait yönlendirmeler ve genel olarak köyün fiziksel dokusu ve planlaması hakkında temel maddeler bulunmaktadır. Kanunda özellikle somut veya somut olmayan kırsal mirasa dair özel bir vurgu bulunmamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk öncülüğünde. 1930'lı yıllarda İdeal Cumhuriyet Köyü Projesi hazırlanmıştır. Proje, ideal bir cumhuriyet köyünün sahip olması gereken donatıları ve bu donatıların fiziksel olarak nasıl bir düzende kurulması gerektiğini anlatmaktadır (Şekil 2.1.). Projeye göre örnek bir

Cumhuriyet Köyü’nde halk odası, köy konağı, okul, öğretmen evi, tatbikat bahçesi, konuk odası, otel, konferans salonu, okuma odası, radyolu köy gazinosu, köy parkı, çocuk bahçesi, telefon santrali, tarım başı, sağlık ve hayvan sağlık korucusu, ziraat ve el işleri müzesi, sosyal kurumlar, gençler kulübü, köy yunak yeri, hamam, revir, dükkanlar, kooperatifler, cami, spor alanları, damızlık hayvan istasyon ve ahırları, değirmen, fabrika, asri mezarlık, taş ve tuğla ocakları, tarlalar, koruluklar, köy gübreligi, pazar yeri, köy loncası ve panayır yeri olması gerektiği belirtilmiştir (İnan, 1972).

1951 yılında Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu (GEEAYK), korunması gereken taşınmaz eski eserlerin bakım, onarım, koruma ve restorasyon işlerinde uyulması gereken ilke ve programları belirlemek, gerçekleştirilen koruma uygulamalarını kontrol etmek amacıyla kurulmuştur. Güler’e göre GEEAYK’ın 1951 ve 1973 yılları arasında aldığı ilke kararları ile o dönem geçerli kanun olan Dördüncü Asar-ı Atika Nizamnamesi’nin kapsadığı sınırları genişlettiği görülmektedir. GEEAYK, 1964 tarihli Venedik Tüzüğü’nü 1967 yılında olduğu şekliyle kabul etmesiyle “sit koruma” kavramını, dolaylı olarak da olsa, ilk kez Türkiye’deki koruma mevzuatına dahil etmiştir.

1973 yılında yürürlüğe giren 1710 sayılı Eski Eserler Yasası, cumhuriyet tarihinin ilk koruma yasasıdır. Yasal mevzuatta ilk kez yer alan “sit” kavramı, anıtların çevreleriyle beraber korunması gerekliliğini sağlamıştır. 1975 yılını takiben 1982 yılında alınan Bakanlar Kurulu kararıyla; Türkiye, Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair sözleşmeyi de kabul ederek onaylamıştır. Sözleşmede kültürel miras; anıtlar, yapı toplulukları ve sitler olarak sınıflandırılmış; sitler ise, tarihsel, estetik, etnolojik veya antropolojik bakımlardan istisnai evrensel değeri olan insan ürünü eserler veya doğa ve insanın ortak eserleri ile arkeolojik sitleri kapsayan alanlar olarak açıklanmıştır (Güler, 2016).

1983 yılında ise koruma tarihimiz açısından önemli bir gelişme olarak 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun yürürlüğe girdiği görülmüştür. Kanunda “Kültür Varlıkları”, tarih öncesi ya da tarihi devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan; yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklar veya tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan varlıklar; “Tabiat Varlıkları”, özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yer üstünde, yer altında veya su altında

bulunan değerler veya jeolojik devirlerle, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait olup ender bulunan varlıklar; “Sit” kavramı, önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlar veya tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş varlıklar; “Koruma” ve “Korunma”, taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarında fonksiyon değiştirme, bakım, onarım, muhafaza ve restorasyon, işlemleri; taşınır kültür varlıklarında ise bakım, koruma, restorasyon ve onarım işleri; “Korunma Alanı” ise taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının muhafazaları veya tarihi çevre içinde korunmalarında etkinlik taşıyan korunması zorunlu olan alan olarak tanımlanmıştır (Resmi Gazete, 1983).

1980’li ve 1990’lı yıllarda Türkiye’de doğal ve kültürel değerlerin korunmasına yönelik olarak kurulan sivil toplum örgütlerinin sayısında artış olduğu görülmektedir. (Binan, 1999). Türkiye Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma Vakfı (ÇEKÜL), Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA) gibi STK’ların 1990’lı yıllarda kurularak örgütlenmeye başladıkları izlenmektedir. 419 sayılı ilke kararında Koruma Amaçlı İmar Planı (KAİP) elde edilinceye kadar izlenecek kurallar ve kentsel sitlerde uygulama ve denetleme mekanizmalarına yönelik ilkeler belirlenmiştir (Güler, 2016).

Türkiye’nin 2003 tarihli 4881 sayılı yasa ile Avrupa Peyzaj Sözleşmesi’ne taraf olduğu görülmektedir. Zaman içerisinde Türkiye’nin taraf olduğu sözleşmelerden doğan yasal gereklilikler daha sonra 2004 senesinde çıkarılan Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu 5226 sayılı yasa ile güncellenmiştir. Önceki yasadaki “sit” tanımına “kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş alanlar”, “tarihi olayların yaşandığı alanlar” ve “kent ve kent kalıntıları” eklenmiştir. 5226 sayılı kanunla birlikte koruma amaçlı imar planının tanımı ve hazırlanma süreci, yerel yönetimlere verilen görev ve yetkiler, kurul kararları, toplantıları ve üyelikleri, cezalar ve yapı esasları hakkında değişiklikler yapılmıştır. 2005 senesinde 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun yürürlüğe konmuştur. Kanunun amacı, “büyükşehir belediyeleri ve büyükşehir belediyeleri sınırları içindeki ilçe belediyeleri, il, ilçe belediyeleri ve nüfusu

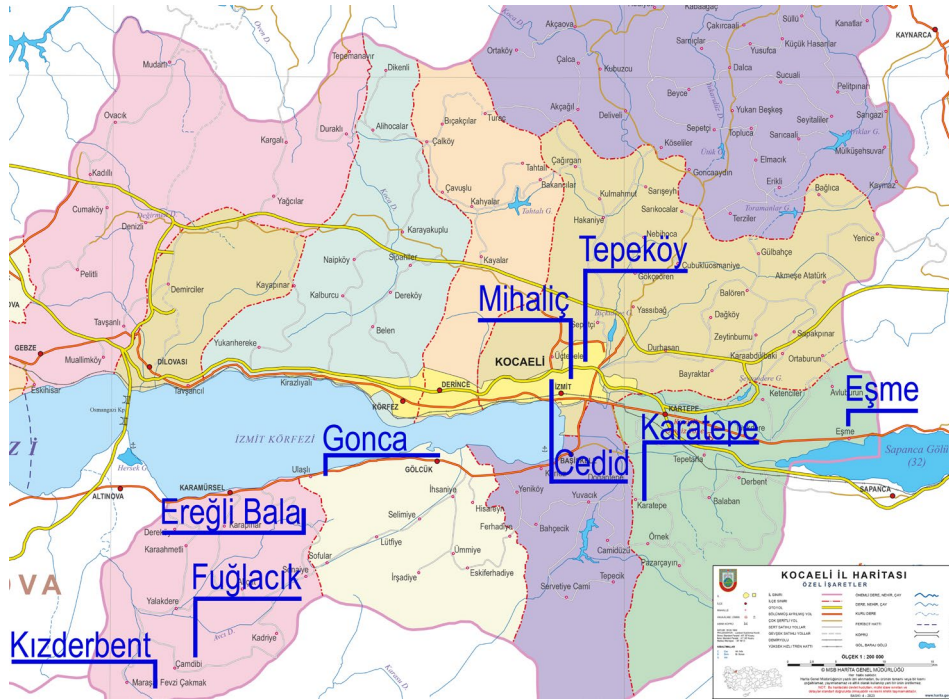
50.000'in üzerinde olan belediyeler tarafından ve bu belediyelerin yetki alanı dışında kalan il özel idarelerince, özelliğini kaybetmeye yüz tutmuş ve yıpranan; kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurullarınca sit alanı olarak tescil ve ilan edilen bölgeler ile bu bölgelere ait koruma alanlarının, bölgenin gelişimine uygun olarak yeniden inşa ve restore edilerek, bu bölgelerde kültür, turizm, ticaret, konut ve sosyal donatı alanları oluşturulması, tabii afet risklerine karşı tedbirler alınması, tarihi ve kültürel taşınmaz varlıkların yenilenerek korunması ve yaşatılarak kullanılması” olarak belirlenmiştir.

2011 yılında kabul edilen 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kültür varlıklarının korunması konusundaki yetki Kültür Turizm Bakanlığı'na, tabiat varlıklarının korunması konusundaki yetkinin ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na verildiği görülmektedir. Güler bu durumu Türkiye'deki koruma mevzuatında geriye gidiş olarak değerlendirmiştir. 648 sayılı KHK'nin kabulünden hemen sonra 2012 yılında yasalaştırılan 6360 sayılı “13 İlde Büyükşehir Belediyesi ve 26 İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, kırsal alanları da etkilemiştir. Kanun birçok büyükşehirdeki köy ve beldelerin mahalle statüsüne geçmesine yol açmıştır. Çalışmaya konu olan Nüzhetiye Köyü'nün idari yapısının da bu yasa ile Nüzhetiye Mahallesi olarak değiştirildiği görülmüştür.

3. KOCAELİ'DE KIRSAL YERLEŞİMLER

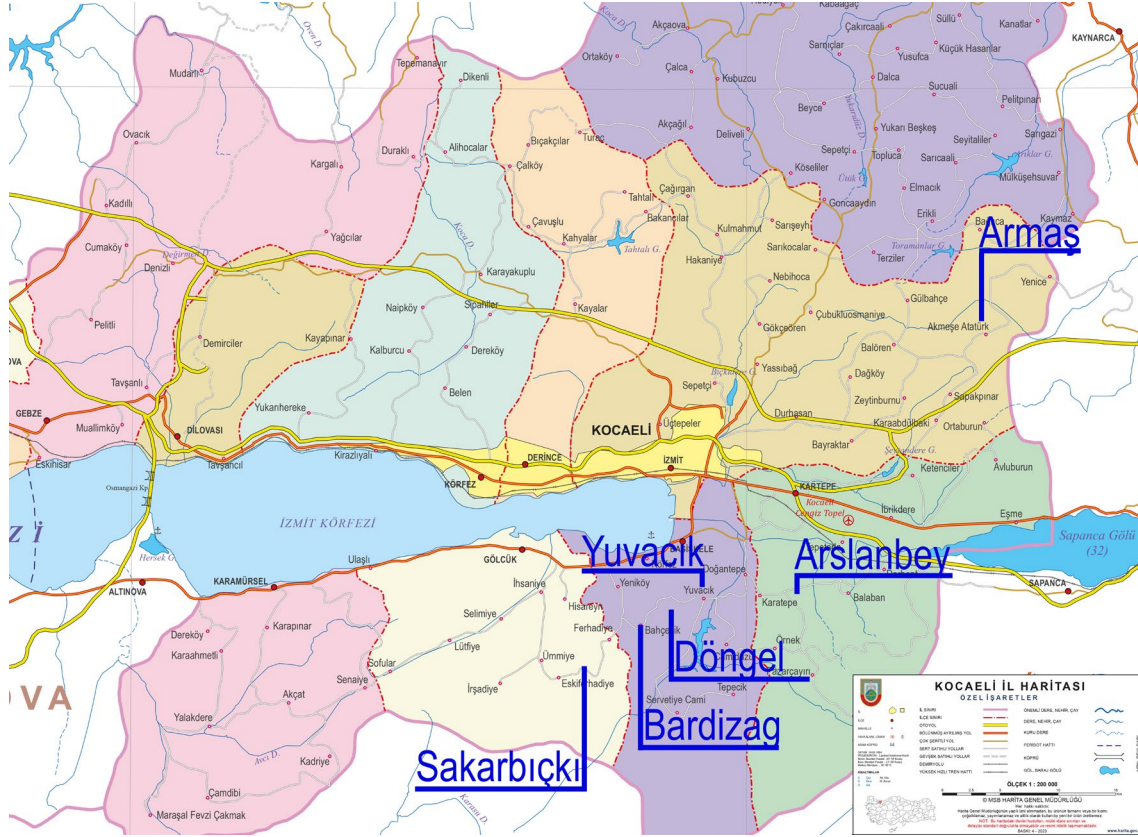
Daha önce Astakoz, Roma, Doğu Roma, Bitniya Krallığının topraklarından olan Kocaeli ili, 14. Yüzyılın başlarında Orhan Gazi'nin, o dönemki adıyla Nikomedia olan, günümüz il merkezi İzmit'in fethiyle birlikte bir Türk yerleşim alanı haline gelmiştir (İnalçık, 2009). Osmanlı'da çoğu dönemde karşılaşıldığı üzere, o dönemde de şehrin yerel halkının yaşamlarını Osmanlı himayesi altında sürdürmesine müsaade edilmiştir. Bu durum, kırsalda Osmanlı hakimiyetindeki Rumların, Türkmen nüfusla birlikte yaşadığı bir nüfus yapısının ve dolayısıyla bölgenin etnik yapısının oluşumunu sağlamıştır.

19. yüzyılın başlarına bakıldığında, İzmit'teki Rumların kendilerine ait bir mahallede yaşadığı görülmektedir. 1841 yılında Rum Mahallesi'nde (Mahalle-i Rumiyan), 128 hane olduğu bilinmektedir (BOA-1). Kocaeli il sınırları içerisinde kalan diğer Rum yerleşim alanları Mihaliç, Karatepe, Fuğlacık, Gonca, Eşme Zimmi, Ereğli Bala, Kızderbent, Tepeköy, Darıca ve Cedid köyleri olarak bilinmektedir. Osmanlı döneminde İzmit sancağında yaşayan diğer bir gayrimüslim topluluk ise Yahudilerdir. İzmit şehir merkezi dışında bir yerleşimi bulunmayan Yahudi haneleri, şimdiki adıyla Ömerağa Mahallesi'nde yer alan 41 haneden oluşmaktadır (BOA-2).

Şekil 3.1. Kocaeli'deki Rum Yerleşimleri

19. yüzyıla gelindiğinde bölgede Ermeni nüfusu artmış olup ve bölgeye göç eden Ermeni nüfusun çeşitli kırsal alanlara yerleştirildiği görülmüştür. Bu yerleşimlerin başında şimdiki adlarıyla Bahçecik, Yuvacık, Döngel, Arslanbey, Akmeşe ve Sakarbiçki (Sakarya Bıçkısı)(Nüzhetiye) gelmektedir. I. Dünya Savaşı dönemiyle birlikte Ermeni nüfusun tehcir ettirilerek yerlerine Kafkas bölgesinden gelen Gürcü nüfusun yerleştirildiği de kaynaklarda yer almaktadır (Karpas, 2003; Galitekin, 2005)

Şekil 3.2. Kocaeli'deki Ermeni Yerleşimleri

Kocaeli bölgesinin merkezi ilçesi olan İzmit'e, 20. yüzyılın başlarındaki iskan hareketlerinde kalabalık gruplar halinde gelen muhacirlerin iskan ettirilmesine sıcak bakılmadığı, dolayısıyla göç ettirilen nüfusun kent merkezi yerine kırsal alanlara yönlendirildiği görülmektedir.

Cumhuriyetin ilk yıllarına bakıldığında Kocaeli'deki toplam nüfusun %18'inin kentte, %82'sinin kırdaki yaşadığı görülmektedir (Umumi Nüfus Tahriri, 1929). 1970 yılındaki nüfus sayımında kentli nüfus %49 oranına yükselmiş, kırsal nüfus %51'e kadar gerilemiştir. Nüfusun dağılımı aynı doğrultuda değişmeye devam etmiş, son kez kent-kır

mecbur bırakmıştır. Özellikle şehrin güney ve doğu kıyılarında gözlenen söz konusu yerleşim biçimi, kırsal nüfusun artmasında bir engel olarak değerlendirilebilir.

Tepe ve dağ eteği gibi rakımdan kaynaklı coğrafi öğelerin çok sayıda bulunduğu bir coğrafyada, dere ve şelaleler olduğu da bilinmektedir. Bu durum kırsal yerleşimde tarih boyunca su sıkıntısına pek rastlanmamış olmasını da açıklamaktadır.

3.2. Yapı Tipleri

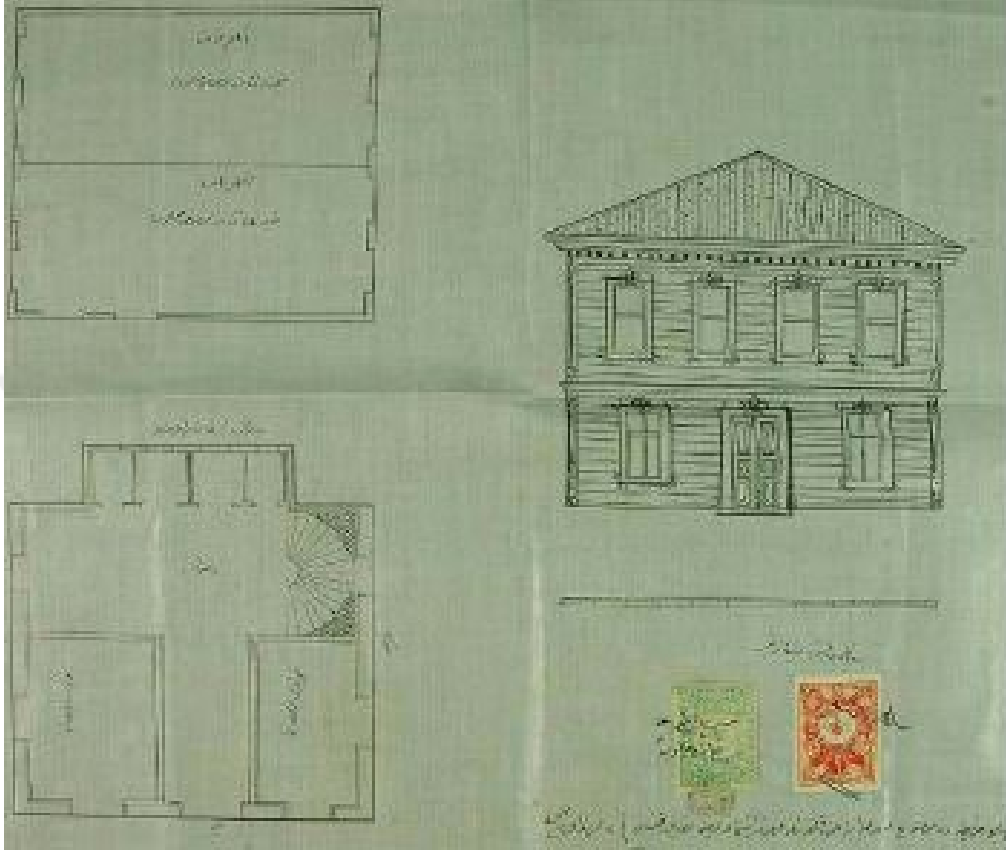
Kocaeli ilinde, tarihsel süreçte görüldüğü üzere çok sayıda farklı kültür ve milletten topluluklar yaşamıştır. Bu durum kültürel çeşitliliği artıran bir unsur olarak görülmektedir.

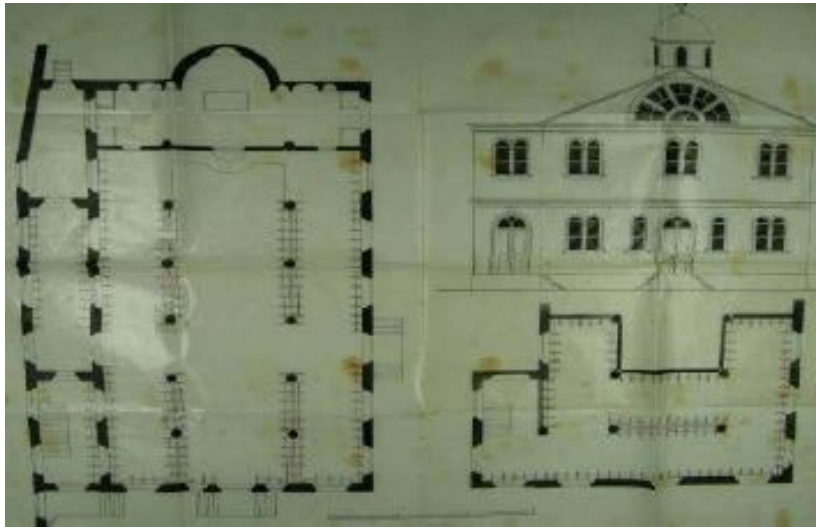
Şekil 3.4. Pandeimon Manastırı, (Sandalcı, 2000)

Farklı kültürlerle sahip olan toplumların artırdığı bir diğer çeşitlilik ise, ildeki mimari yapı tipleridir. Osmanlı döneminde, çok geniş bir coğrafyaya yayılmış olmanın bir sonucu olarak tek bir yapı tipinden söz edilmesi olanaklı değildir. Nüzhetiye Köyü'nde ve Kocaeli'nin diğer kırsal yerleşimlerde olduğu gibi zemin katın yığma taş, üst katların ahşap iskelet duvarlardan oluştuğu konutlar görülmekle birlikte gayrimüslim nüfusun bu bölgede yerleşmiş olmasından dolayı tümüyle yığma taş yapılara da rastlanmıştır. Bu durum, İzmit'te de benzer bir şekilde karşımıza çıkmaktadır.

Osmanlı Devleti döneminde kentte zaman içerisinde Türklerin yanı sıra Rumların, Ermenilerin, Lazların, Gürcülerin ve Yahudilerin de yerleşmiş olduğu görülmektedir ve bunun bir sonucu olarak tek bir yapı tipinde söz edilmesi olanaklı olmamaktadır.

Şekil 3.5. Musevi Okulu'nun Projesi, (BOA, İ. Mf. 18 / 1329 L 9)

Şekil 3.6. Aya Vasil Kilisesi'nin projesi, (BOA, İ. DH. 85771)

3.3. Yapım Biçimleri

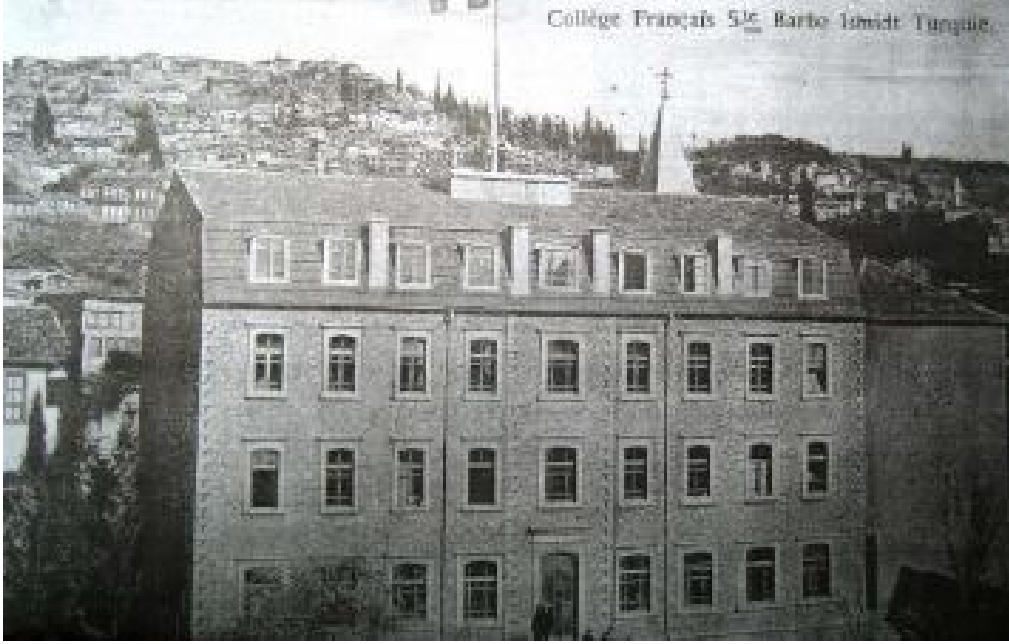
Önceki dönemlere ait yapı tiplerinde çoğunlukla dış duvarların yığma taş ile yapılması, giriş ve döşeme elemanı olarak ahşap malzemenin kullanılması yaygın olarak görülmektedir. Osmanlı Dönemi'ndeki azınlık nüfuslardan olan Rum nüfusunun da ahşap yapılar ürettiği, İzmit ilçesindeki Kapanca Sokak örneğinden de görülebilmektedir (Şekil 3.8.).

Şekil 3.7. Kapanca Sokak, 2003 Görünümü (Ayyıldız, 2003)

Ülkemizde yoğun olarak görülen, iklimin getirisi olarak da karşımıza çıkan bodrum katta yığma taş, üst katın ahşap olduğu yapım sisteminin Türkler, Rumlar ve çeşitli kültürlerle ait yapılarda karşımıza çıktığı görülmektedir. Özellikle Karadeniz bölgesinde karşılaşılan, zemin veya bodrum katın tamamen yığma taş strüktür tekniği ile yapıldığı ve bu mekanlarda çoğunlukla hayvanların barındırıldığı; üst katlarda ise ahşap malzemeden dış ve iç duvarların üretildiği, bu duvarların yerine göre söküp takılarak odaların genişlemesine veya yapıya yeni mekanlar eklememesine elverişli olduğu görülmektedir. Coğrafi ve iklimsel olarak Karadeniz iklimine yakınlık gösterdiği ve nüfusunda çok fazla Karadeniz Bölgesi'nden gelen Türk nüfus olduğu için Kocaeli'de de çoğunlukla bu tip yapım biçimleri gözlemlenmektedir.

Kocaeli’de uzun bir dönem yerleşen toplumlardan biri olan Ermeni toplumu, tarih boyunca taş işçiliğindeki ustalıklarıyla bilinmektedir. Bu doğrultuda kentte inşa edilen konut ve kamusal yapılarda inşa edilen yapıların çoğunluğunun yığma taş tekniğiyle yapıldığı görülmektedir (Şekil 3.9.).

Şekil 3.8. Ste. Barbe Koleji (Volkan Şener Arşivi)

Kocaeli genelindeki güncel duruma bakıldığında ise günümüz Türkiye’sinin bir yansıması olarak yapıların çoğunluğunun betonarme malzeme kullanılarak iskelet yapı sistemi ile üretildiği görülmektedir. Bu duruma kentlerde olduğu gibi kırsal yerleşimlerde de rastlanmaktadır ve ülkedeki yapı tipi ve yapım biçimindeki çeşitliliğin her geçen dönemde daha da azalmakta olduğu söylenmektedir.

4. NÜZHETİYE MAHALLESİ

Nüzhetiye Köyü, Gölcük ilçe merkezinden 11,4 kilometre güneyde kalan, Marmara Denizi seviyesinden 405 metre yüksekte bulunan ve yüzölçümü 8,92 km² olan kırsal bir yerleşimdir. Köyün çevresinde benzer yerleşimler bulunmaktadır. Bunlar köyün kuzeyinde yer alan Hasaneyn Köyü, doğusunda yer alan Yeni Ferhadiye Köyü, batısında Mamuriye, Siyretiye ve Ümmiye Köyleri'dir. Köyün güneyinde Samanlı Dağları bulunmaktadır. Nüzhetiye Köyü'nün adı eğlenme, sevinç, gönül açacak yere gidip gezme, haz, sefa, tazelik, ferah ve keyif anlamındaki Arapça bir kelime olan 'Nüzhet'den gelmektedir (Galitekin, 2005).

Şekil 4.1. Nüzhetiye Köyü'nün Kocaeli'deki Konumu

Osmanlı Dönemi'nde saraylarda ve bazı kamusal yapılarda Nüzhetiye Bahçeleri yaptırıldığı bilinmektedir. Köyün padişah tarafından vakfedilen topraklarda kurulması ve Nüzhetiye olarak isimlendirilmesi, köyün doğal çevresiyle ön planda olduğunu ispatlar niteliktedir. Aynı zamanda mahallenin güncel idari sınırları içerisinde mevcutta köyle ilişkisi zayıflayan ve eski adı “Döşeme Köyü” olan bir yerleşim bulunmaktadır.

4.1. Coğrafi Özellikler

Nüzhetiye'nin coğrafi özellikleri genel olarak Marmara Bölgesi'nin karakteristik özelliklerini yansıtır. Nüzhetiye, tipik olarak ılıman bir iklim kuşağında yer alır. Yazlar genellikle sıcak ve kurak geçerken, kışlar ılıman ve yağışlıdır. Ancak bulunduğu bölgeye göre rakımı yüksek olduğundan yağış tipi senelere göre şiddetli kar yağışına da dönebilmektedir. Nüzhetiye'nin hakim rüzgarları genellikle kuzeybatıdan esen Karayel rüzgarlardır. Marmara Denizi'nden esen bu rüzgarlar bölgeye soğuk hava dalgası getirmektedir.

Şekil 4.2. Nüzhetiye Köyü'nün Hava Fotoğrafı (Yavuz Uluğün Arşivi)

Nüzhetiye'nin bitki örtüsü genellikle Marmara Bölgesi'nin tipik bitki örtüsünü yansıtır. Yakın çevredeki doğal yapının etkisiyle, çam, kayın, meşe gibi ağaç türleri görülebilir. Köyün kuzeyinde bulunan Nüzhetiye Şelalesi, köyün doğal mirası olarak mevcudiyetini korurken yakın geçmişte ivmelenen bir biçimde ilgi odağı olmuştur ve ulusal ve uluslararası gezi rotalarına ismini yazdırmıştır.

4.2. Tarihi

Galitekin'in anlatımında, Kocaeli'nin güneyindeki Samanlı Dağları'nın eteklerinde Ermeni ve Laz nüfusun birlikte yaşadığı yerleşimler olduğu söylenmektedir (Galitekin, 2005). Galitekin, köyün Osmanlı öncesi dönemde de meskun olduğunu ve Gölcük ilçesindeki muhacir köylerinin en büyüklerinden biri olduğunu belirtmekte;

Nüzhetiye'nin Artvin'in Murgul ilçesindeki Gurbin, Kordet, Başköy, Baga, Ozmal ve Durça köylerinden gelen muhacirlerce kurulduğuna işaret etmektedir (Galitekin, 2005). Hagop Gobelyan'ın 2023 yılında yayınladığı “Kızgın Buhardaki Koza” adlı romanında, ailesinin yaşantısından yola çıkarak yaşadıkları maceralar anlatılmaktadır. Romanda şimdiki adıyla “Bahçecik” olan semtin 1915 yılına kadar Bardizag olarak bilinen bir Ermeni yerleşimidir. Temel geçim kaynağının ipekböcekçiliği olduğu bahsedilmektedir. Kitabın giriş kısmında Bardizag ve çevresini anlatmaktadır. Tanıttığı yerlerden bazıları Hemşinli yerleşimidir ve kitapta: “...Nahiyenin güneybatısında, köylülerin Döşeme adını verdikleri tepenin üzerinde, Hemşin civarından göç eden Ermenilerin kurmuş olduğu, Türklerin Sakarbiçkı dedikleri (bugünkü adı Nüzhetiye), 65 haneden oluşan Zakar Köyü vardı. Lazistan Sancağı'ndan geldikleri için bu köyün halkı ‘Laz-Ermeni- olarak adlandırılırdı...” şeklinde bahsedilmektedir (Gobelyan, 2023).

Köy halkıyla yapılan kişisel görüşmelerden elde edilen bilgilerde, köy büyüklerinin bu bilgileri doğrulayan anlatımlar yaptıkları saptanmıştır. Bu anlatımlarda 93 Harbi'nden (1877-1888) sonra Artvin köylerinden gelen Gürcüler tarafından Sakarbiçkı Köyü'nün bitişiğinde Nüzhetiye Köyü'nün kurulduğu, köyün Laz-Ermeni nüfusunun 1915 yılına kadar bu köyde yaşadığı, nüfusun 1915'te tehcir nedeniyle köyden ayrılmak zorunda kaldığı bilgisi yer almaktadır. Aynı yayında 1919 yılında köyün 80 hane ve 539 nüfusu olduğu belirtilmektedir. Günümüzde Nüzhetiye'nin bir mahallesi olan Sakarbiçkı'nın Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine kadar köy statüsünde olduğu ifade edilmektedir. Sakarbiçkı Köyü'nün ilk yerleşimcilerinin Marmara Denizi ile Sapanca Gölü arasında kanal açma girişimi sırasında Doğu Anadolu'dan getirilerek bu civara yerleştirilen Ermeniler olduğu, 1919 senesinde 64 hane mevcut olmasına rağmen I. Dünya savaşında yaşanan tehcir sürecinden dolayı nüfusun bulunmadığı aktarılmaktadır (Galitekin, 2005). Mondros Ateşkes Antlaşması ile her köye birkaç hane olmak şartıyla tekrar iskan ettirilen Laz-Ermeni nüfusu, Kurtuluş Savaşı sonrasında kesin olarak bölgeyi terk etmiştir.

4.3. Beşeri Özellikler

4.3.1. Nüfus Yapısı

Nüzhetiye Köyü'nün tarihsel süreçteki yerleşimcilerinin Laz-Ermeniler olduğu ve Kocaeli'de bu etnik yerleşime benzeyen, özellikle Kocaeli'nin güney kısmı olan Samanlı

Dağları'nın eteklerinin kuzey kısmında kalan birçok köyün Nüzhetiye Köyü gibi tarihte Laz-Ermeni yerleşimi olduğu, ilerleyen süreçte Gürcü kökenli nüfusun iskan ettirilmesiyle var olan nüfus yapısının değiştirildiği tespit edilmiştir.

TÜİK'in Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre 2013 yılında köyün nüfusunun 185 kadın ve 186 erkek olmak üzere toplam 371 kişiden oluştuğu görülmektedir (Köksal 2013). Köksal'ın 2013'deki çalışmasında, köy halkıyla yapılan sözlü görüşmelerde genç nüfusun yaşadığı ikamet adresi olarak kent merkezindeki konutları beyan etmesi nedeniyle köy nüfusu düşük görünmektedir. Diğer yandan yapılan çalışmalarda da köy nüfusunun tarım topraklarını işleme, okulların tatil dönemleri ve yaz aylarında arttığı gözlemlenmiştir. 2024 yılı güncel nüfus ise 229 kadın ve 246 erkek olmak üzere 475'tir.

4.3.2. İdari Yapısı

Nüzhetiye Köyü'nün Osmanlı Devleti hakimiyetine girmeden önce de meskun olduğu bilinmekle beraber, yazılı kaynaktaki bilgilerde işaret edildiği üzere köyün 19. Yüzyılın sonlarına doğru kurulduğu görülmektedir (Galitekin, 2005). Osmanlı döneminde bir köy olarak kurulan Nüzhetiye, Ermeni nüfusun çoğunlukta olduğu bir köy iken 93 Harbi ile birlikte Laz ve Gürcü nüfusun da yerleşim kurduğu bir yer haline gelmiştir.

Köy statüsü çok uzun bir dönem korunmuştur. Dönemsel olarak köy ağaları, hane temsilcileri tarafından idaresi yürütülen Nüzhetiye, cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte muhtarlar tarafından yönetimi sağlanan bir köye dönüşmüştür. 2012 yılında yürürlüğe konan "Büyükşehir Yasası" olarak bilinen 6360 sayılı "13 İlde Büyükşehir Belediyesi ve 26 İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile birlikte idari olarak köy statüsü, mahalle olarak değiştirilmiştir.

4.3.3. Geçim Kaynakları

Nüzhetiye Köyü'ne bakıldığında tarihsel süreci boyunca gelir kaynağının çoğunlukla tarımsal faaliyetler olduğu görülmektedir. Köyün tarihinde birçok zanaat ustasının da yetiştiği bilinmekle beraber, ticaretin ciddi bir geçim kaynağına dönüşmediği söylenebilir.

Köyde bitkisel tarımın çoğunlukla mısır, ayçiçeği, tütün, buğday ve fasulye gibi ekinler; fındık, ceviz, kiraz, elma, armut, şeftali, muşmula ve kestane gibi ağaç meyveleriyle sağlandığı görülmektedir. Hayvancılık olarak küçükbaş hayvancılık mevcut olsa da çoğunlukla büyükbaş hayvancılık yapıldığı gözlemlenmiştir. Büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardan çoğunlukla süt ve süt ürünlerinin üretildiği görülürken, buna ek olarak bu hayvanların etlerinin tüketildiği ve derilerinden de başka alanlarda üretimler sağlandığı bilinmektedir. Bunun yanında kümes hayvancılığının da gerek yumurta üretimi, gerek de kümes hayvanlarının üretkenliğinin bitme evresinde etlerinin tüketimi ile yürütüldüğü görülmüştür.

4.3.4. Somut Olmayan Miras Ögeleri

Nüzhetiye Köyü'nün tarihsel sürecinde Ermeni nüfusun olduğu, bu nüfusun tehcir olayları sonrasında köyü terk ettiği bilinmektedir. Bu dönemden geriye kalan herhangi bir somut olmayan miras ögesine rastlanamamıştır. Tehcir olayları sonrasında iskan ettirilen Gürcü nüfusun, köydeki kültürel öge çoğunluğunu elinde tuttuğu görülmektedir. Gökçe'nin 2018 yılında yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında bu ögelerden bahsedilmektedir (Gökçe, 2018).

Aynı çalışmada köye ait inancın İslam olduğu, İslam inancının yanında adak, büyü, nazar, rüya, fal gibi bazı geleneksel inanç sistemlerini de devam ettiğinin görüldüğünden söz edilmektedir (Gökçe, 2018). Köy halkının başka bir kültür ögesi olarak tören kültürüne de sahip olduğu görülmüştür. Doğum, evlilik, ölüm, asker uğurlama ve hacı gönderme gibi tören aktivitelerinin de tarihsel süreçten günümüze kadar geldiğinin söylenildiği belirtilmektedir (Gökçe, 2018). Köyde yöresel bitkiler ve geleneksel yöntemlerle halk hekimliğini de yapıldığı, el verme inanışıyla ve tarih boyunca süregelen kadim bilgilerle arı sokması, böbrek taşı, saç dökülmesi, romatizma, arpacık ve türlü iltihaplanmalara karşı kültürel alternatif tıp yöntemlerin de sürdürüldüğü de yine aynı çalışmada yer almaktadır (Gökçe, 2018).

4.4. Somut Miras Bileşenleri

Günümüzde Nüzhetiye'de kayıtlı 364 adet yapı bulunmaktadır, bu yapılardan 362 tanesi konut, 2 tanesi cami işlevine sahiptir. Yerinde yapılan çalışmalarda 364 yapının 326'sının

betonarme sistemle inşa edildiği görülürken, 38 tanesinin geleneksel yapım sistemleri ile yapıldığı görülmüştür. Bu 38 yapıdan 36 tanesi tescilli yapı statüsündedir. Geleneksel yapım teknikleriyle yapılan yapılardan 3'ünün yığma taş tekniği kullanılarak inşa edildiği, 34 yapının ise doğal taşın yığma tekniğiyle yapılan zemin kat beden duvarları üzerine kurulan ahşap karkas iskeletin tuğla ve taş doldurulmasıyla elde edilen duvarlara sahip olduğu saptanmıştır.

Tarihsel sürecinde ilk olarak bir Ermeni yerleşimi olan Nüzhetiye'de, o dönemden günümüze ulaşan 2 adet geleneksel yapım yöntemi olan yığma taş yapı bulunmaktadır (Şekil 4.3.).

Şekil 4.3. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yığma Taş Yapı

Nüzhetiye Köyü'ne ait geçmiş dönem fotoğrafları incelendiğinde, kırsal yaşamın ve sosyal yaşantının canlı olduğu söylenebilmektedir. Tarım faaliyetlerinin aktif olduğu ve nüfusun nispeten yoğun olduğu dönemde yerleşik nüfusun da çoğunlukta olduğu göz önüne alındığında, köy halkının bir araya geldiği toplanma mekanlarına rastlanılmaktadır. Bu mekanlar yeri geldiğinde bir cami avlusu, bir köy kahvesi iken, farklı durumlarda köy

halkının birbirine kendi evinin ve bahçesinin kapılarını açtığı mekanlar olarak görülmektedir.

Şekil 4.4. Tarihi Ahşap Camii Önünde Çekilen Bayram Fotoğrafı, 1974 (Ulugün Arşivi)

Köy halkının bir gelenek haline getirdiği durum olarak, bayramlarda tarihi ahşap caminin giriş sahanlığında köyün erkeklerinin en yaşlısından en gencine kadar bir araya gelerek fotoğraf çekilmesi yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğrenilmiştir. Farklı yıllara ait bu fotoğraflarda caminin, ibadet mekanı olarak hizmet etmesinin yanında bir buluşma noktası olarak da hizmet verdiği görülmüştür (Şekil 4.4., Şekil 4.5.)

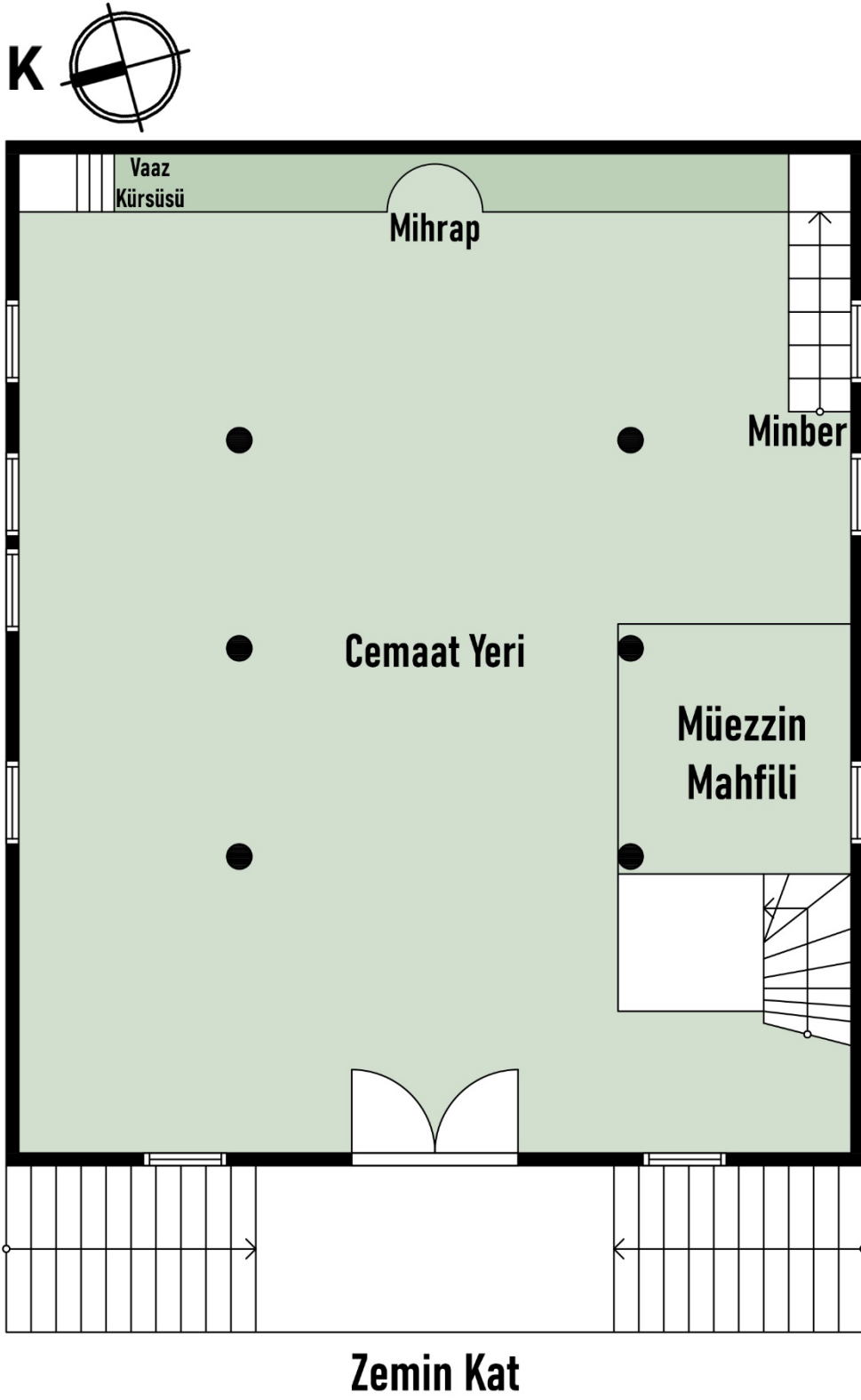

Şekil 4.5. Tarihi Ahşap Camii Önünde Çekilen Bayram Fotoğrafı, 2004 (Ulugün Arşivi)

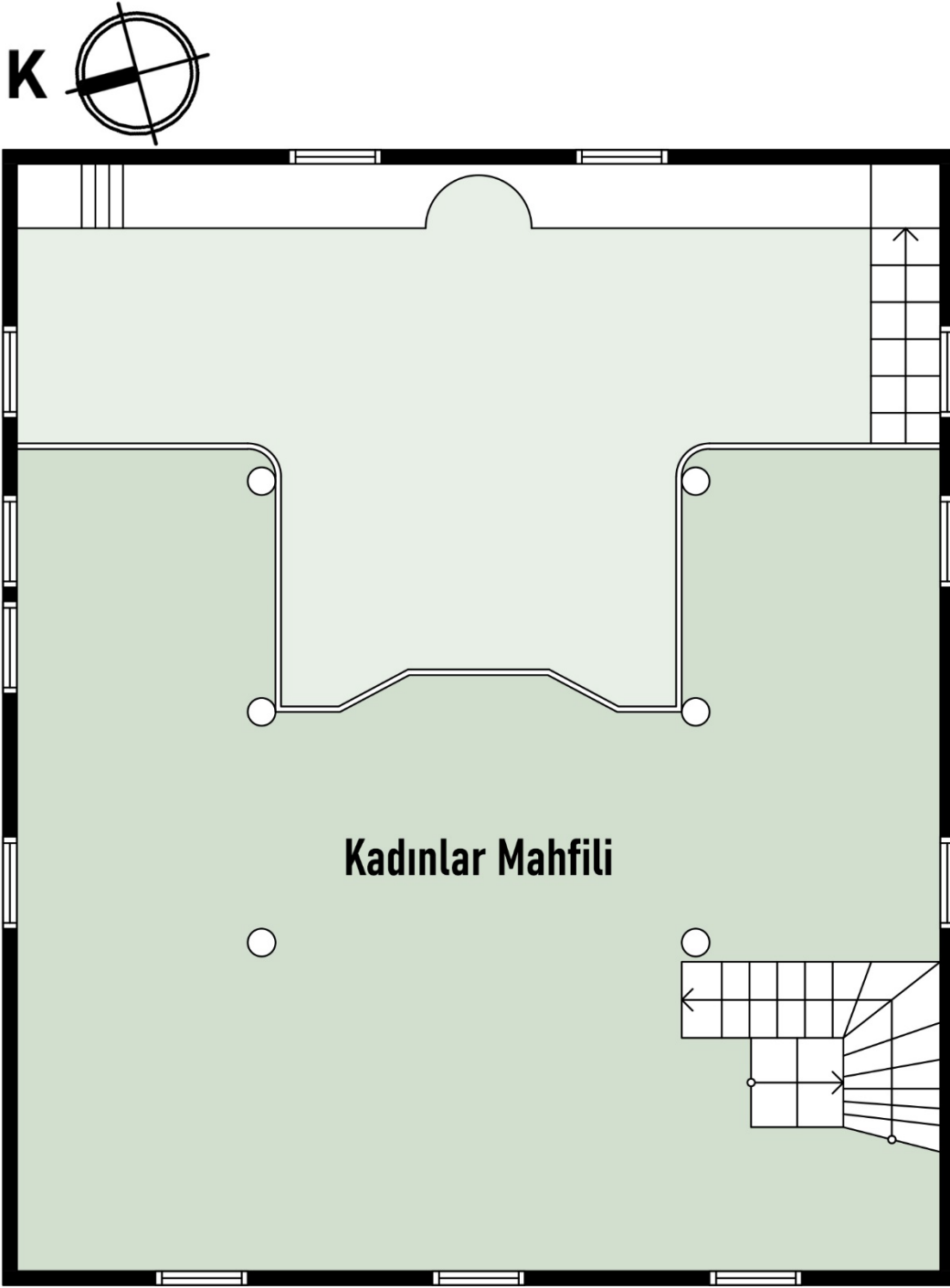

Şekil 4.6. Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Giriş (Doğu) Cephesi Fotoğrafı, 2024.

Nüzhetiye Köyü'nün geleneksel sistemle inşa edilen tarihi camisi, Sultan II. Abdülhamid'in başmabeyncisi Hacı Ali Paşa tarafından yaptırılmıştır (Galitekin, 2005). Caminin özgün kitabesine rastlanmamasına karşın, sonradan ilave yerleştirilen kitabesine göre caminin inşasının 1878 yılında başladığı, 1880 yılında bittiği kaydedilmiştir. Caminin 1927 yılında kapsamlı bir onarım gördüğü ve büyütüldüğü Galitekin'in çalışmasında yer almaktadır (Galitekin, 2005). Caminin bahçesindeki çınar ağaçları ve eski dut ağaçları köyün tarihine ve özgün dokusuna referans vermektedir (Köksal, 2013).

Şekil 4.7. Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Zemin Kat Planı Krokisi

Asma Kat

Şekil 4.8. Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Asma Kat Planı Krokisi

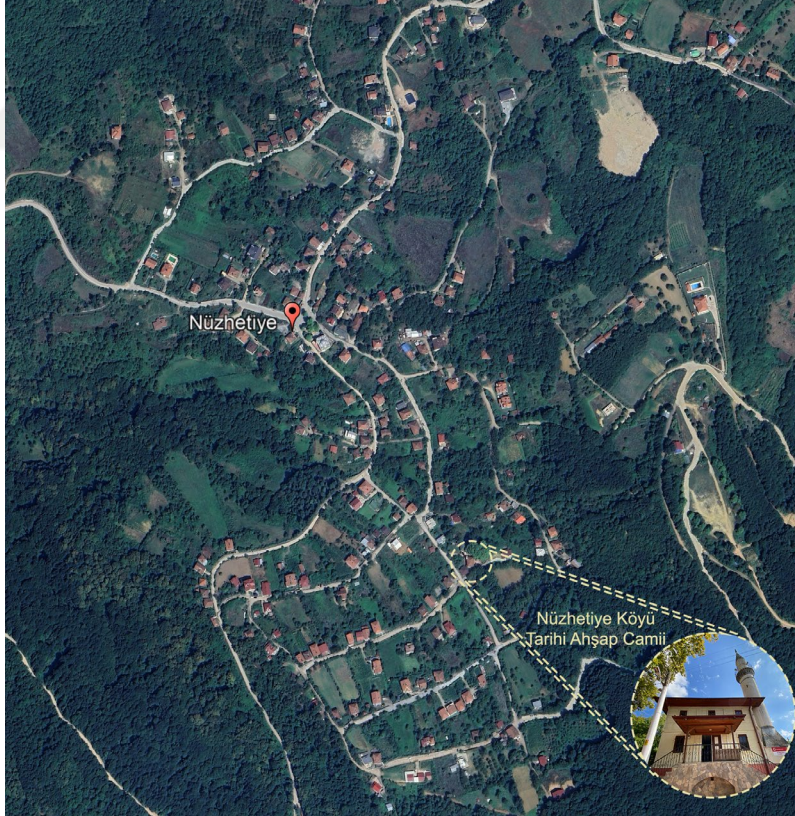
Şekil 4.9. Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Güney Cephesi Fotoğrafı, 2024.

Şekil 4.10. Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Batı Cephesi Fotoğrafı, 2024.

Şekil 4.11. Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camii Kuzey Cephesi Fotoğrafı, 2024.

Şekil 4.12. Nüzhetiye Köyü Tarihi Ahşap Camiinin Köy İçerisindeki Konumu
Başka bir örnek ise köy halkının birbirinin evlerine gidip mangal, semaverde çay demlemek gibi etkinliklerle ile bir araya gelmesidir. Bu etkinlikler kimi zaman geleneksel

olarak süregeldiği mekanlarda devam etmekte, kimi zamanda ise bu yapıların yerine yeni yapılmış olan yapılarda gerçekleştirilmektedir (Şekil 4.13. ve Şekil 4.14.). Ancak görüşmelerde 30 yaş altındaki genç nüfusun bu geleneği sürdürmekten uzak olduğu öğrenilmiştir.

Şekil 4.13. Nüzhetiye Köyü'nde Çekilmiş Bir Fotoğraf (Yavuz Ulugün Arşivi)

Şekil 4.14. Nüzhetiye Köyü'nde Çekilmiş Bir Fotoğraf (Yavuz Ulugün Arşivi)

Yine köy halkı ile yapılan görüşmelerde, köyün geçmiş dönemlerinde, konut yapılarının çoğunun bahçe kısmında bir kırsal servis yapısı (serender, ahır, ağıl vb.) bulunduğu anlaşılmıştır. Temel geçim kaynağının tarım olduğu köyde, tarım arazileri çoğunlukla

köyün dış çeperinde birkaç ailenin birlikte gerçekleştirdiği bir üretime sahne olsa da, yer yer konutların bahçelerinde üretim yapıldığı öğrenilmiştir (Şekil 4.17.)

Şekil 4.15. Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapı ve Bahçesi, 1998 (Yavuz Ulugün Arşivi)

Şekil 4.16. Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapı, 2006 (Yavuz Ulugün Arşivi)

Şekil 4.17. Nüzhetiye Köyü'ndeki Bir Serender Yapısı, 2006 (Yavuz Ulugün Arşivi)

Şekil 4.18. Nüzhetiye Köyü'ndeki Bir Yapı, 2006 (Yavuz Ulugün Arşivi)

Gökçe'nin 2018 yılında yaptığı çalışmada, Gürcü kültüründe ailelerin çoğunlukla yaşamlarını kalabalık olarak büyük bir aile şeklinde yaşadığı, anneanne, babaanne, dede, anne, baba ve çocukların bir arada sürdürdüğü belirtilmiştir. Bu kültürün bir sonucu olarak evlerin genellikle büyük inşa edildiği, dış duvarların eklemelenebilmeye müsait bir teknikle üretildiği söylenmiştir. Genellikle ahşap malzemeden üretilen iç merdivenle iki veya üç katlı şekilde inşa edilen evlerde, zemin katların erzak ve tahıl depolamak için bir ambar, bahçe işinden gelen kişinin kendini temizlemesi için bir oda ve hayvanların korunması için ayrı bir bölmeden oluştuğu söylenebilmektedir. Gürcü kültürüne ait konut tiplerinde evlerde birden çok giriş olduğu, büyük kapının dışarıdan gelen kimseler için kullanıldığı ve bu kapının büyük bir çardağa açıldığı belirtilmektedir. Evdeki bazı odalarda gusülhanelerin olduğu, gelen misafirlerin rahat edebilmeleri için bu odalarda ağırlandığı da vurgulanmaktadır.

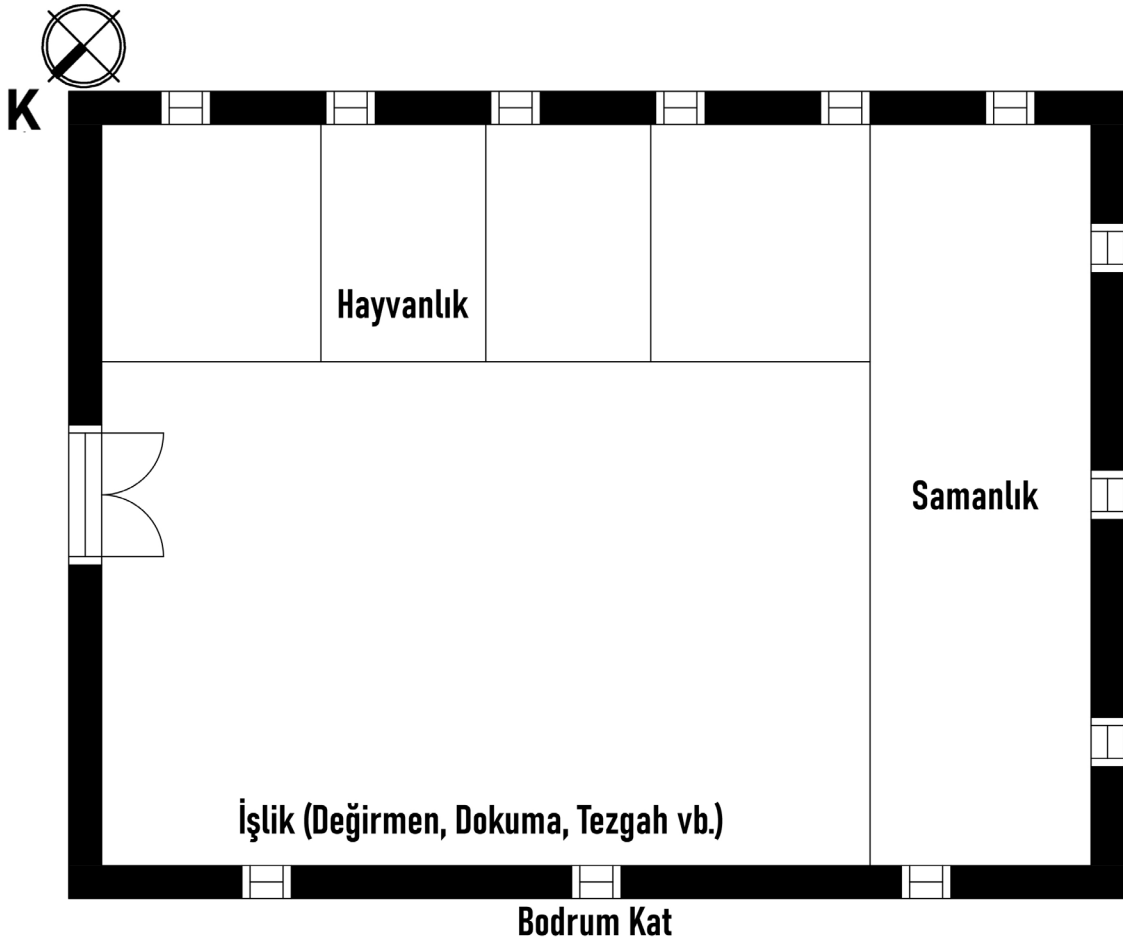
Alanda yapılan çalışmalarda iç mekanlar kapsam dışı bırakılmış olmasına karşın, bahsedilen geniş kapılar, büyük konut yapıları ve bahçede bulunan serender yapıları gözlenmiştir (Şekil 4.19.)

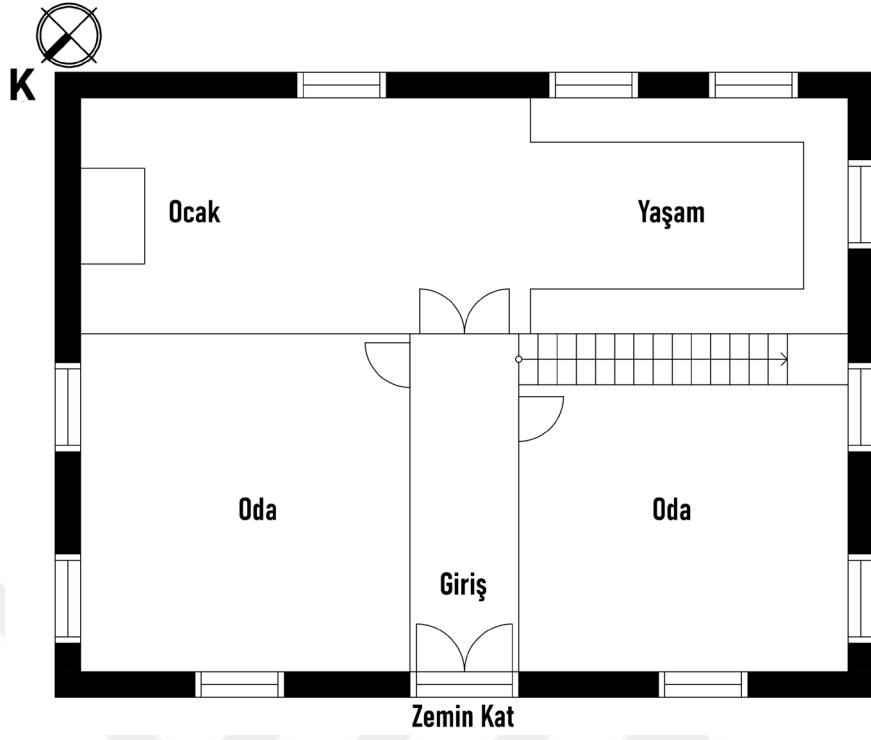

Şekil 4.19. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Bir Yapı

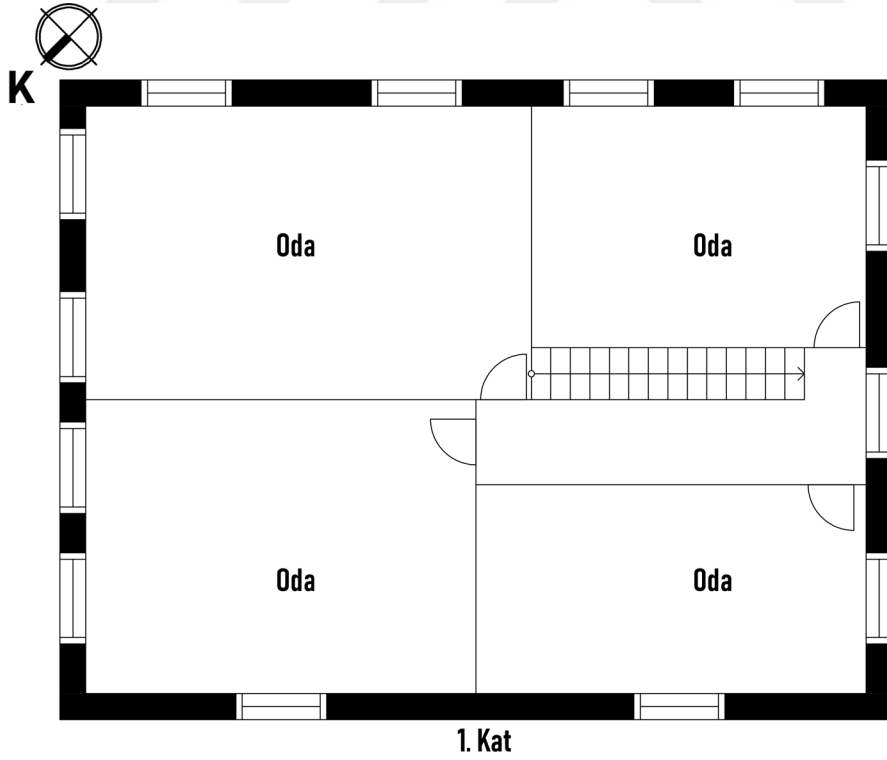
Köydeki konut tipleri genel olarak birbirine benzese de, yer yer farklılıklara sahiptir. Örnek olarak bazı evlerde cumba görülürken, bazılarında cumbaya rastlanmamaktadır. Bazı evlerin odalarında misafirlerin geldiğinde kullanması için özel yıkanma hacimleri vardır. Bu hacimler yapının beden duvarlarına açılan nişlerle oluşturulmuştur ve atık suyu dışarıdaki hatta bağlamaktadır (Şekil 4.23., Şekil 4.24.).

Şekil 4.20., 4.21. ve 4.22’de Nüzhetiye Köyü’nde geleneksel yapım tekniğiyle inşa edilmiş olan evlere ait kat planlarının krokisi bulunmaktadır. Şekil 4.20.’de bulunan bodrum kat planında, ahır ve işlik olarak hizmet veren hacimde samanlık, hayvanların bulunduğu yer ve değirmen, dokuma tezgahı gibi işliklerin bulunduğu alanlar belirlenmiştir. Şekil 4.21.’deki zemin kat planında odalar kuzey cephesine bakarken, ocak ve yaşam adı verilen alanlar güney cephesinde bulunmaktadır. Şekil 4.22.’deki 1. Kat planında ise 4 adet oda bulunmaktadır. Odalar birbirine yakın alanlara sahiptir.

Şekil 4.21. Nüzhetiye Köyü'nde Geleneksel Yapım Tekniğiyle Yapılmış Bir Konuta Ait
Zemin Kat Planı Krokisi

Şekil 4.22. Nüzhetiye Köyü'nde Geleneksel Yapım Tekniğiyle Yapılmış Bir Konuta Ait
1. Kat Planı Krokisi

Şekil 4.23. Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapının İç Mekanına Ait Bir Fotoğraf (Gökçe, 2018)

Şekil 4.24. Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapının İç Mekanına Ait Bir Fotoğraf (Gökçe, 2018)

Evlerin birçoğunda ortak olan mekan, geniş bir yaşam alanıdır. Yemeklerin piştiği, günlük veya akşamlik oturmaların yapıldığı, misafirlerin ikramla ağırlandığı mekanlar olan bu alanlar, duvarlar boyunca devam eden sedir ve oturma birimleriyle oluşturulmuştur (Şekil 4.25., Şekil 4.26.)

Şekil 4.25 Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapının İç Mekanına Ait Bir Fotoğraf, 2006
(Yavuz Ulugün Arşivi)

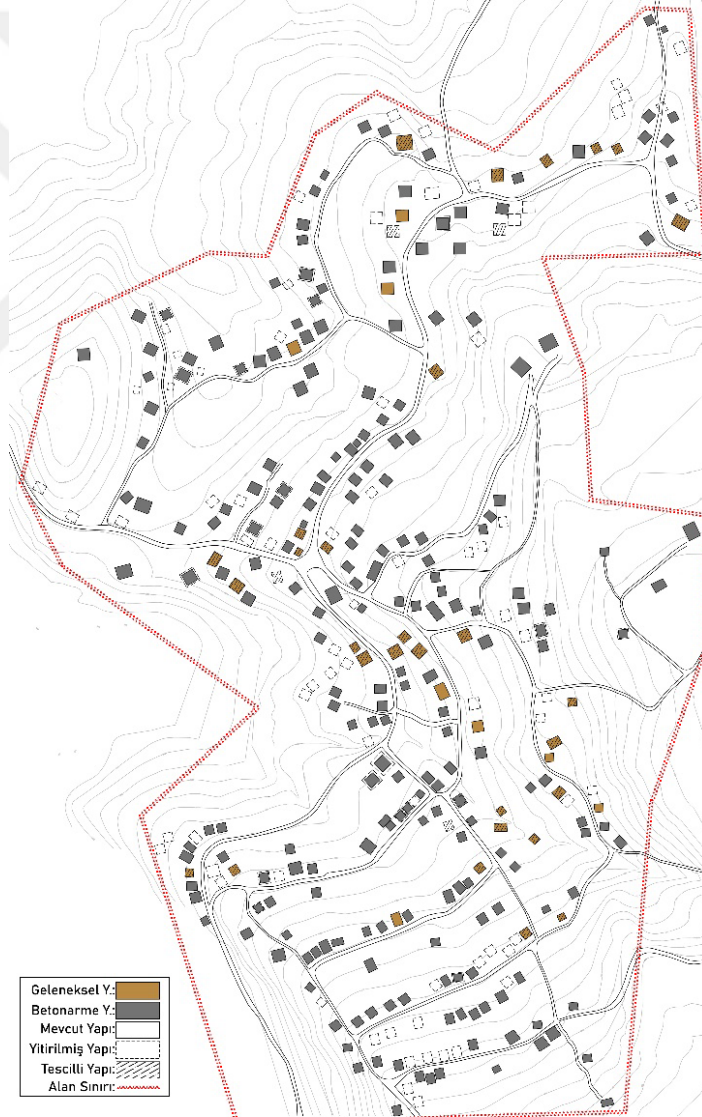
Şekil 4.26. Nüzhetiye Köyü’ndeki Bir Yapının İç Mekanına Ait Bir Fotoğraf, 2016
(Yavuz Ulugün Arşivi)

Sonuç olarak Nüzhetiye Köyü, kendine has kırsal dinamikleri olan, somut olmayan kültürel miras öğeleriyle ve bir araya gelme biçimleriyle, tarımsal üretim geçmişiyle ve doğal dokusuyla özgün bir yapıya ve bu özgün yapının ürettiği mekanlaşmalara sahiptir.

Bu mekanlar zaman içerisinde daha az kullanılmakta ve günümüzde bu özelliğini belirgin bir şekilde yitirmektedir. Bu yitirme durumunun öncelikli sebeplerinden birinin tarımsal üretimin tercih edilirliliğinin azalması olduğu söylenebilir. Tarımla uğraşan nüfusun yaşlanması ve genç nüfusun bu tür bir üretimi tercih etmemesi, şehir merkezlerine yerleşmesi bir etken olarak görülebilir. Başka bir sebep de köyün idari yapısının mahalleye dönüşmesi ve yakın geçmişte yaşanan pandemi dönemiyle birlikte kırsal yaşam ile ilişkisi zayıf olan yapılaşmaların ortaya çıkmasıdır. Geleneksel yapıların tarihsel süreçte üretilmiş olması bu yapıları anlamlı ve nitelikli kılarken, bakımlarının zorluğu ve koruma kanunlarının kullanıcıyı zorlaması söz konusu yapıların terk edilmesine yol açmıştır. Ayrıca bu yapıların bakımlarını teknik olarak sağlayabilecek zanaatkar ve ara eleman eksikliğinin de bu konuda etkisi olduğu söylenebilmektedir. Bu durum zaman içerisinde yapıların nitelikli tamirini yapabilecek kimse olmamasından dolayı niteliksiz eklerle tamir edilmesi veya bakımsızlık sonucunda gelen yapı yitilmesiyle sonuçlanmıştır.

5. NÜZHETİYE KÖYÜ'NDEKİ KIRSAL DOKUYU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Nüzhetiye Köyü'nün kırsal yaşantısında tarımın ön planda olduğu ve yerleşik nüfusun bulunduğu geçmiş dönemlerinde, buluşma noktası olan çok sayıda yapı ve mekanlar bulunmaktadır. Aynı dönemde kırsal yaşama hizmet eden serender gibi yapılar da aktif bir şekilde yer almaktadır. 1990'lı yıllara kadar, var olan kırsal dokunun bozulmaya başlamadığı, bu dönemde yapı kullanıcılarının –hatalı da olsa– bir şekilde yapılarının korumasını sağladığı, düzenli bakım ve onarımlarını yaptığı söylenebilir. Kırsal yaşantının süresizleşmeye başladığı ve mevsimsel hale geldiği günümüzde ise bu durumdan pek de söz edilememektedir.

Şekil 5.1. Nüzhetiye Köyü'nün Yapılarının Yapım Tekniğine Göre Haritalandırılması

Nüzhetiye'deki kırsal mimari mirasın geçmişten günümüze değişim sürecinin izlenebilmesi için köyün farklı dönemlerine ilişkin belgeler toplanarak karşılaştırmalı bir analiz çalışması yapılmaktadır. Köyün erişilebilen en eski haritası 1976 tarihli bir askeri harita olduğundan dolayı, bu dönemleme çalışması, sanayileşme etkilerinin de yerleşimde görülmeye başlandığı 1970'li yıllardan itibaren başlatılmıştır. Köye ilişkin erken dönem haritalarda müstemilat niteliğindeki kırsal servis yapıları (serender, ahır, ağıl vb.) işaretlenmemiş olduğundan, hatalı sonuçlardan kaçınmak amacıyla söz konusu servis yapıları karşılaştırmalı analiz aşamasında kapsam dışı bırakılmış; kırsal servis yapılarına ilişkin ayrı bir değerlendirme çalışması hazırlanmıştır.

1976 yılından 2005 yılına kadar olan sürede belli yıllara ait haritalar ve hava fotoğrafları, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi arşivinden temin edilmiştir. 2005 yılından itibaren günümüze kadar olan dönemde ise her yıla ait hava fotoğrafları ve belirli aralıklarla güncellenmiş şekilde dijital ortamda hazırlanan halihazır haritalar yine Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Planlama Müdürlüğü'nden temin edilmiştir.

Yapılan çalışmada Kocaeli bağlamında Nüzhetiye Köyü özelinde kırsal yaşantının geçirdiği değişimler ortaya konmak istenmektedir. Bu nedenle kırsal yaşantıyı kökten etkileyen birtakım dönüm noktaları ortaya konmaya çalışılmaktadır. Bu çerçevede yapılan araştırmalar ve görüşmeler doğrultusunda, Kocaeli'nin 1934'te kurulan ilk fabrikası olan Kağıt Fabrikası ile başlayan ve 1960'larda ağır sanayi fabrikalarının da kurulmasıyla birlikte 1970'lerin sonlarına doğru bir sanayi kentine dönüşmesi ve bunun Kocaeli kırsalı üzerindeki etkisi; Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde gerçekleşen 1999 Depremi; 2012 yılında 6360 sayılı kanunla birlikte büyükşehirlerdeki köylerin mahalle statüsüne geçirilmesi; 2020 yılında küresel bir salgın olan COVID-19 pandemisinin, Nüzhetiye Köyü'nü etkileyen kırılma noktaları olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın bu kısmında bu kırılma noktalarının ve bu kırılma noktalarının sonucunda yaşanan süreçlerde Nüzhetiye Köyü'ndeki kırsal yaşantının değişiminin mimariye yansıması değerlendirilmiştir.

5.1.Kocaeli'nin Sanayileşme Etkisi

Kocaeli, Türkiye'nin yüzölçümü olarak en küçük yedinci şehri olmasına karşın, Türkiye'nin imalat sanayisinde %14'lük bir paya sahiptir. Kocaeli'nin sanayileşme süreci cumhuriyetin ilk yıllarına dayanmaktadır. 1930 ve 1960 planlı dönemlerinde Türkiye'de gerçekleşen sanayileşme, Kocaeli'nin de sanayileşme sürecini etkilemiştir.

İlk olarak 1934 yılında İzmit'teki ilk kağıt üretim tesisi ve aynı zamanda bir kamu kuruluşu olarak İzmit Kağıt Fabrikası kurulmuştur. 1944 yılında Selüloz ve Kağıt Fabrikası'nın (SEKA) kurulmasıyla devam eden süreç, SEKA'nın 1954, 1957 ve 1959 yıllarında genişletilmesiyle ilerlemiştir. 1960'lı yıllara yaklaşıldığında ise çimento, kamyon ve otomobil montaj, lastik fabrikaları ile ağır sanayinin kentteki sanayi yelpazesine giriş yaptığı görülmüştür.(Demirarslan, 2018) Bu durum ilerleyen yıllarda suni gübre, glikoz, nişasta ve cam fabrikalarının da kurulmasıyla devam ederken 1961 yılında kente sanayi dalında yapılan yatırımların bir sonucu olarak bugünkü Körfez ilçesinde bulunan Türkiye Petrol Rafineleri A.Ş. (TÜPRAŞ) fabrikası kurulmuştur. Dolayısıyla 1950'li yıllara kadar kentteki sanayinin İzmit ilçesinde olduğu gözlemlenirken, 1950'lerden sonra bu sanayileşmenin Gölcük ve Gebze bölgelerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Günümüze gelindiğinde ise Kocaeli'nin her ilçesinde fabrika veya ağır sanayiye konu olan bir tesisin bulunduğu söylenebilmektedir.

Türkiye İş Kurumu'nun 2023 yılında yaptığı İşgücü Piyasası Araştırması Kocaeli ili sonuç raporunda, Kocaeli'de çalışan nüfusun %53'ünün imalat sektöründe istihdam edildiği tespit edilmiştir. Bu veri yıllar içerisinde Kocaeli'deki kent ve kır nüfusunun karşılaştırılması ile de okunabilmektedir.

Tablo 5.1. Kocaeli Nüfusunun Kent/Kır Düzleminde Dağılımı

Kocaeli Nüfusunun Dağılımı									
Yıl / Nüfus Dağılımı (%)	1927	1935	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2012
Kent	18	18	22	38	49	53	62	60	93
Kır	82	82	78	62	51	47	38	40	7

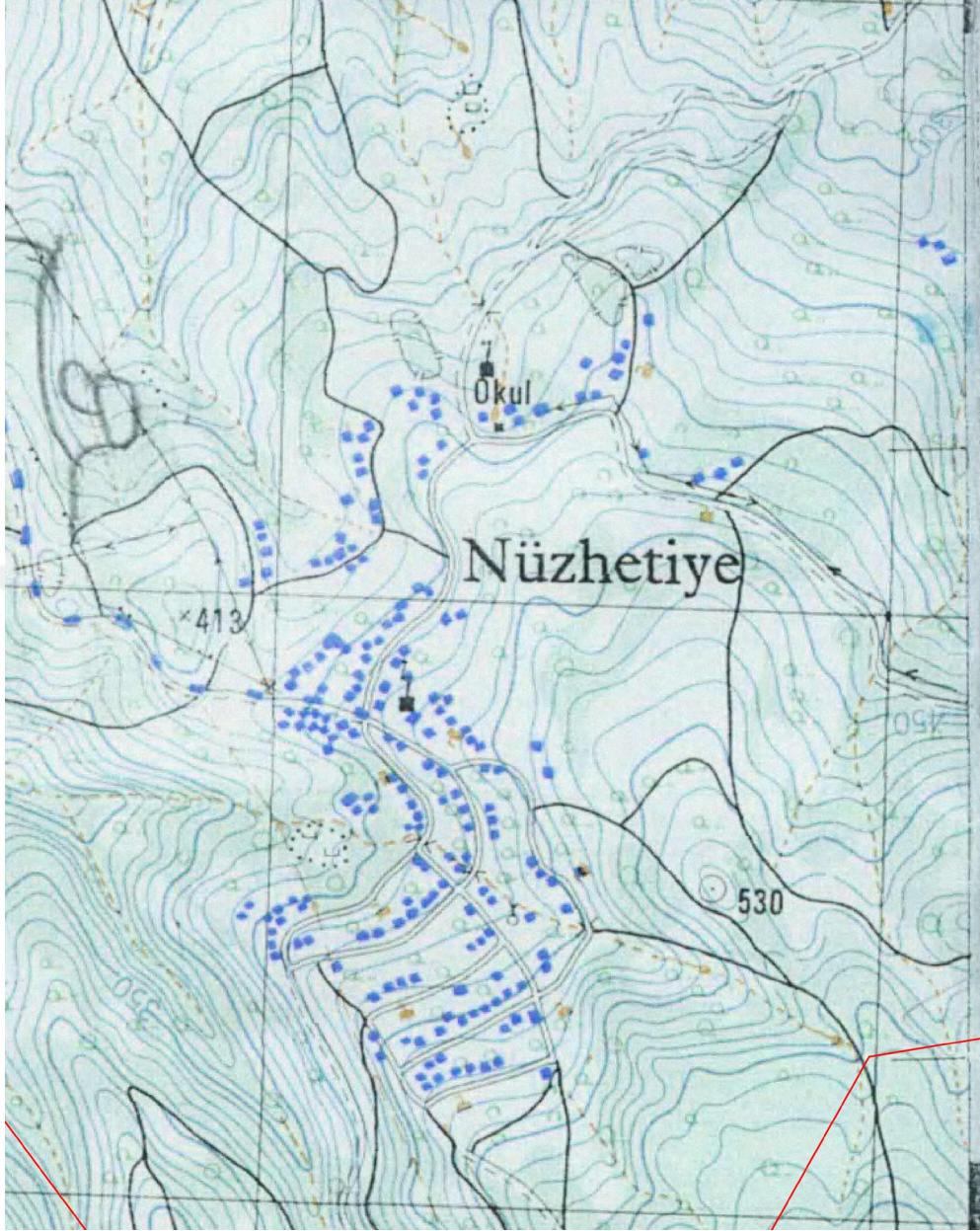
Tablo 5.2. Gölcük İlçesi Nüfusunun Kent/Kır Düzleminde Dağılımı

Gölcük İlçesi Nüfusunun Dağılımı									
Yıl / Nüfus Dağılımı (%)	1940	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2007	2012
Kent	31	18	52	58	62	58	52	54	96
Kır	69	82	48	42	38	42	48	46	4

Tablolardaki (Tablo 5.1. ve Tablo 5.2.) nüfus verilerinde, Kocaeli nüfusunun büyük çoğunluğunun 1950'lere kadar kır nüfusu olduğu görülmüştür. 1970'li yıllarda kır ve kent nüfusunun birbirine yakın oranda olduğu; 2000 ve sonraki yıllarda ise tamamen kent nüfusunun ağırlıkta olduğu görülmektedir. Benzer bir durum Gölcük ilçesinin nüfusu için de geçerlidir. 1950'li yıllardan itibaren Gölcük'te de artan sanayileşme, nüfusun dağılımını il geneline benzer bir şekilde değiştirmiştir.

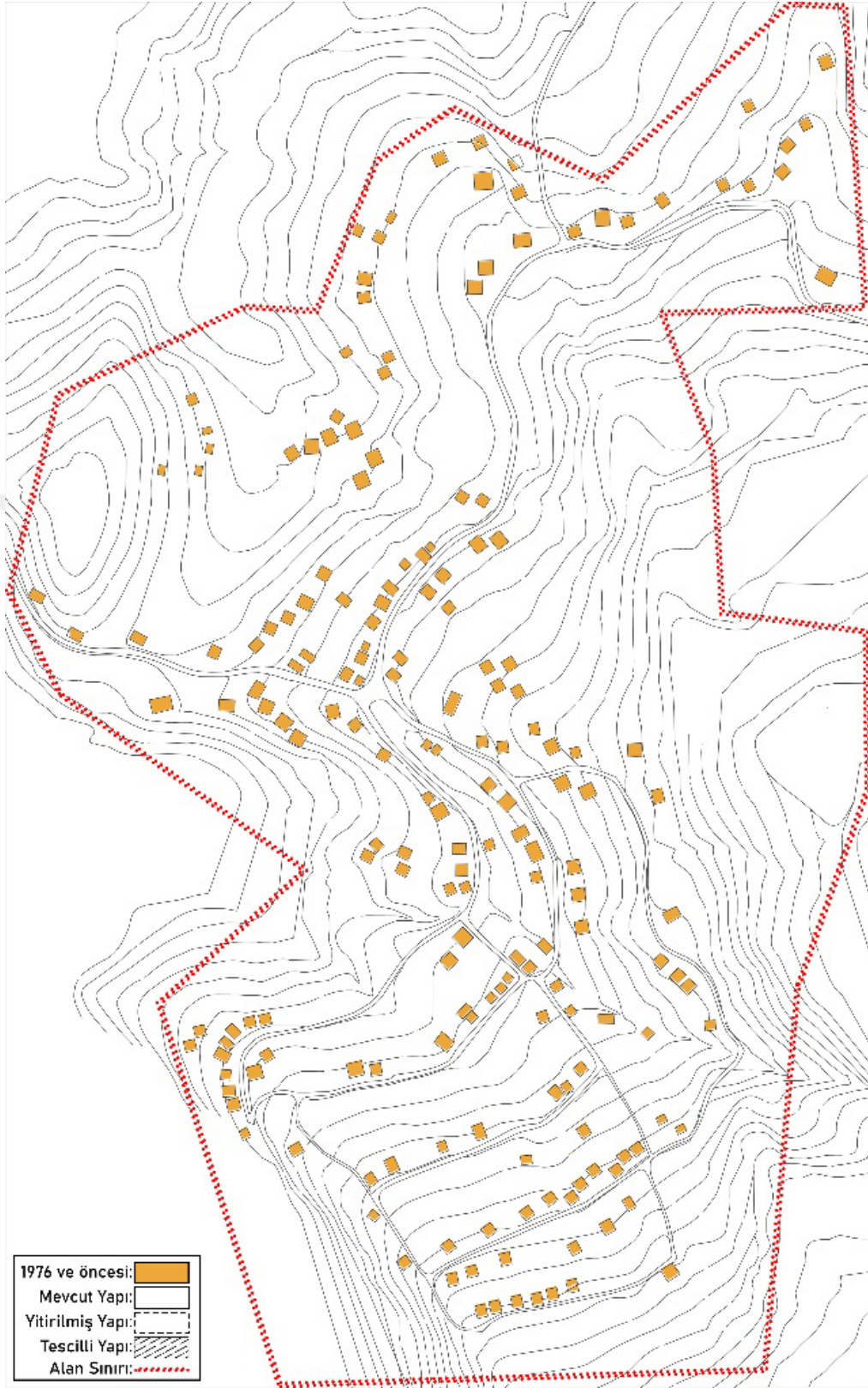
Nüfus dağılımının böyle bir değişim yaşamasındaki birinci etken olarak sanayileşme sonucunda istihdamın da yer değiştirmesi olduğu söylenebilir. Alanda yapılan çalışmalarda ve incelemelerde küresel ölçekte olduğu gibi Kocaeli ve Gölcük ölçeklerinde de, kırsal yaşantıyı sürdüren nüfusun tarım faaliyetleriyle sağladığı geçimini, gelişen ve yayılan sanayileşme sürecinin ürünü olan fabrikalar ve endüstriyel alanlarda çalışarak sağlamaya başladığı tespit edilmiştir.

Şekil 5.2.'deki harita, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Kentsel Planlama Müdürlüğü biriminin arşivinden elde edilen, 1976 yılında hazırlanmış olan bir askeri haritadır. Askeri haritalar lejantları, ihtiyaç duyduğu bilgiler, anlattığı veriler açısından kentsel planlama ölçeğinde tam bir veri vermemesine karşın, köydeki yapı yerleşiminin, yapı sayısının tespit edilebilmesi açısından fayda sağlamıştır. Bu haritalara bakılarak köyün eski dönemlerdeki yerleşim durumu tespit edilmiştir. Bu haritalardaki veriyi işleyerek, güncel bir harita altlığında çalışma üretilerek yere özgü güncel haritalama ve kartografik çalışma üretilmiştir.

Şekil 5.2. Nüzhetiye Köyü'ne Ait 1976 Senesinde Hazırlanmış Askeri Harita

Şekil 5.3.'teki harita, 1976 yılındaki askeri haritada işaretlenen konut yapılarıyla üretilmiştir. Bu haritada görüldüğü üzere 182 adet konut ve 1 adet cami olmak üzere toplam 183 yapı bulunmaktadır. Bu yapılardan günümüze kadar gelen süreçte 73 tane konut yapısının yıkıldığı tespit edilmiştir. 1976 ve öncesinde üretilmiş olan yapıların yaklaşık %40'ının yıkılması köyün değişimiyle ilgili önemli bir veri olarak görülmektedir. 110 adet yapının 38 tanesinin geleneksel yapım tekniğiyle inşa edildiği günümüzde tespit edilmiştir. Yitirilen 73 adet yapıdan kaçının geleneksel yöntemle inşa edilmiş nitelikli yapı olduğu bilgisine ise ulaşılamamıştır.

Şekil 5.3. Nüzhetiye Köyü'nün 1976 Yılına Ait Haritaya Göre Yapı Stokunun İşlendiği Harita

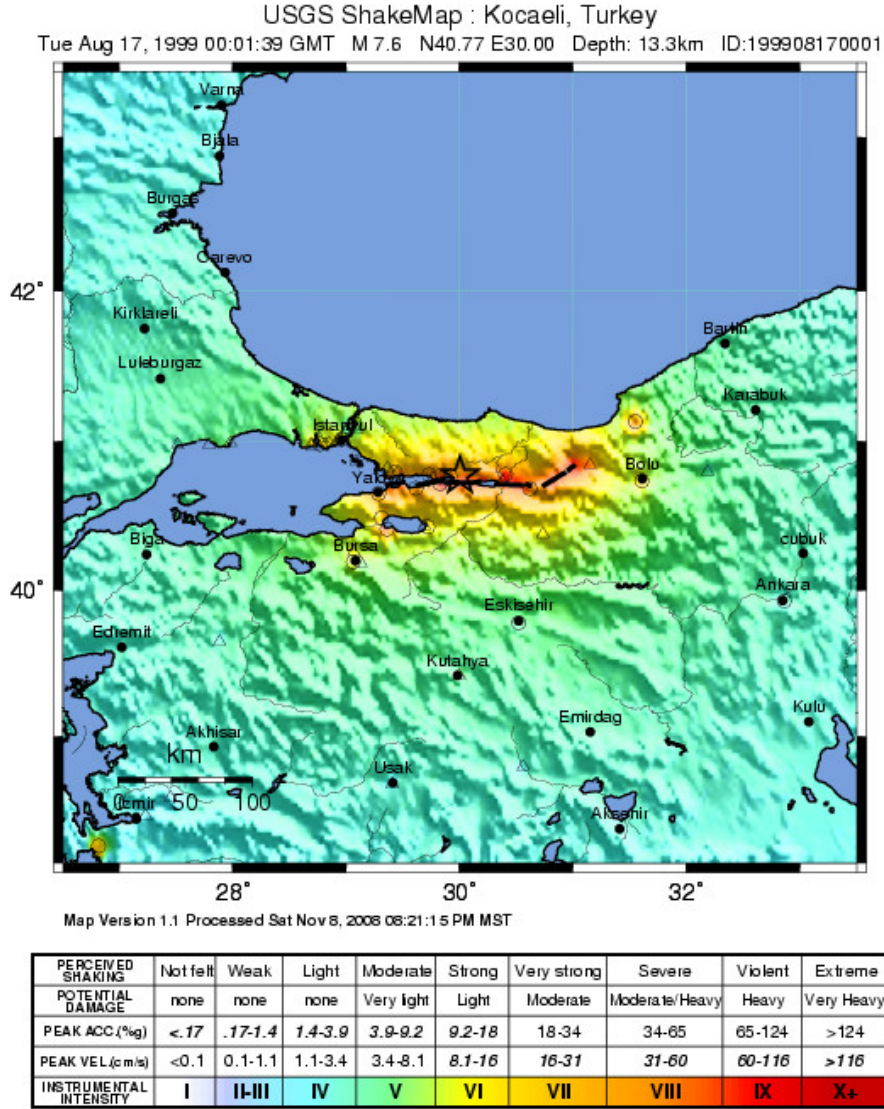
Alanda Nüzhetiye Köyü halkıyla yapılan görüşmelerde, köyün 1980 ve 1990'lı yıllara kadar "İzmit'in meyve bahçesi" gibi davranma özelliğinden bahsedilmiştir. İzmit'teki meyve sebze hallerine, pazarlara ve meyve satılan birçok yerde Nüzhetiye Köyü'nde yetişen meyvelerin bulunduğu söylenmiştir. Bu durum 1990'lı yıllara kadar Nüzhetiye Köyü'nün ciddi bir geçim kaynağının tarım ve hatta meyve tarımı olduğunu ispatlar niteliktedir.

Alanda gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerde, 1970 ve 1980'li yıllarda doğan nesillerin, ailenin geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılıktan uzaklaşıp ya üniversite eğitimi almak üzere köy yaşantısını terk ettiği, ya da şehir merkezlerindeki fabrikalarda işe girdiği öğrenilmiştir. Köy halkı kentte yaşamının, fabrikalarda sabit maaş ve sabit çalışma saatinin getirdiği konforu; tarımın ve hayvancılığın zahmetine, riskine ve kırsalda günümüz şartlarından uzak kalan hayata tercih ettiklerini beyan etmişlerdir. Bu durum yıllar içerisinde genç nüfusun kırdan kente göçüp orada bir yaşam sürdürmesini getirmiş, yaşlanan nüfusun da tarım ve hayvancılıkla uğraşacak fiziksel yeterliliği sağlayamamaya başlamasıyla köydeki tarım faaliyetlerinin azalmasına sebep olmuştur.

5.2. 1999 Gölcük Depremi Etkisi

Kocaeli ilinde 17 Ağustos 1999 günü Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın kırılmasıyla birlikte merkez üssü Gölcük olan, Kandilli Rasathanesi'ne göre 7.4 Mw, USGS'ye göre 7.6 Mw büyüklüğünde bir deprem olmuştur. Ulusal ve uluslararası birçok yardımın yapıldığı Gölcük Depremi'nde resmi kayıtlara göre 18.378 kişi hayatını kaybederken 48.901 kişi ise yaralı olarak tedavi görmüştür. Yıkılan ve ağır hasarlı olarak kayıtlara geçen konut sayısı 96.796, işyeri sayısı ise 15.939'dur. Bu verilere orta hasarlı ve az hasarlı binaların sayısı da eklendiğinde depremin yıkıcılığının ve etkisinin çok ciddi bir boyutta olduğu görülmektedir.

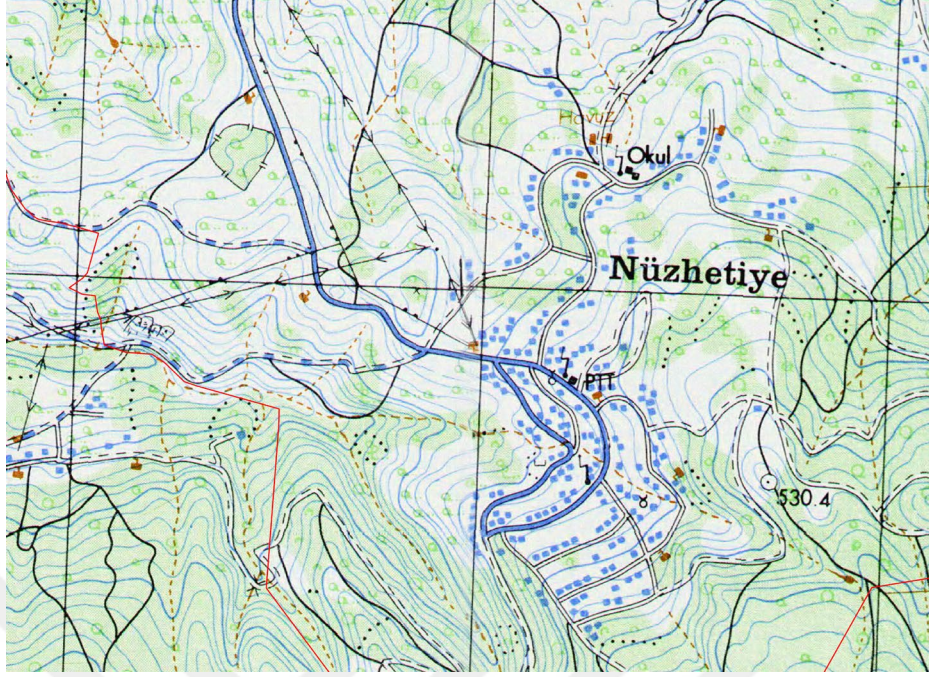
Depreme canlı şahit olanlar tarafından anlatılanlara göre Marmara Denizi'nin İzmit Körfezi bölgesinde Gölcük kıyılarına yakın bir noktada gerçekleşen deprem, Gölcük ilçesinin sahile yakın kısmında büyük bir yıkıma sebep olmuştur. Deniz kıyısından yüksek rakımlara doğru gidildikçe yıkılan bina sayısında ve yaşanan can kaybı sayısında azalma görülmektedir.

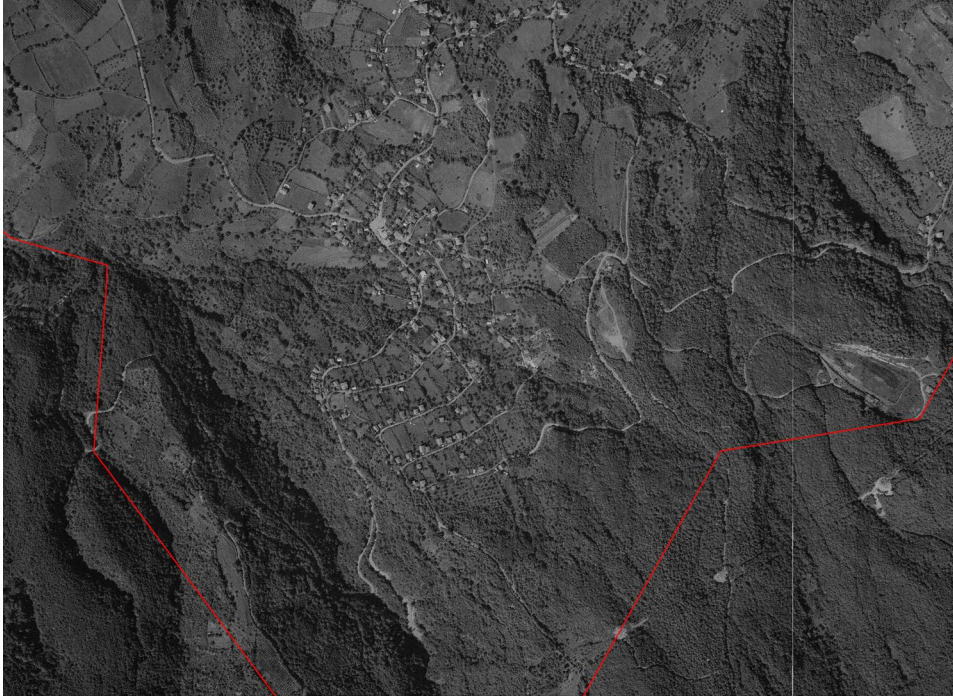
Şekil 5.4. USGS'ye Göre Gölcük Depremi'nin Analizi

Nüzhetiye Köyü'nde 2022 yılında yapılan görüşmelerde, depremde dolayı 2 adet konut yapısının yıkıldığı öğrenilmiştir. Depremde hasar alan 3 adet konut yapısının da ilerleyen süreçte yıktırıldığı yine bu görüşmelerde öğrenilmiştir.

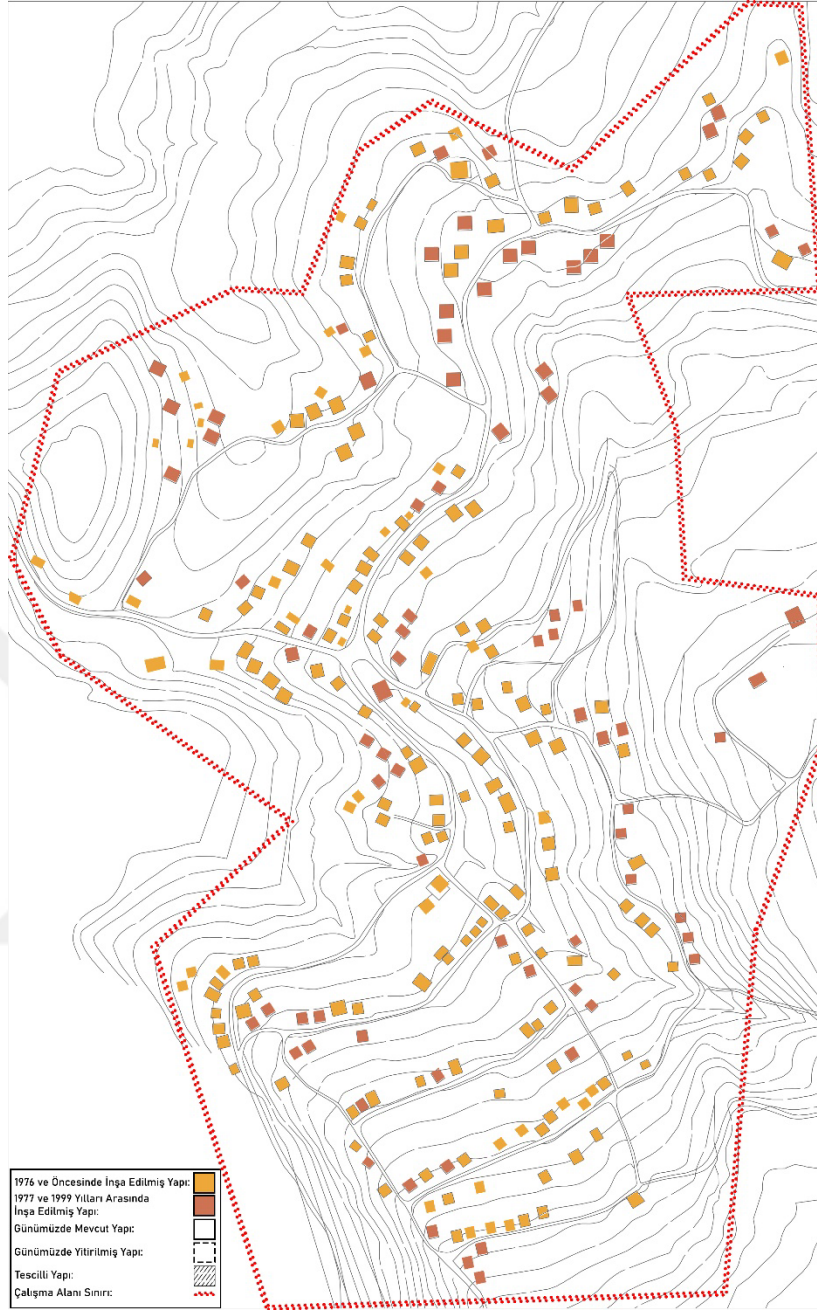
Nüzhetiye Köyü'nde 2024 yılındaki alan çalışmalarında yerel halk ile yapılan görüşmelerde, 1999 Depremi'nden sonra Gölcük ilçe merkezinden Nüzhetiye Köyü'ne yerleşen haneler olduğu öğrenilmiştir. Bu hanelerin, genellikle köyün ilk yerleşimini yapan ailelerin yıllar içerisinde Gölcük merkeze ve diğer kent merkezlerinde giden akrabalarından oluştuğu söylenmiştir.

Şekil 5.5. Nüzhetiye Köyü'ne ait 1999 Senesinde Hazırlanmış Askeri Harita

Şekil 5.6. Nüzhetiye Köyü'nün 1999 Senesinde Çekilmiş Hava Fotoğrafı (KBB, Kentsel Planlama Müdürlüğü)

Şekil 5.7. Nüzhetiye Köyü'nün 1999 Yılına Ve Önceki Dönem Haritalarına Göre Yapı Stokunun İşlendiği Harita

Yukarıdaki haritalandırma çalışması 1999 yılına ait askeri harita ve 1999 depremi sonrası yerel yönetim tarafından alınan hava fotoğraflarının düzenlenmesi ve işlenmesiyle oluşturulmuştur. Bu çalışmanın sonucunda köyde 1977 ila 1999 yılları arasında 82 adet konut 1 adet cami olmak üzere 83 adet yapı inşa edildiği tespit edilmiştir. Bu 83 adet yapıdan 26 tanesinin günümüze ulaşmadan yitirildiği tespit edilmiştir. Bu dönemde inşa

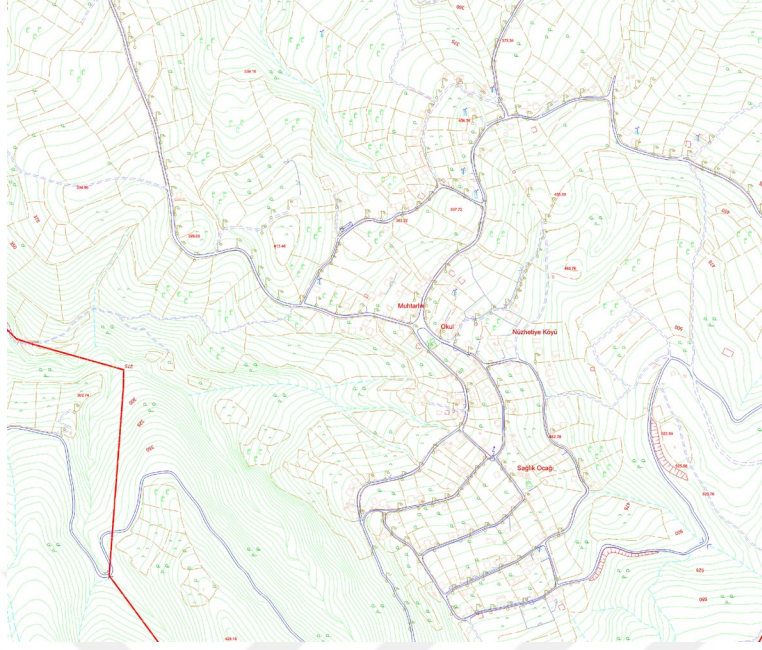
edilen yapıların %31'inin yıkılması, önceki dönemin de hesaba katılmasıyla birlikte köydeki değişimin ciddi boyuta ulaştığını ispatlar niteliktedir.

1999 Gölcük Depremi'nin etkisi olarak Nüzhetiye Köyü'ndeki yeni yapı sayısının arttığı görülmüştür. Yapıların çoğunlukla önceki dönemde bulunan yapılara yakın konumlara yapıldığı görülse de, bazı yapılaşmanın yerleşim çeperinin dışına taşıdığı görülmüştür. Samanlı Dağları'nın eteğinde kurulan diğer yerleşimler gibi, Nüzhetiye Köyü de sağlam bir zemine sahip olduğundan dolayı deprem konusunda bölgedeki diğer yerleşim alanlarına göre avantajlıdır. Bu durum da dışarıdan yerleşen köy halkı dışındaki insanların çevre köylerle beraber Nüzhetiye Köyü'ne yerleşmesinde bir etken olabilmektedir.

5.3. 2012 Yılında Yürürlüğe Giren 6360 Sayılı Kanun Etkisi

İzmit kenti ilk olarak 1993 yılında yürürlüğe giren 504 sayılı “Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile İzmit Büyükşehir Belediyesi olarak statü değiştirmiştir. 2004 yılında yürürlüğe giren 5216 sayılı “Büyükşehir Belediyesi Kanunu” ile daha önceki kararnamede belirlenen belediye sınırları, il mülki sınırları olarak belirlenmiştir ve belediye Kocaeli Büyükşehir Belediyesi olarak tüm ili kapsayacak şekilde bir statü kazanmıştır.

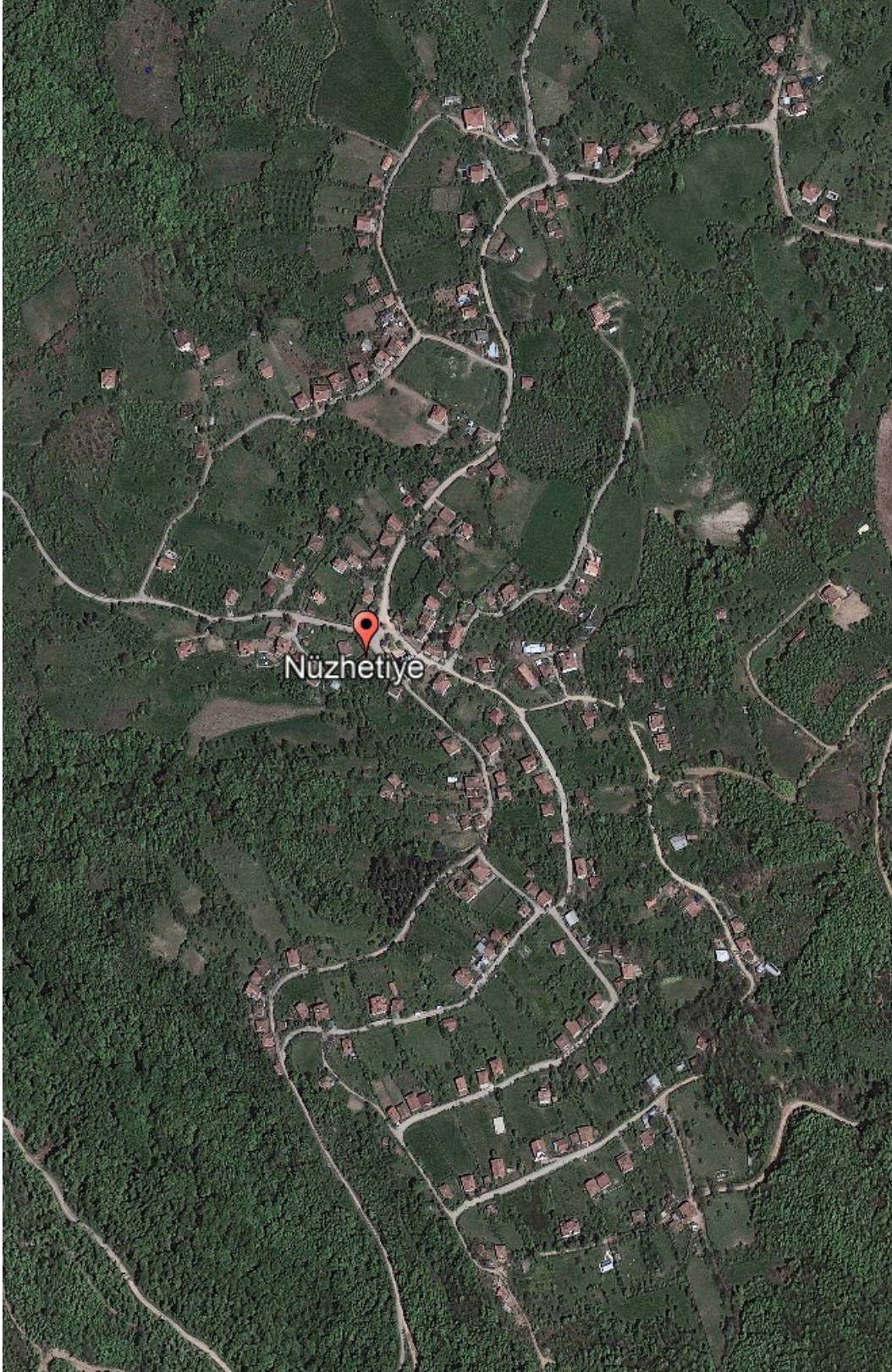
2012 yılında yürürlüğe giren 6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile birlikte birçok köy gibi Nüzhetiye Köyü de idari olarak köy statüsünden mahalle statüsüne dönüştürülmüştür. İlerleyen yıllarda mahalleye dönüştürülen köylerin durumunun tekrar değerlendirilmesiyle birlikte farklı bir ayrım getirilmiştir: Kırsal Mahalle ve Kentsel Mahalle tanımları. Bu tanımların getirdiği durumlar farklı koşullar sağlamaktadır. Ancak yine de köy statüsünün sahip olduğu birçok özellik, kırsal mahalle statüsünde bulunmamaktadır. Kanunun getirdiği sonuç olarak köyün statüsünün değişmesi, beraberinde birçok durumu da değiştirmiştir. Buna ilk olarak köyde imara açılan alanların değişmesi, orman statüsüne sahip alanların statü değiştirilerek orman alanı olmaktan çıkarılması ve imar kurallarının mahalle ölçeğinde uygulanması söylenebilir.

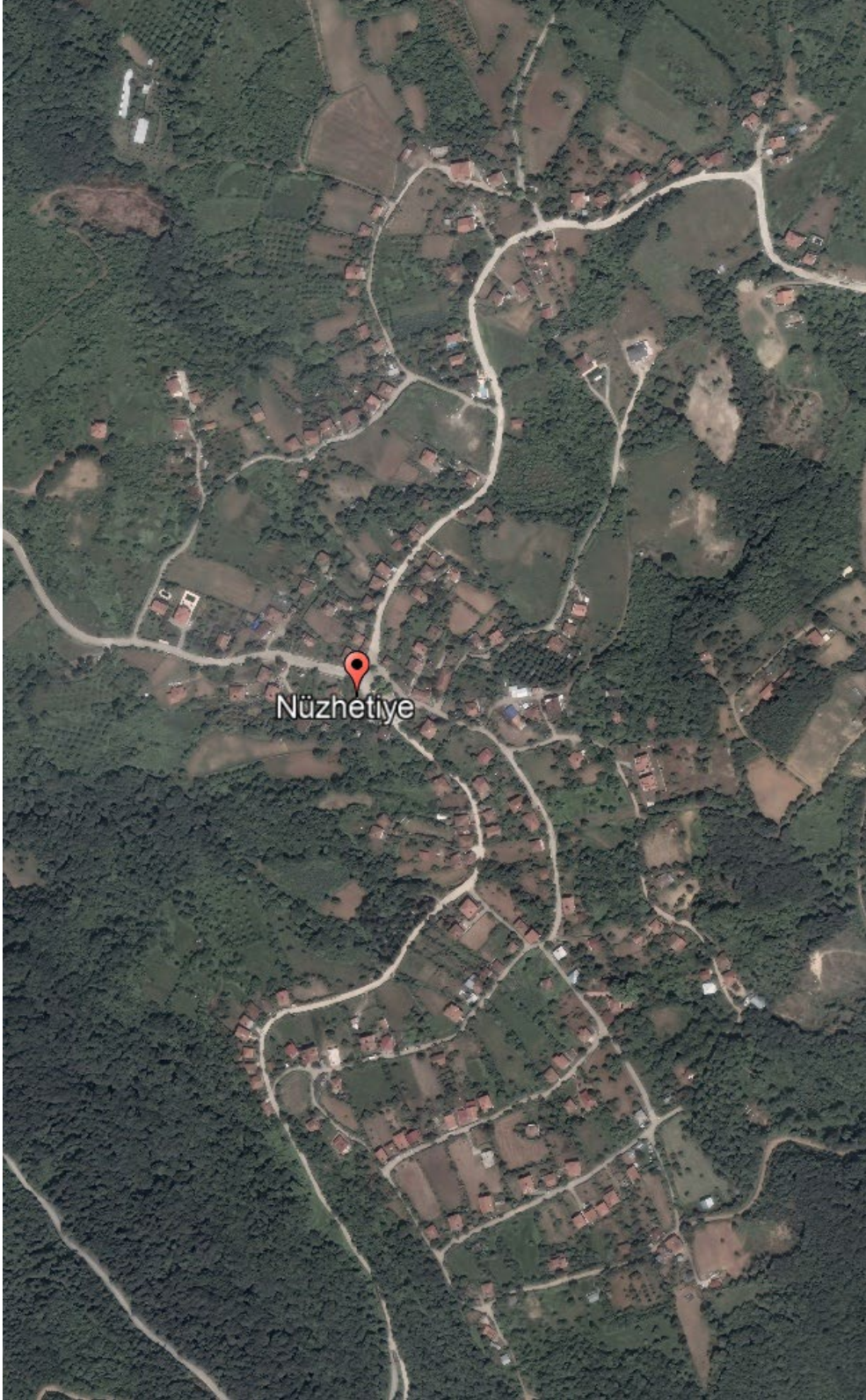
Şekil 5.8. Nüzhetiye Köyü'ne ait 2005 Yılında Dijital Ortamda Hazırlanmış Halihazır Harita (KBB, Kentsel Planlama Müdürlüğü)

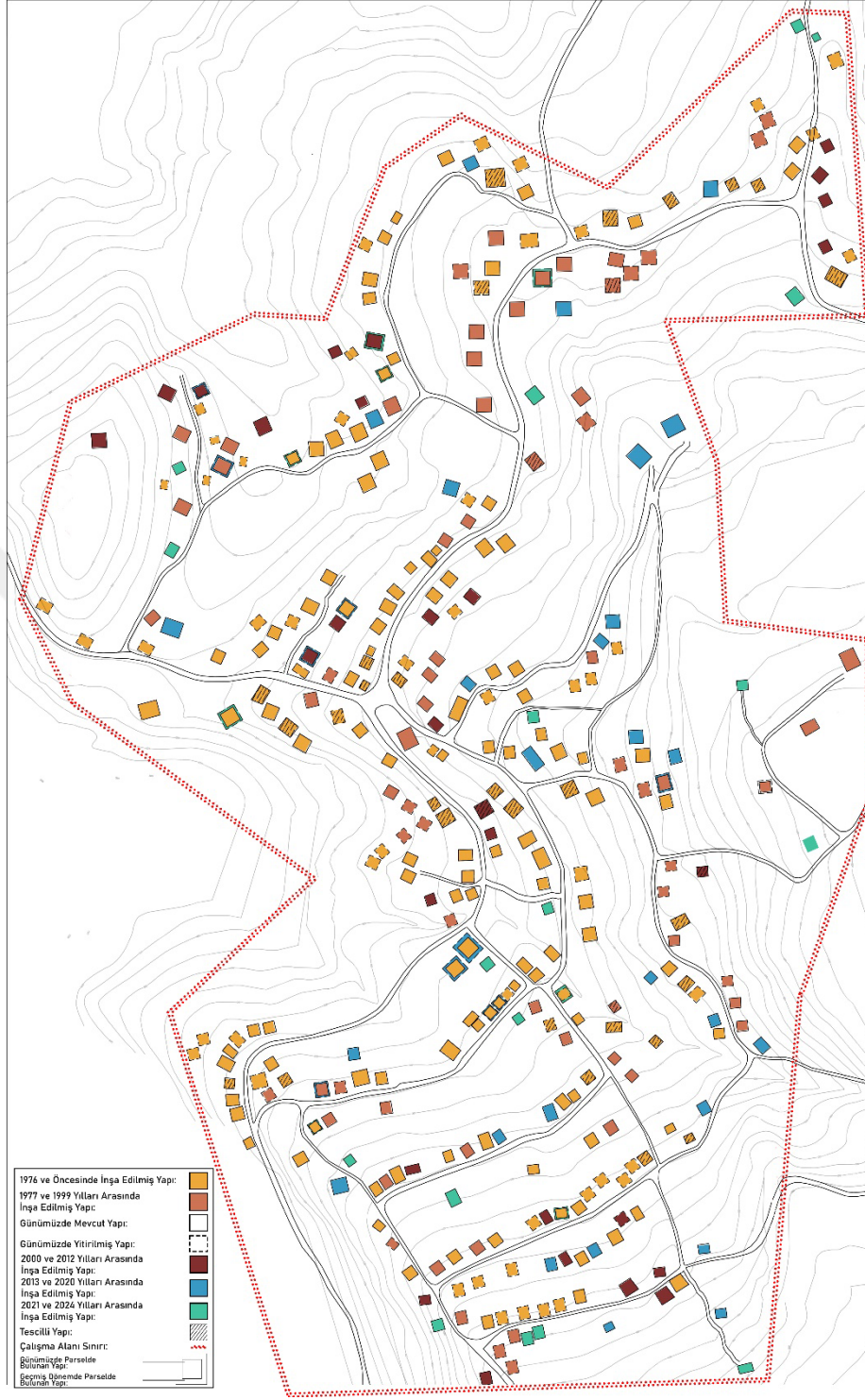
Şekil 5.9. Nüzhetiye Köyü'nün 2009 Yılına Ait Hava Fotoğrafı (Google Earth, Erişim: 2024)

Şekil 5.10. Nüzhetiye Köyü'nün 2011 Yılına Ait Hava Fotoğrafı (Google Earth, Erişim: 2024)

Şekil 5.11. Nüzhetiye Köyü'nün 2013 Yılına Ait Hava Fotoğrafı (Google Earth, Erişim: 2024)

Şekil 5.12. 1976 ve 2024 Arasındaki Yıllara Ait Haritaların Düzenlenmesi ve İşlenmesi İle Üretilen Yapı Stoku Durumu

Şekil 5.12.'deki, harita çalışmasına bakıldığında, köyde 2000 ile 2012 yılları arasında 28 adet yeni yapının inşa edildiği, bu döneme ait 3 yapının yitirildiği; 2013 ile 2020 yılları arasında ise 38 adet yeni yapının inşa edildiği tespit edilmiştir. 2020 yılı perspektifinden

bakıldığında toplam 99 yapının yıkıldığı köyde, 66 adet yeni yapı yapıldığı tespit edilmiştir. Kimi durumlarda yeni yapılar, yıkılan yapıların parsellerinde inşa edilmiştir. Bu durumu ifade edebilmek amacıyla, analiz haritalarında her iki döneme ait yapılar iç içe çakıştırılarak işaret edilmiştir. 2000 yılından sonra üretilen yapıların betonarme sistemle inşa edildiği ve bunların kullanımının dönemsel olduğu tespit edilmiştir. Bu durumla birlikte köyde yapılan görüşmelerdeki bilgiler eşleştirilerek, köydeki kırsal dokunun bozulmaya başladığı yıllar tespit edilmiştir.

5.4. 2020 COVID-19 Pandemi Etkisi

Çin'in Wuhan şehrinde 2019 yılının kasım ayında ilk vakasıyla karşılaşmış olan koronavirüs hastalığı (SARS-CoV-2 veya COVID-19), Türkiye'deki ilk vakasını 11 Mart 2020'de göstermiştir. Bir solunum yolları hastalığı olan koronavirüs, enfekte bir kişinin başka birisine teması, yakın çevresinde öksürmek, hapşırma ve konuşmak gibi solunum yoluyla gerçekleşen beden hareketleriyle yayılım sağlamaktadır. Yayılmayı önlemek için dünya genelinde maske kullanımı, kişisel temizliğin artırılması ve sosyal mesafe gibi alışkanlıklar tavsiye edilmiştir. Toplu taşımalarda insanların birbirinden en az 1.5 metre uzak durması, iş yerlerinde bu mesafeyle iletişim kurmak, uzaktan çalışma yöntemi gibi birçok yöntem küresel ölçekte insan hayatına girmiştir.

Bu alışkanlıkların edinilmesiyle birlikte zaman içerisinde, kalabalık kentlerdeki insanların nüfus yoğunluğu az olan kentlere, havası temiz olan yüksek rakımlı köy ve tepelere ve ata topraklarına yerleşim yaptığı görülmüştür. Uzaktan çalışma imkanı olan sektörlerdeki birçok çalışan, kırsal alanlara yerleşmiş ve iş hayatına kırdan yaşayarak devam etmiştir. Zaman içerisinde kırsal alanlarda bulunan konut stokunun yetersizliği ile birlikte, birçok kırsal yerleşim bölgesinde yeni yapılaşmanın arttığı gözlenmiştir.

Kocaeli'nin İstanbul gibi bir şehrin çeperinde olması, ulaşımı kolaylaştıran Osman Gazi Köprüsü'nün varlığı, Kocaeli kent merkezinin (İzmit'in) de yıllar içerisinde kalabalık bir yer haline gelmiş olması gibi sebepler sonucunda Nüzhetiye Köyü'nde kentlerden göçen nüfusun varlığı tespit edilmiştir. Bakıldığında bu durum, Nüzhetiye Köyü'nün yıllar içerisinde kent merkezine verdiği göçün tersini üretiyor gibi görünmesine karşın, bu göç dalgasında kentten kırdan göçen nüfusun kırsal yaşantıyla bir bağının olmaması sebebiyle Nüzhetiye Köyü'ndeki kırsal doku için bir tehdit oluşturmaktadır.

Köyde yeni yapılaşmanın ürünleri olarak “Tiny House” ve “Bungalow” konseptinde üretilmiş olan yapılar ve sokağıyla ilişkisi duvarlar veya çitlerle sınırlandırılmış olan müstakil villalar, köydeki mimari ve sosyal dokuya uyumsuzluk göstermektedir. Bu yapıların kullanıcıları mevcutta sürekli bir yaşantı kurmak yerine, dönemsel veya mevsimsel olarak bu konutlarda yaşamaktadır (Şekil 5.13.). Bu durumun bir sonucu olarak, mevcutta zaten sürekli bir kırsal yaşantının zayıflamış olduğu, Nüzhetiye Köyü’nün günden güne mevsimlik veya dönemlik bir köy haline dönüşme riski oluşmuştur.

Şekil 5.13. Tescilli Bir Yapının Yıkılmasıyla Yerine Yapılan “Tiny House” Yapısı

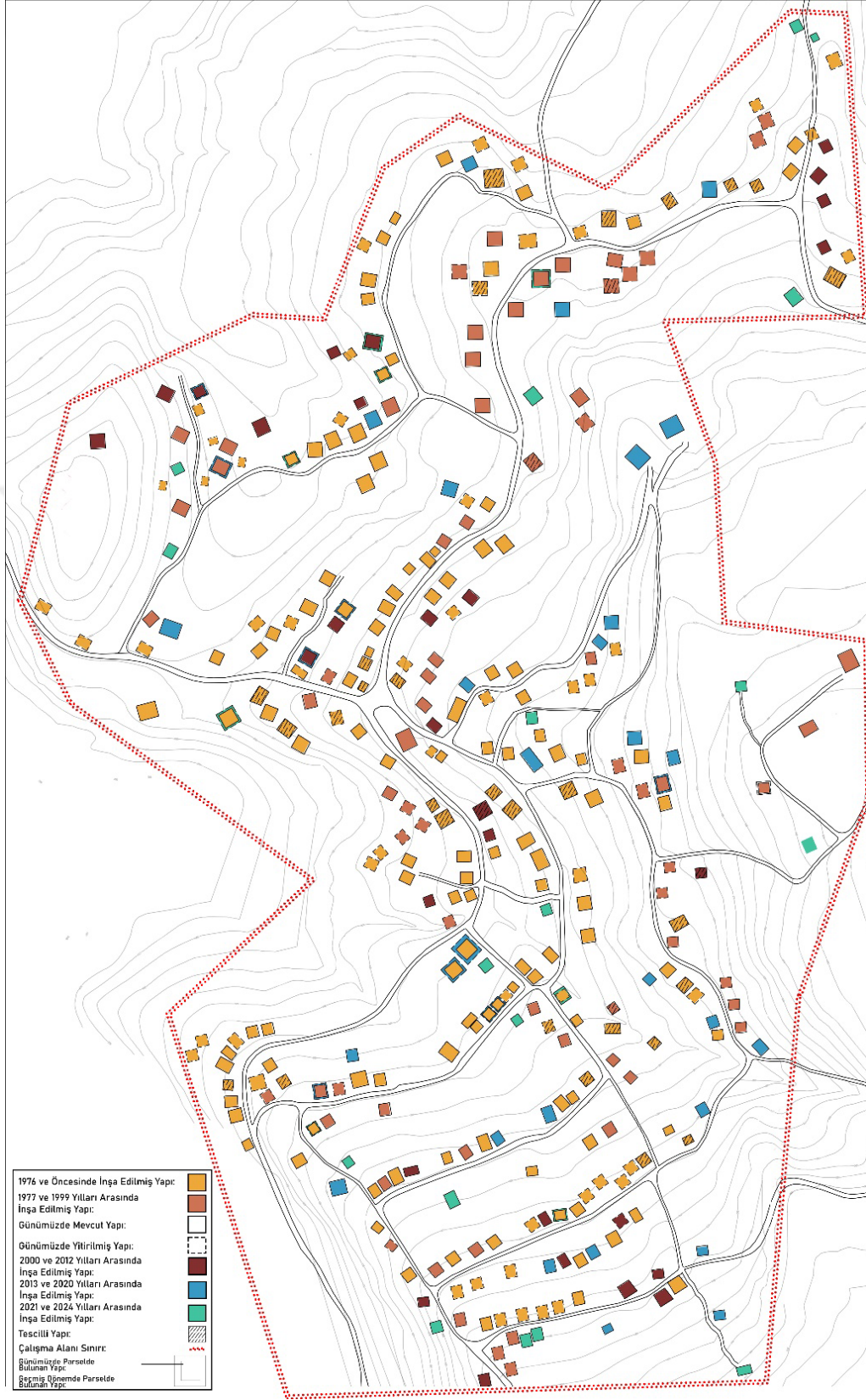
5.5. Sürecin Değerlendirmesi

Nüzhetiye Köyü’ne dair kırılma noktaları incelendiğinde, elde edilen haritalardaki yapıların bu kırılma noktalarıyla birlikte yaşadığı değişim haritalandırılmıştır. Ulaşılabilen ilk harita olan 1976 yılı askeri haritasında işlenen konut yapılarının bir kısmı mevcudiyetini korumaktayken bazıları ise yıkılmıştır. Yapıların yıkılma sebebi çoğunlukla yapıların terk edilmiş olmasıdır. Bazı geleneksel yöntemle yapılmış olan yapıların ise bakımsızlıktan kaynaklı olarak yıkıldığı tespit edilmiştir.

1999 Gölçük Depremi'yle birlikte ilçenin kıyı kesiminden gelen nüfus, kısa bir periyotta yapılaşmayı artıran bir unsur olmuştur. Fakat Türkiye coğrafyasında birçok acı olayın bir süre içerisinde unutulmasından dolayı, depremden çekinerek yüksek yerlere taşınan nüfus, tarım veya köydeki diğer zanaatlardan birini kendine geçim kaynağı olarak belirlemediğinden dolayı birkaç sene içerisinde tekrar şehir ve ilçe merkezlerine göçmüştür. Bu çift yönlü gelişen nüfus hareketinin bir sonucu olarak geride birçok seyrek kullanımlı yapı kalmıştır. Bu yapıların sahipleri, kırsalda sürekli bir yaşamı tercih etmediği için deprem sonrası dönemde yaptıkları konut yapıları yılın büyük bir döneminde boş kalmaktadır. 2000'lerin başına denk gelen dönemde karşılaşılan bu durum, günümüzde yerinde yapılan tespitlerle beraber aynı şekilde sürmektedir.

Alandaki yeni yapıların bazılarının yıkılan yapıların yerlerine inşa edildiği gözlemlenirken, büyük çoğunluğunun farklı arazilere ve daha önce yapılaşma olmayan alanlarda yerleştiği görülmüştür. Hatta köyde bazı yıkılmış yapıların üzerinden yeni açılan bazı yollar geçtiği tespit edilmiştir. Bu durumun oluşma sebebinin 2012 yılına kadar büyük çoğunluğu imar kurallarının esnetilerek uygulanmasıyken 2012 yılında yürürlüğe giren yasayla birlikte imar kurallarının köy ölçeğinden mahalle ölçeğine geçmesinden kaynaklı olduğu görülmüştür. Kırsal bölgelerde imar oranının %2.5 ile sınırlandırıldığı imar yönetmeliğinde geçerliyken, aynı yönetmelikte mahalleler için bu imar oranı %30'dan başlayıp %40-50'lere kadar esnetilebilmektedir. Bu durum köydeki tarım arazilerinin yeni yapılaşma ve rant uğruna imara açılması sonucunu getirmiştir.

Tez çalışması kapsamında Nüzhetiye Köyü'ne ait yapılmış olan “Yapıların İnşa Edildikleri Yıllara Göre İncelenmesi” haritasında görüldüğü üzere, 19. Yüzyılın sonlarında üretilmiş olan yapıların neredeyse yarısı yıkılmıştır. Bu yıkılmaların sebepleri yapıya ve yapı sahiplerine göre değişkenlik göstermektedir. Kimi yapı bakımsızlıktan yıkılırken, kimi yapının da yeni yapı yapma isteğiyle yıkıldığı alanda yapılmış olan yarı yapılandırılmış görüşmelerle öğrenilmiştir. Yeni yapılan yapıların bir kısmının 1976 ila 2000 yılları arasında yapıldığı görülürken, bir kısmının ise 2000 sonrası dönemde yapıldığı görülmüştür. Bu noktada bu çoğunluğun oluşmasında hem köyün idari yapısının değişmesinden kaynaklı olarak imar yönetmeliği kapsamının değişmesi hem de yine bu statü değişikliğinden kaynaklanan imara açık olmayan arazilerin imara açılması sebep olmuştur.

Şekil 5.14. 1976 ve 2024 Yılları Arasındaki Haritalara Göre İşlenen Yapı Stoku Haritası

Tablo 5.3. Dönemlere Göre Üretilen/Yıkılan Yapı Sayıları

Dönem/Yapı Durumu	Üretilmiş Olan Yapı Sayısı	Yitirilen Yapı Sayısı
1976 ve öncesi	233	73
1977-1999	124	26
1976-1999 Yılları Arası Toplam:	357	99
2000-2012	37	3
2013-2020	47	5
2021-2024	32	2
2000-2024 Yılları Arası Toplam:	116	10
Genel Toplam:	473	109

2020 pandemi dönemiyle beraber yapılan yeni konutların, köy halkının anlatımına göre bu köyden olmayan, çoğunlukla İstanbul'dan gelen insanlar tarafından yaptırıldığı öğrenilmiştir. Aynı dönemde ülkedeki birçok insanın şartlarını oluşturduktan sonra şehir merkezlerinden kırsala taşınması, Nüzhetiye Köyü'nde de geçerlidir.

Son dönemde sosyal medyanın etkinliğini artırmasıyla beraber Türkiye coğrafyasında birçok saklı doğal ortam gün yüzüne çıkmıştır. Köyün güneybatısı yönünde ilerledikten sonra karşılaşılan Nüzhetiye Şelalesi, yerel yönetimin gerçekleştirdiği yol ve çevre düzenleme çalışmalarıyla birlikte uğraklığını artırmıştır.

Tez çalışması kapsamında Nüzhetiye Köyü'ne ait yapılmış olan “Tarım Alanları ve Servis Yapıları” adlı harita çalışmasında bu durum açık bir şekilde görülmektedir. 2005 yılına kadar servis yapılarının haritalarda işaretlenmemesi nedeniyle çalışmada önceki dönem değerlendirmelerine servis yapıları dahil edilmemiştir. Ancak bu yapıların kırsal yaşantıya katkıları büyük önem taşıdığından dolayı günümüzde bulunan servis yapıları tespit edilmiş ve durumları değerlendirilmiştir.

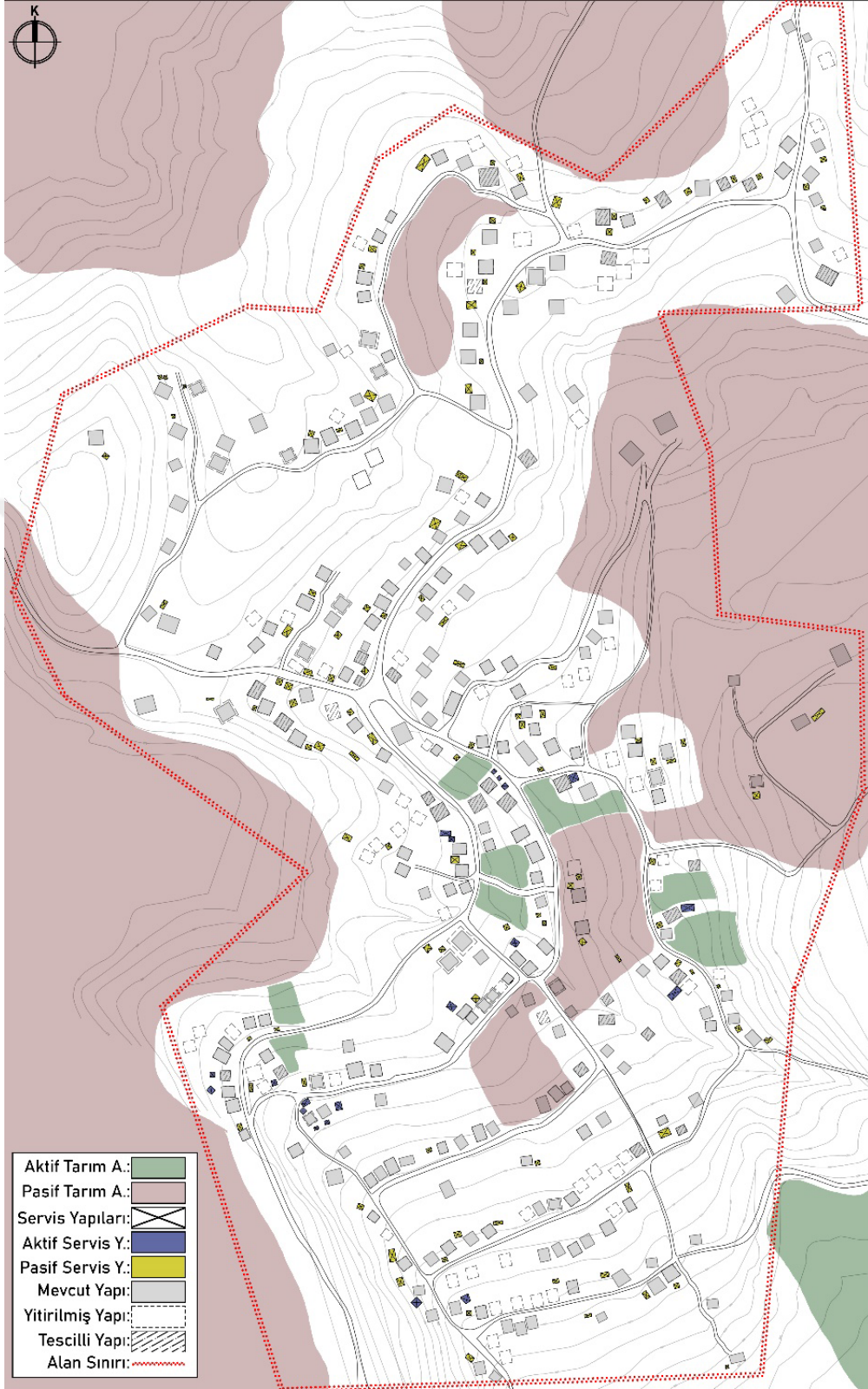
20 adet servis yapısı halen daha aktif olarak kullanılmakla beraber, 107 adet servis yapısının ise kullanılmadığı veya amacının dışında kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu durum kırsal yaşantının zayıfladığı ve dönüşmeye başladığının kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçmiş dönemde tarım yapılan arazilerin bir kısmında şu an konut yapıları olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, tarihsel süreci boyunca ana geçim kaynağı tarım olan ve İzmit'e hizmet edecek kadar büyük bir üretime sahip olan Nüzhetiye Köyü'nün tarımsal sürdürülebilirliğini ve sürekliliğini olumsuz yönde etkilemiştir.

Tablo 5.4. Servis Yapılarının Kullanım Durumları

	Aktif Durumdaki Servis Yapıları Sayısı	Pasif Durumdaki Servis Yapıları Sayısı
Servis Yapıları	20	107

Şekil 5.15.'teki haritada görüldüğü üzere, köydeki tarım alanlarının büyük bir kısmı artık işlenir vaziyette değildir. Tarım alanları tespit edilirken köy halkıyla yarı yapılandırılmış görüşmelerde alanları gezerken gösterdikleri alanlar üzerinden çalışma yapılmıştır. Bu görüşmelerde eskiden meyve ağaçlarının, sebze/meyve fidelerinin olduğu tarım arazilerinin büyük çoğunluğu artık yabani otlarla veya yaban ağaçlarıyla dolmuş ormanlara dönüşmüştür. Geçimini tarımla sürdürdüğü bilinen hane sayısı 3'tür. Onun dışında tarımla uğraşan haneler çoğunlukla kendi sofrasında yiyeceği ürünleri kendisine ve çocuklarına dağıtmak üzere yetiştirmektedir.

Sonuç olarak, Nüzhetiye Köyü'nde yaklaşık 220 hane olduğu, bu 220 haneden yaklaşık 60 tanesinin köyde sürekli bir yaşam sürdüğü öğrenilmiştir. Geride kalan hanelerin köydeki yaşantıyı büyük çoğunlukla yaz aylarında tercih ettiği, kış aylarında kent merkezlerindeki evlerde yaşadığı öğrenilmiştir. Köyde sürekli yaşayan hanelerden 5-6 tanesinin geçim kaynağının tarım olduğu, kalan hanelerden de yaklaşık 20 hanenin kendisine yetecek kadar bir tarım üretimine sahip olduğu görülmüştür. Bu durum köydeki kırsal yaşantının neredeyse bitmek üzere olduğunu göstermektedir. Köyde hala hayatını sürdüren hanelerin, tarım ve hayvancılıkla uğraşan hanelerin köydeki varlığının ve yaşantısının tehlike altında olduğu düşünülmektedir.

Şekil 5.15. 2005 Yılı ve Günümüz Mevcut Durumuna Göre Oluşturulan Nüzhetiye
Köyü'nün Tarım Alanları ve Köydeki Servis Yapılarının Durumu

Nüzhetiye Köyü'nün korunması, köyün özgün dokusunun, köydeki mimari öğelerin korunması kadar mevcutta köydeki hayatını sürdürmekte olan ailelerin geleceğini korumak için de önemli olmaktadır. Bunun sağlanabilmesi için de köyü etkileyen en belirgin kırılma noktası olan sanayileşme döneminde kırdan kente göç eden nüfusun, tarımla geçimini sağlayabilecekleri şekilde köylerindeki yerleşik hayata geri dönmesini sağlamaktır.

Şekil 5.16. Aktif Serender Yapısı, 2024

Şekil 5.17. Aktif Serender Yapısı, 2022

Şekil 5.18. Aktif Serender Yapısı, 2024

Şekil 5.19. Kullanılmayan Ahır Yapısı

6. MİMARİ MİRASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

Türkiye’de korumanın yasal çerçevesi “kırsal sit alanı” tanımından yoksundur. Bu nedenle kırsal yerleşimlerin kendine has nitelikleri ve özgün değerleri “kentsel sit” kapsamında korumaya konu edilebilmektedir. Ancak kırsalın kendi yapısına özgü yaşam biçimleri ve yaşam pratiklerinin somut yansıması olan bileşenler özel bir hassasiyet gerektirmektedir. Bunun da ötesinde, bir yerleşimin sit alanı ilan edilmesi kimi durumlarda, salt yapısal (mimari) müdahalelerin sınırlandırılması ve mevcut yaşantının çağdaş yaşam koşullarından yoksun bırakılması olarak algılanmaktadır. Oysa bir yerleşimin korunması, oranın bütünlük bir yaklaşımla ele alınmasını gerektirir. Özellikle kırsal yerleşimlerde koruma –bütünlük anlamda– kırsal yaşam biçiminin, geçim kaynaklarının ve kırsal ekonominin, yaşam koşullarının iyileştirilmesini, yerel halkın kendi özgün değerlerinin bilinciyle bu değerlere sahip çıkmasını ve yaşamın sürekliliğinin sağlanmasını gerektirir.

Nüzhetiye Köyü’nde çeşitli yapılar tescil edilmiş bulunmakla birlikte, yerleşim sit alanı olarak tanımlanmamıştır. Bu durum, yerleşimin ve dokunun korunması anlamında bir eksiklik olarak görülsede, gerekli önlemler alınması koşulunda, yerleşimin bütüncül bir anlamda korunmasına engel değildir.

Nüzhetiye Köyü, tarihsel katmanların birikiminin bir sonucu olarak farklı tipte mimari öğeleri bir arada barındırmaktadır. Bu katmanlar Ermeni nüfusun yerleşik olduğu dönem, sonrasında Gürcü nüfusun yerleşmesiyle birlikte gelen dönem ve günümüz şeklinde anlatılabilir. “Gölcük Mimari Miras” adlı çalışmada Gölcük ilçesindeki tüm tarihi köyler incelenmiş, Nüzhetiye’nin de tarihsel ve mimari envanter çalışmaları yapılmıştır. Bahsedilen çalışmada 36 adet tescilli yapı belirlenmiştir (Köksal, Kishalı, Şan, Çakmak, Kaydan, Kargın, 2013). Ermeni nüfusun yerleşik olduğu dönemden kalan iki adet yığma taş yapı, günümüzde kullanılmamaktadır. Bu iki yapıdan bir tanesi hasarlı olmasına rağmen hala ayakta, diğer yapının neredeyse yitirmek üzere olduğu alanda yapılan çalışmalarda tespit edilmiştir (Şekil 6.1.)

Şekil 6.1. Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Tescilli Yığma Taş Yapı

Şekil 6.2. Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Tescilli Yapı

Ermeni nüfusun bölgeden ayrılıp, Gürcistan bölgesinden getirilen Müslüman nüfusun yerleştirilmesiyle birlikte, köydeki mimari dokuda Karadeniz tipolojisiyle karşılaşmaya başlanmıştır. Temelde ve bodrum katta yığma taştan üretilen beden duvarları, genellikle işlik veya ahır olarak kullanılmıştır. Üst katlara çıkıldığında ahşap strüktürden oluşturulan yapı elemanları briket, tuğla ve çeşitli dolgu malzemeleriyle tamamlanmıştır.

Şekil 6.3. Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Tescilli Yapı

6.1. Mimari Yapıların Mevcut Durum Değerlendirmesi

Nüzhetiye Köyü’nde 2013 yılında yapılan çalışmada toplamda 370 adet yapı olduğu, bu yapılardan 36 tanesinin geleneksel yapım teknikleriyle inşa edilmiş yapılar olduğu tespit edilmiştir. 2022 yılında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ve Gölcük Belediyesi’nden edinilen bilgiler doğrultusunda Nüzhetiye Köyü’nde 360 adet toplam yapı olduğu tespit edilmiştir (Köksal, 2013).

Aynı çalışmada 36 adet tescilli yapıdan yitirilen yapı olmadığı, 6 adet yapının hasarlı olduğu diğer 30 yapının ise iyi veya orta durumda olduğu raporlanmıştır. 2022 yılında alanda tez çalışması kapsamında yapılan çalışmalarda, 36 adet tescilli yapıya ek olarak 2 adet geleneksel yapım teknikleriyle inşa edilmiş toplamda 38 yapıdan 5 tanesinin yerinde görülemediği, 5 tanesinin hasarlı ve kötü durumda olduğu ve diğer 26 yapının iyi veya orta durumda olduğu tespit edilmiştir.

Alanda tez çalışması kapsamında 2024 yılında gerçekleştirilen çalışmalarda 38 adet nitelikli yapının 7 tanesinin yerlerinde bulunamadığı, 8 tanesinin hasarlı ve bakımsız durumda olduğu, 23 adet yapının da iyi veya orta durumda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6.1. Nüzhetiye Köyü'ndeki Toplam Yapı Sayısı ve Geleneksel Yapıların Durumu

NÜZHETİYE	Toplam Yapı (t)	Geleneksel Sistemle İnşa Edilmiş Yapı (g)	Oran (g/t)%	Geleneksel Sistemle İnşa Edilmiş ve Yitirilmiş Yapı (y)	Geleneksel Sistemle İnşa Edilmiş Hasarlı Yapı (h)	Geleneksel Sistemle İnşa edilmiş Orta-iyi Durumda Yapı (i)	Oran (y/g)%	Oran (h/g)%	Oran (i/g)%	Mimari Mirasın Niteliği	
										Konut Dükkan Depo	Cami
2011	370	36	9,73	0	6	30	0,0	16,67	83,33	35	1
2022	360	38	10,56	5	6	27	13,2	15,79	71,05	37	1
2024	364	38	10,44	7	8	23	18,4	21,05	60,53	37	1

Tablo 6.1.'de görüldüğü üzere, geleneksel yapıların sağlamlık durumunu gösteren oran 2013 yılında %83'ken, günümüze gelindiğinde %60'a gerilemiştir. Bu veriyi biraz daha incelediğimizde 2013 yılında sağlam olan geleneksel yapıların %25'inin bugün sağlam olmadığı söylenebilmektedir. 10 yıllık bir sürede her dört nitelikli yapıdan birinin kaybedilmiş olması, kalan yapıların da çok uzak olmayan gelecekte yitirilebileceğini göstermektedir.

Geleneksel yöntemle inşa edilmiş olan yapılardan, yapılan görüşmeler sonucunda 9 tanesinde sürekli kullanım olduğu, 12 tanesinde ise mevsimlik kullanıldığı öğrenilmiştir. Alanda yapılan tespit çalışmalarında ise 17 yapının tamamen terk edildiği gözlemlenmiştir. Sürekli ve mevsimlik kullanımı olan yapıların görece iyi ve bakımlı olduğu görülse de, tamamen terk edilmiş yapıların bir kısmının yitirildiği bir kısmının ise yitirmek üzere olduğu tespit edilmiştir.

Kullanıma rastlanmayan tescilli yapıların 8 tanesiyle ilgili alanda yapılan görüşmeler sonucunda bilgiler edinilmiştir. Terk edilmiş ve bakımsız haldeki yapıların kullanılmama sebeplerinin çoğunlukla yapının sahibinin hayatını kaybetmesi ve devamında mirası paylaşamama, yapıların tescilli olmasından dolayı projelendirme ve nitelikli onarımını karşılayamama, yapının kendiliğinden yıkılmasını bekleyip arsayı değerlendirme gibi sebepler olduğu tespit edilmiştir.

Alanda yapılan çalışmalarda yerinde görülemeyen 7 adet yapıda da miras problemlerinin olduğu, tescilli yapının yıkılmasından sonra söz konusu miras olan arsanın paylaşımının

daha kolay olduğu söylenmiştir. Dolayısıyla miras sahiplerinin yapıyı mevcut halde paylaşmadığı için, yapının yıkılmasını bekleyerek paylaşımı kolay hale getirme yolunu tercih ettiğı söylenebilir.

Yitirilen yapıların terk edilme sebeplerinden bir diğeri ise, tescilli olan bu yapılarda çağdaş yapı teknolojisi olmaması, fiziksel altyapı eksiklerinin tamamlanmasının daha zor olmasından dolayı yine mevcut tescilli yapıların yıkılarak yerine yeni dönem teknolojisiyle modern yapı yapma isteğı olduğı sözlü diyaloglarla öğrenilmiştir.

6.1.1.İyi Durumdaki Yapılar

Nüzhetiye Mahallesi'ndeki tescilli yapıların 20 tanesinde kullanımın devam ettiğı, fiziksel olarak iyi durumda olduğı tespit edilmiştir. Bu yapılarda noktasal olarak muhdes elemanlar olduğı tespit edilmiştir. Bunlar PVC kapı ve pencere doğramaları, metal sacdan sundurmalar, sac soba bacaları, çeşitli niteliksiz metal eklemeler ve çimento bazlı dış sıva şeklindedir. Bu muhdes elemanların tercih edilme sebebi öncelikle ekonomik ve hızlı çözümlenebilir olmasıdır. Yapılar tescillenmeden önce yapılan bu eklemelerin, yapıların tescillenmesi sonrasında yinelenmediğı görülmüştür (Şekil 6.4., Şekil 6.5., Şekil 6.6.).

Şekil 6.4. Nüzhetiye Köyü'nde Tescilli Bir Yapı ve Muhdes Çatı Ekleri

Şekil 6.5. Nüzhetiye Köyü’nde Tescilli Bir Yapıdaki Muhdes Pencere Elemanı ve Çimento Bazlı Sıvası

Şekil 6.6. Nüzhetiye Köyü’nde Tescilli Bir Yapı ve Muhdes Çatı Ekleri

Tarihi yapılar için yaşanabilecek en iyi senaryo, içinde yaşamın sürmesi ve düzenli ve nitelikli bakımlarının yapılmasıdır. Nüzhetiye Mahallesi'ndeki tescilli yapıların 13 tanesinde bu konuda durumun iyi olduğu söylenebilir. Noktasal iyileştirmeler ile gerçekleşecek bakım çalışmalarıyla yapıların sağlamlık süresi ve dayanıklılığı artırılabilir.

Şekil 6.7. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı

Şekil 6.8. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı

Şekil 6.9. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı

Şekil 6.10. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı

Yukarıda görselleri bulunan Şekil 6.7., Şekil 6.8., 6.9. ve 6.10.'daki yapıların içerisinde tarımla (mısır, salatalık, meyve ağaçları vb. ve hayvancılık) ilgilenen aileler olduğu gözlenmiştir. Bu durum köyde hala tarımla geçimini sağlayan haneler olduğunu bize

göstermektedir. Yapılarda bazı muhdes elemanlar olduğu tespit edilse de nitelikli bir restorasyon çalışması ile özgün halinin korunabileceği görülmektedir.

6.1.2. Hasarlı ve Kullanıma Sahip Durumdaki Yapılar

Nüzhetiye Köyü'nde içerisinde yaşam olan evlerin bazılarında bakımsızlıktan kaynaklanan hasarlılık durumu olduğu tespit edilmiştir. Bu bakımsızlığın sebebi hem bu işi olması gerektiği gibi yapacak ustanın köyde kalmaması ve bir zanaatın yitirilmesi hem de tescillenmiş olan yapıya müdahale yapılmasından çekinilmesidir.

Şekil 6.11. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı ve Yapının Sahibi H.F. Yaman.

Şekil 6.12 Yapıya Ait Bozulma Fotoğrafı, Yapının Köşeden Açılması

Şekil 6.13. Yapıya Ait Bozulma Fotoğrafı, Yapının Bodrum Katındaki Yığma Taş Beden Duvarlarının Ara Harçlarının Atması ve Dere Taşıyla Doldurulması

Şekil 6.14. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Tescilli Yapı, Cumbadaki Ahşap Elemanın Sehim Hareketi ve Sıva Çatlakları

6.1.3. Bakımsız ve Terk Edilmiş Durumdaki Yapılar

Nüzhetiye Mahallesi'nde bulunan tescilli yapıların bazılarının bakımsızlığa terk edildiği, henüz yıkılmamış olsa da çok uzak olmayan bir dönemde yitirilme tehlikesiyle karşı karşıya olduğu gözlenmiştir.

Şekil 6.15. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı

Şekil 6.16. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı

Şekil 6.17. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı, Köyün Eski Bakkalı, Yapıyı Saran Bitkisel Ögeler

Şekil 6.15., Şekil 6.16. ve 6.17.'deki yapıların içerisinde yaşayan bir ailenin olmadığı görülmüştür. Şekil 6.15.teki yapının bulunduğu parselde yeni bir yapı inşa edildiği, tescilli yapının da depo olarak kullanıldığı görülmüştür. Şekil 6.16.'daki yapının hiçbir amaçla kullanılmadığı, kullanılmama sebebi olarak da varislerin arsayı veya yapıyı paylaşamama durumu olduğu, bu nedenle de yapının yıkılması için bakımsızlığa terk edildiği görülmüştür. Şekil 6.17'deki yapının eski dönemde mahallenin bakkal yapısı olduğu yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğrenilmiştir. Bakkal dükkanının sahibi kişinin vefatı, sonrasında miras sahiplerinin hem bakkal dükkanını işletmemesi hem de mirası paylaşamamasından dolayı yapının terk edildiği ve yabani bitkiler tarafından sarıldığı tespit edilmiştir. Terk edilen yapıların birçoğunda anlatıldığı üzere ya amaç dışı kullanım, ya da yıkılmasını bekleyen miras sahiplerinin varlığı tespit edilmiştir.

Şekil 6.18.'deki yapının, yarı yapılandırılmış görüşmelerde elde edilen bilgiye göre terk edilme sebebinin yapının sahibinin vefat etmesinden sonra fazla sayıda mirasçısının olmasından dolayı çözüme ulaşamayan dava süreci olduğu öğrenilmiştir. Bu yapının da zaman içerisinde yıkılması, yıkıldıktan sonra mirasçıların hisseleri paylaşmasıyla birlikte davanın sonuçlanması beklenmektedir.

Şekil 6.18. Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı, Yapıyı Saran Bitkisel Öğeler

Nüzhetiye Köyü’nde yapılan çalışmalarda, geleneksel yapım tekniğiyle üretilmiş yapılardan 7 tanesinin tamamen yitirildiği tespit edilmiştir. Köksal’ın 2013 yılında yayınladığı “Gölcük Mimari Miras” adlı çalışmanın Nüzhetiye bölümünde bir envanter çalışması yapılmıştır. Bu çalışmadaki yapıların 7 tanesinin günümüzde ayakta olmadığı veya harabe durumda olduğu alanda yapılan çalışmalarda gözlenmiştir.

6.1.4. Yitirilen Yapılar

Şekil 6.19. ve Şekil 6.20.’de görüldüğü üzere yapının 2013 yılında Köksal’ın yaptığı çalışmada ayakta olduğu gözlenirken, 2022 yılında yerinde yapılan çalışmalarda doğal yollarla veya yapay yollarla yıkıldığı tespit edilememekle birlikte yıkıldığı görülmüştür. Yapının bulunduğu arsanın mevcut durumunda yeni bir yapılaşma olmadığı görülse de arsaların el değiştirdiği (ticaret yoluyla) yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğrenilmiştir.

Şekil 6.19. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı, 2013 (Köksal, 2013)

Şekil 6.20. Nüzhetiye Köyü'nde Yitirilmiş Tescilli Yapının Arazisi, 2024

Şekil 6.21. Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı, 2013 (Köksal, 2013)

Şekil 6.22. Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapıdan Kalıntılar, 2024

Şekil 6.21 ve Şekil 6.22’de görüldüğü üzere yapı 2013 yılında Köksal’ın yaptığı çalışmada hasarlı ve terk edilmiş bir durumda görülürken, 2022 yılında alanda yapılan

Çalışmalarda yapının yıkıldığı tespit edilmiştir. İlerleyen süreçte yapı arazisinde bulunan geçici şantiye yapısından yola çıkılarak yeni yapılaşma olacağı düşünülmektedir.

Alanda yapılan çalışmalarda, yitirilen bazı tescilli yapıların yerlerinde yeni yapılar olduğu tespit edilmiştir. Tez çalışmasında bahsedilen miras ve araziyi kullanabilmek için yapıyı bilerek bakımsızlığa terk etme kaynaklı yitirilme konusunda bahsedildiği üzere, bu yapıların zaman içerisinde bakımsız bırakılmasıyla birlikte yitirildiği yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğrenilmiştir.

Şekil 6.23.'teki yapıyla ilgili Köksal'ın 2013 yılındaki çalışmasında yapının yangınla karşı karşıya kaldığı, raporlamasına göre acil bakıma ihtiyaç duyduğu belirtilmiştir. Ancak 2022 ve 2024 yılında alanda yapılan çalışmalarda yapının yerinde olmadığı görülmüştür. Yapının yerinde olmamasına karşın, yerine henüz yeni bir yapı da inşa edilmediği tespit edilmiştir. Ancak yakın bir dönemde bu alanda da yeni bir yapılaşma olması beklenmektedir.

Şekil 6.23. Nüzhetiye Köyü'nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı, 2013 (Köksal, 2013)

Şekil 6.24. Terk Edilmiş Yapının Yerine İnşa Edilen “Tiny House” Konseptli Yeni Yapı, 2024

Şekil 6.25. Nüzhetiye Köyü’nde Bulunan Terk Edilmiş Bir Tescilli Yapı, 2013 (Köksal, 2013)

Şekil 6.26. Terk Edilmiş Yapının Yerine İnşa Edilen Yeni Yapı, 2024

Şekil 6.24. ve Şekil 6.26.'da görüldüğü üzere, yitirilen yapıların yerine yeni yapılar inşa edilmiştir. Bu yapıların 2020 ve 2021 yıllarında inşa edildiği, kırsal yaşıntıdan uzak yapılar olduğu ve yapı sahiplerinin köyde yaşayan halkın kopuk bir hayat yaşadığı gözlenmiştir. Dolayısıyla bu durum, tez çalışmasında kırsal dokuyu etkileyen faktörler kısmında bahsedilen olumsuz durumların ispatı niteliğini taşımaktadır.

6.2. Mimari Yapıların Koruma Sorunları

Köydeki tescilli yapılar yerinde incelendiğinde yapılarda bazı muhdes ekler ve malzemeler olduğu tespit edilmiştir. Örnek olarak özgününde ahşap doğrama ile üretilmiş olan pencerelerden bazılarında malzeme PVC doğrama ile değiştirilmiştir. Başka bir yapıdan örnek olarak yapının ana giriş kapısının açıldığı bahçeye, yapının çatısına birleşik olacak şekilde başlamış “*shingle*” ve sac malzeme ile yapılmış bir sundurma mevcuttur. Bu duruma ek olarak aynı yapıda yağmur iniş borularının yine PVC oluklarla değiştirildiği görülmüştür. Son olarak başka bir yapıda ise soba bacasının özgünde baca taşı ile üretilmiş olduğu durum, metal sac baca ile değiştirilmiştir. Benzer bir durum başka bir yapıda, çatı örtüsünün özgünde kiremit olduğu bir yapıda bu örtüyü metal sac ve

altında “*shingle*” malzeme ile değiştirilmesinde görülmektedir. Bu müdahalelerin birden fazla sebebi vardır. Tez çalışmasında daha önce bahsedildiği gibi, öncelikli olarak bu yapıların tamirini sağlayacak ustaların artık hayatta olmaması, beraberlerinde bir çırak yetiştirememiş olması bu sonucu getirmiştir. Ara eleman yetişmeme problemi Türkiye’nin birçok alanında ve bölgesinde olduğu gibi Nüzhetiye Köyü’nde de geçerlidir ve sonuçları benzerdir. Müdahalelerin başka bir sebebi ise bu tamiratı yapabilecek ustanın şehir merkezlerinden getirilmesi halinde, özgün veya yapıya uygun dokuda malzemenin temininin ve uygulamasının ekonomik olarak zorlayıcı olmasıdır. Köyün eski dönemlerinde marangozhanenin, Nüzhetiye Köyü’ndeki veya çevre köylerdeki ormanlık alanlardaki ağaçları kullanarak ürettiği yapı malzemeleri, günümüzde endüstriyel üretim merkezlerinde üretildiği için hem lojistik hem de üretim maliyetinde artışa sebep olmuştur. Bu durum geçimini ancak sağlayabilen kullanıcılar için daha ucuz ve daha kısa sürede sağlanabilecek çözümlere itmiştir.

Mahalle içerisindeki geleneksel yapılm tekniği ile inşa edilmiş olan tescilli yapıların bazılarının kullanımı mevsimsel (yazlık ev) olmakla birlikte, bazı yapıların düzenli kullanımı devam etmektedir. Bu yapıların dışında kalan bakımsız, yitirilme tehlikesi ile karşı karşıya olan ve seyrek kullanıma sahip olan yapıların dönüşmesi, bu yapıların yitirilmesinin önüne geçecek bir çözüm olabilmektedir. Köyün turizm potansiyeli çok yüksek görülmemesine karşın, bazı sosyal donatıların bu potansiyele ulaşılmasında veya potansiyelin artırılmasında payı olabileceği düşünülmektedir. Örnek olarak alanda 2022 yılında gerçekleştirilen çalışmada, köyün tarihi ahşap camisi olan Hacı Ali Paşa Camii’nin kullanıma kapalı ve kapılarının kilitli olduğu tespit edilmiştir. Alanda 2024 yılında yapılan çalışmalarda, tarihi caminin yanına 2010’lu yılların başında inşa edilmiş abdesthane binasının üst katına Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından “Buğday Tanesi Engelsiz Yaşam Köyü” projesinin ofisinin bulunduğu tespit edilmiştir (Şekil 6.27). 2024 yılının mart ayında gerçekleştirilen bu proje, caminin avlu kısmında birtakım etkinlikler yapılmasını kapsamaktadır. Bu etkinlikler engelli çocuklar ve yetişkin bireylerin müzik, kitap okuma, çeşitli resim uygulamaları gibi sosyal etkinliklerdir.

Şekil 6.27. “Buğday Taneleri Engelsiz Yaşam Köyü” Açılış Töreni, 2024 (URL-1)

Projenin içeriğinden bağımsız olarak projenin bir sosyal donatı ögesi olarak o alanda bulunmasıyla birlikte, caminin tekrar kullanıma açıldığı, cami içerisindeki halının yenilendiği, cami kapı ve pencerelerindeki anahtar ve dil elemanlarının tamir edildiği bilgisi yarı yapılandırılmış görüşmeler ve belediyenin ilgili birimiyle yapılan görüşmelerde öğrenilmiştir (Şekil 6.28, Şekil 6.29).

Şekil 6.28. Tarihi Ahşap Hacı Ali Paşa Camii, 2024.

Şekil 6.29. Tarihi Ahşap Hacı Ali Paşa Camii İçi, 2024.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye’deki yasal çerçevede “kırsal sit alanı” tanımının bulunmaması, kırsal dokuların korunması konusunda birtakım zorluklara neden olmaktadır. Korunması gerekli kırsal yerleşimler “kentsel sit” tanımı içinde korunmaya çalışılmaktadır. Ancak, kırsal yerleşimlerin kendilerine has yaşam biçimleri ve bu yaşam biçimlerinin somut yansımaları olan bileşenler özel hassasiyet gerektiren konulardır. Bir yerleşimin sit alanı ilan edilmesi, yaygın kanının aksine, sadece yapıların korunması ile sınırlı değildir. Bir yerleşimin korunabilmesi için, o yerleşimin somut ve somut olmayan bileşenlerle örülmüş olan dokusunun bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir. Nüzhetiye Köyü’nde kültür varlığı niteliği taşıya çeşitli yapılar tescilli olmakla birlikte, köy dokusu bir sit alanı olarak tescilli değildir. Bu parçacıl durum, köyün dokusunun bir bütün olarak korunmasıyla ilgili bir sorun olarak karşımıza çıkmakta; bunun ötesinde, yerleşimdeki kırsal yaşantının, geçim kaynaklarının, yaşamın sürekliliğinin değerlendirilmesini güçleştirmektedir. Buna rağmen, Nüzhetiye Köyü’ne özgü, yerel nitelikleri önceleyen, köy halkını ve özellikle genç nüfusu yerleşimin özgün nitelikleriyle ilgili bilinçlendirecek ve sahiplenme hissini güçlendirecek etkinliklerle Nüzhetiye Köyü’nün korunması mümkün olacaktır.

Nüzhetiye Köyü’ne bakıldığında köyün halen bir kırsal yaşamı olduğu görülmektedir. Yerleşik veya mevsimsel olarak hayatını sürdüren nüfusun tarım ve hayvancılıkla uğraştığı, pek çoğunun kazancını bu alanda sağladığı; bunun dışında kalan nüfusun ise herhangi bir tarım faaliyetinde bulunmadığı görülmüştür. Burada öncelikli olarak kırsal hayatına devam eden nüfusun fiziksel ve ekonomik şartlarının iyileştirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Tescilli yapıların esaslı ve basit onarımlarının teşviklerle desteklenerek sağlanması, kırsal hayatını sürdüren nüfusun bunu sürdürebilmesinin olumlu yönde etkileneceği tespit edilmiştir. Mevsimsel olarak köye gelen nüfusun, kent hayatındaki esas geçim kaynaklarına kıyasla tarım gelirlerinin düşük olmasından kaynaklı olarak sürekli bir kırsal yaşam yerine kentli yaşamı tercih etmelerinin önüne geçilebilmesi gerekmektedir. Bunun için merkezi ve yerel yönetimlerce teşvikler sağlanmalıdır.

Köyün fiziksel olarak altyapı, elektrik, doğalgaz ve su gibi temel gerekliliklerinin iyileştirilmesi; internet ve telekom altyapısı gibi günümüz teknolojik iyileştirmelerinin sağlanması da köydeki nüfusun yaşam kalitesini artıracığı tahmin edilmektedir. Bu

durumun kırsalda yaşayan nüfusun kent yaşamına olan ihtiyaçlarının azalmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

Nüzhetiye Mahallesi'nde bazı yapıların tamamen yitirildiği görülmüştür. Bu yapıların yerine yeni, betonarme yapım tekniği ile yapılmış müstakil villalar, 'tiny house' konsepti ile inşa edilmiş konutlar gözlenmiştir. Bu durumların köyün mimari yapısıyla ilişkisi, sosyal yapıyla olan etkileşimi gibi durumlar incelenmiştir. Bunun yanında geleneksel yapım tekniği ile inşa edilmiş olan tarihi yapıların kullanımları, gelecekte dönüşebilecekleri durumlar incelenmiştir.

Mahalle de tescilli yapıların bazılarının yitirilmesi ile oluşan boş arsalara ve tescilli yapıların komşu parsellerindeki arsalara birtakım yeni yapıların inşa edildiği gözlenmiştir. Bu yapıların durumu hakkında bazı soru işaretleri oluşmuştur. Yapıların betonarme olmasının yanında; bulunduğu köye ve mahalleye yabancı bir dile sahip olması, ağırlıklı olarak İstanbul'dan gelen mülk sahiplerinin köye aşına olmaması, köyde ister istemez bir soylulaşma yaratması ve en önemlisi köyün yaşayacağı potansiyel bir dönüşümde referans olarak kabul edilebilme tehlikesine sahip yapılar olmasıdır. Kırsal mirasa sahip tarihi yerleşim yerlerinde görülen, mülk sahiplerinin veya yeni nesil varislerin günümüz koşullarına sahip, modern altyapı sistemlerine sahip konutlarda yaşama isteğinin ancak bu çağdaş yapılarda sağlanabileceği yanılgısıdır.

Başka bir konu olarak Nüzhetiye Köyü'ndeki yeni yapılaşmalar dikkat çekmektedir. Kırsal hayatla ilişkisi zayıf olan villa, *tiny house*, bungalov gibi modern dönem yapılarının önüne geçilmesi gerekmektedir. Bu yeni yapılarda seyrek bir kullanım sürdüren nüfus, kırdaki yerleşik nüfusla ilişkisi zayıf olduğundan kırsal yaşantıya zarar vermektedir. Bu tip yeni yapılaşmaların önüne geçebilmek için il ve ilçe yönetimlerince Nüzhetiye Köyü'ne ait yeni bir imar kanunu hazırlaması, köylerde uygulanan imar kurallarının Nüzhetiye Mahallesi'nde uygulanabilirliğinin sağlanması gerekmektedir.

2013 yılında yapılan çalışmada 36 yapının yalnızca 6'sının hasarlı-kötü durumda olduğu bilinmektedir (Köksal, 2013). Günümüze gelindiğinde yerinde yapılan çalışmalarda, 36 yapının 5 tanesinin yıkıldığı, 5 tanesinin de hasarlı-bakımsız durumda olduğu görülmüştür. 11 yıl önce yapıların %16'sının kötü durumda olduğu ve henüz hiçbir yapının yıkılmadığı görülürken, günümüzde kötü durumda olan ve yıkılan yapıların toplam tescilli yapılara olan oranının %27'yi aştığı görülmektedir. Köydeki yapılardan

bazılarının terk edilmişlikten dolayı yıkıldığı, bazılarının hasarlı olduğu görülmektedir. Koruma kültüründe bir yapıya bakmanın en kolay yolu, onun içinde bir yaşam sürdürülmesini sağlamak olduğu söylenmektedir. İçinde süregelen bir yaşam olmayan yapılarda, yapının hasar alan yerlerinin tespitinin gecikmesi ve dolayısıyla hasarlı bölgelere müdahale edilmemesinden kaynaklı olarak yapıların yitirilmesi yaygın bir şekilde görülmektedir. Terk edilen yapılarda iklim koşullarından kaynaklı olarak çatıdan başlayan bir yıkım olduğu görülmektedir. Bunun yanında yabani bitkilerin yapı içine sızması ve taşıyıcı strüktürü çürüterek, yerinden oynatarak işlevsiz hale getirmesi bu yapıların yitirilmesine sebep olan başka bir durumdur.

Köydeki geleneksel yapım tekniğiyle inşa edilmiş olan yapılardan yitirilmiş durumda olan yapı sayısının artması, köydeki tescilli durumdaki geleneksel yapım tekniğine sahip diğer evler için de tehlike oluşturmaktadır. Geleneksel yapım tekniği ile yapı üretme kültürünün kaybolması, köydeki mimari mirasın yitirilmesine karşılık gelmektedir. Tescilli yapılarda yaşayan köy halkının, yitirilen yapıların yerine yapılan yeni yapılarla ilişki kuramaması, nesiller ilerledikçe köye bağlılığın azalmasına da sebep olabilir. Bu duruma ek olarak, yıkılmış bir yapının yerine günümüz şartlarında yapılan yapıların geleneksel yapım tekniğiyle inşa edilmiş olan yapı sahiplerinin de düşüncelerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durum devam ettiği takdirde gelecek yıllarda bu oranın giderek artması kaçınılmaz olacaktır. Bu yüzden Nüzhetiye Mahallesi'nde ivedilikle bir konservasyon ve restorasyon çalışması başlamalıdır. Ayakta kalmayı başaran iyi yapıların muhdes elemanlardan arındırılarak korunması, kötü durumdaki tarihi yapı sahiplerinin miras problemlerinin çözülmesi, mirası paylaşabilmek için tarihi yapıların yıkılmasının önüne geçilmesi, yapıların da esaslı onarım ile korunması sağlanmalıdır. Koruma işlemleri gerçekleştirildikten sonra bu yapıların sahipleri ile birlikte birtakım işlevlerin sağlıklı ve köy yapısına organik bir biçimde belirlenmesi ve yapılara uygun bir biçimde yüklenmesi gerekmektedir.

Yeni yapılaşmalar özelinde köye ait bir plan ve strateji geliştirilmelidir. Yapılacak çalışma sonucunda köyün sosyal dokusuna ve mimari yapısına uygun olmayan yapılaşmalara kesinlikle müsaade edilmemelidir. Tarihi yapıların konservasyonu yapıp restorasyon projeleri uygulandıktan sonra mülk sahipleri ile yapılacak bir toplantı neticesinde bir karar alınmalıdır. Bazı yapılar mahalle içerisinde bulunduğu konumdan

dolayı sosyal donatıya dönüşmesi zor olduğundan, tekrardan konut işlevinde devam etmesi daha uygun bir çözüm olabilecektir. Mahallenin meydanına (1994 yapım yılı olan yeni caminin bulunduğu meydan) yakın yapıların pansiyon, yeme-içme mekanı, atölye gibi mekanlara dönüşmesi önerilebilir. Bu bağlamda kapsamlı bir çalışma ile köyün sürdürülebilir bir koruması sağlanabilir. Yeni yapılaşmanın köydeki ekonomik ve sosyo-kültürel durumu bozmaması, aksine buradaki geleneksel geçim kaynaklarına yönelik işlevlendirilmesi sağlanmalıdır. Tarım kooperatifi, kadın kooperatifi gibi köy halkının eskiden “kooperatif” adı altında toplanmadan yaptığı çalışma biçimini günümüze uyarlayarak güçlendirmesi sağlanmalıdır.

Sonuç olarak, Nüzhetiye Köyü’nün korunabilmesi için öncelikle buradaki kırsal yaşantının, geçim kaynaklarının ve kırsal ekonominin güçlendirilmesi, yerel halkın kendi sahip oldukları değerlere sahip çıkmalarının sağlanması ve bununla bağlantılı olarak kırsal yaşantının somut yansımaları olan mimari yapıların ve bileşenlerinin detaylı tespitlerinin yapılıp, özgün değerlerini kaybetmeden çağdaş yaşam koşullarına uyum sağlayabilecek hale getirilmeleri sağlanmalıdır. Bu çalışmanın, Nüzhetiye Köyü’ne özgü değerlere odaklanacak diğer detaylı çalışmalara öncü olması ve konunun bir örnek olarak diğer kırsal yerleşmeler için bir model oluşturması, ülkemizde kırsal mirasın korunması adına önemli bir adım olacaktır.

KAYNAKLAR

- Ayyıldız, S., Ertürk, F. (2017), Kentsel Kimlik Bileşenleri ile Yerel Kimliğin İzlerini Sürmek: Kapanca Sokak Örneği, Mimarlık ve Yaşam Dergisi, 2-1, 65-88.
- Ayyıldız, S., Ertürk, F. (2018), Yerel Kimlik Kodları ile Sokak Ölçeğinde Bir Kent Okuması: Kocaeli Kapanca Sokak Örneği, Mimarlık Planlama ve Tasarım'da Akademik Araştırmalar, Gece Kitaplığı Yayınevi, Ankara.
- Büyükşehir Belediyesi Kanunu (2004), T.C. Resmi Gazete (25531, 23 Temmuz 2004) (T.C. İçişleri Bakanlığı)
- COE, (1975), Declaration of Amsterdam, Amsterdam, Hollanda, 21-25 Ekim 1975.
- COE, (1977), The Granada Appeal: Rural Architecture in Regional Planning, Symposium No:2 of European Programme of Pilot Projects, Granada, İspanya, 29 Ekim 1977.
- COE, (1973), Resolution On Rural Revival Policies İn The Balance Between Town And Country, Strasbourg, Fransa, 19 Ocak 1973.
- Eres, Z., (2013). Türkiye'de Geleneksel Kırsal Mimarinin Korunması: Tarihsel Süreç, Yasal Boyut (1), Prof. Dr. Nur Akın'a Armağan - Mimari ve Kentsel Koruma, sf. 457-469, YEM Yayınları, YEM Kitabevi.
- European Parliament, (2006), European Natural, Architectural and Cultural Heritage in Rural and Island Regions, Brüksel, Belçika, 7 Eylül 2006.
- Galitekin, A.N., (2005), Gölcük Tarihçe ve Kültür Mirası Eserler (2), Gölcük Belediyesi Kültür Yayınları.
- Gobelyan, H., (2023), Kızgın Buhardaki Koza (1), Aras Yayıncılık.
- Gökçe, E., (2018), Kocaeli/Gölcük Nüzhetiye (Döşeme) Köyü Monografisi, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 514350.
- Güler, K., (2016), Türkiye'de Nüfusunu Yitiren Kırsal Yerleşimlerin Korunması İçin Bir Yöntem Önerisi: Ödemiş-Lübbey Köyü Örneği, Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 450926.
- Gümüş Yıldırım, D. (2021). Kırsal Mirasın Korunması Ve Sürekliliği Üzerine Bir İnceleme: Göynük Hisarözü Köyü Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli, 706085.
- Harita Genel Müdürlüğü, İndirilebilir İl Haritaları, Kocaeli Fiziki Haritası, (Ziyaret Tarihi: 24.07.2024)
- Harita Genel Müdürlüğü, İndirilebilir İl Haritaları, Kocaeli Mülki Haritası, (Ziyaret Tarihi: 24.07.2024)

- ICOMOS, (1999), Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü, ICOMOS 12. Genel Kurulu, Meksika, Meksika, Ekim 1999.
- ICOMOS, (1982), Tlaxcala Declaration on the Revitalization of Small Settlements, Tlaxcala, Meksika, 25-28 Ekim 1982.
- ICOMOS, (1964), Venedik Tüzüğü, Venedik, İtalya. 31 Mayıs 1964.
- İnalcık, H., (2009), Devlet-i ‘Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar-I, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- İnan, A. A. (1972), Devletçilik İlkesi ve Türkiye Cumhuriyetinin Birinci Sanayi Planı. Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- İŞKUR, (2023) Kocaeli İşgücü Piyasa Araştırmaları Raporu 2023, Kocaeli, 2023.
- Karpat, K.H., (2003), Osmanlı Nüfusu 1830-1914, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
- Kaya, M., (2007), XIX. Yüzyılda İzmit (Kocaili) Sancağı’nın Demografik Durumu ve İskan Siyaseti, Tarih Araştırmaları Dergisi, İzmir.
- Kaya, Ş., Aktuğ Kolay, İ., (2008), İzmit’teki Azınlık Yapıları, İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Programı, İTÜ Dergisi, İstanbul.
- Köksal, T.G., (2013), Gölcük Mimari Miras, Gölcük Belediyesi.
- Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Kanunu (1983). T.C. Resmi Gazete (18113, 23 Temmuz 1983).
- Madran, E., (2002), Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Kültür Varlıklarının Korunmasına İlişkin Tutumlar ve Düzenlemeler: 1800-1950, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları, Ankara, 2002.
- MARKA, (2023), Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, İl Kalkınma Durumu Raporu 2023, Kocaeli, 2023.
- On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (2012), T.C. Resmi Gazete (28489, 6 Aralık 2012). (T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı)
- Polatel, O., (2012), Nikomedia’dan İzmit’e Bir Kent Adının Dönüşümü, International Journal of History, History Studies.
- T.C. Sağlık Bakanlığı, COVID-19 Sözlüğü, (2020), Açık Erişim İnternet Kaynağı, Ankara, 2020.
- TDK, (Türk Dil Kurumu) (2024), Genel Açıklamalı Sözlük. Ankara: TDK Yayınları.

TÜİK, (2023), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, Ankara, 2023.

Ulugün, F.Y., Fotoğraf Arşivi, 1950-2024, Kocaeli.

Umumi Nüfus Tahriri Fasikül-I, 1927, Türkiye Cumhuriyeti Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü, Ankara.

UNESCO, (1972), Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, Paris, Fransa, 16 Kasım 1972.

UNESCO, (1976), Nairobi Bildirgesi, Nairobi, Kenya, 26 Kasım 1976.

UNESCO, (2003) Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi, Paris, Fransa, 17 Ekim 2003.

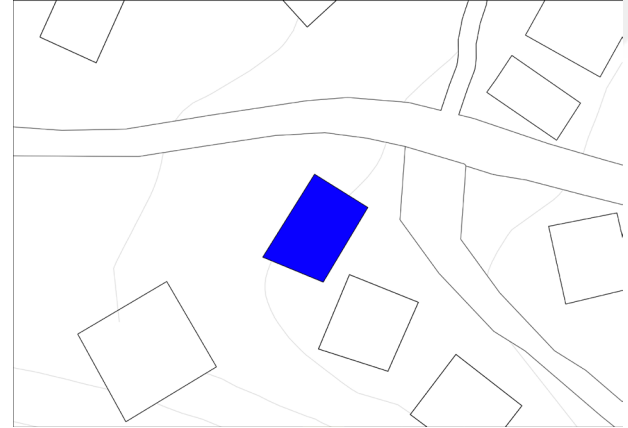
URL-1: <https://www.kocaeli.bel.tr/haber/bugday-tanesi-engelsiz-sosyal-yasam-koyu-acildi-45377.html> , (Ziyaret Tarihi: 03.09.2024)

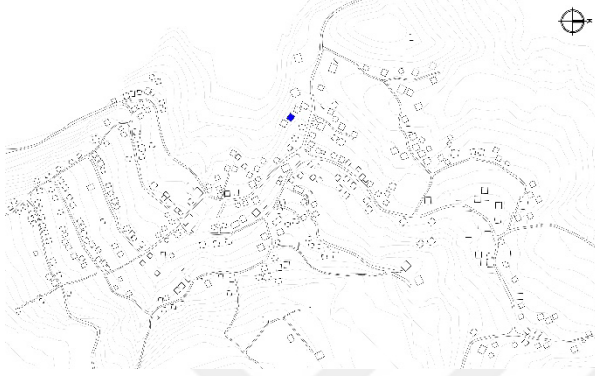
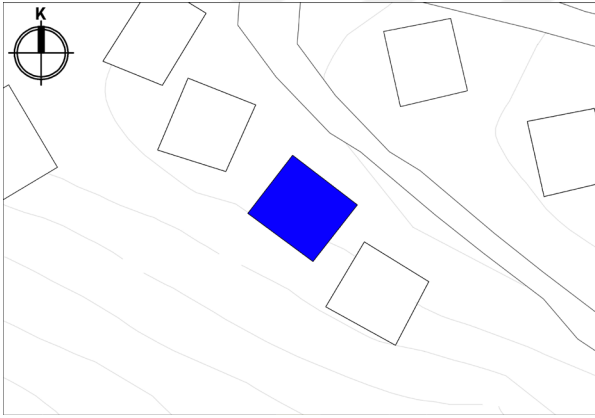
Yavuz, M.K., Fotoğraf Arşivi, 2020-2024, Kocaeli.

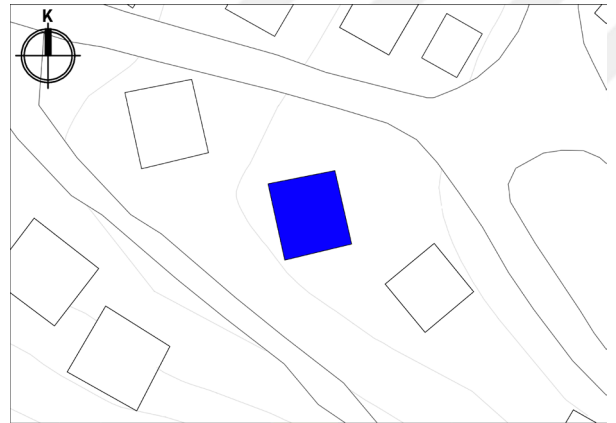
Yıpranan Tarihi Ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması Ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun (2005). T.C. Resmi Gazete (25866, 5 Temmuz 2005) (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

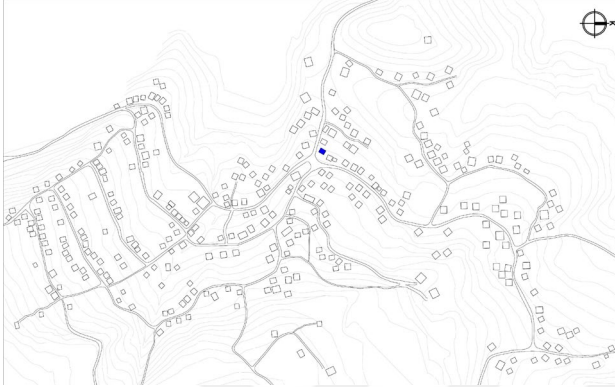
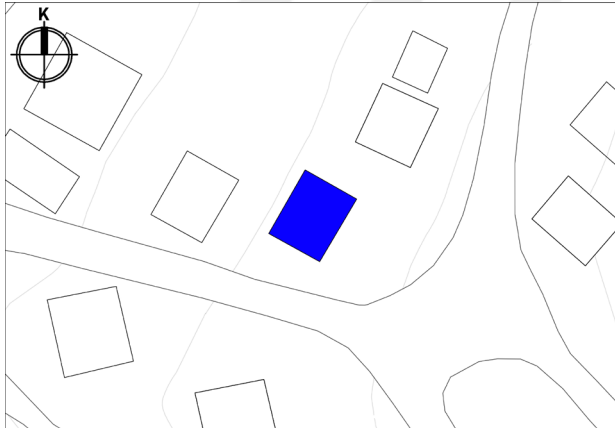

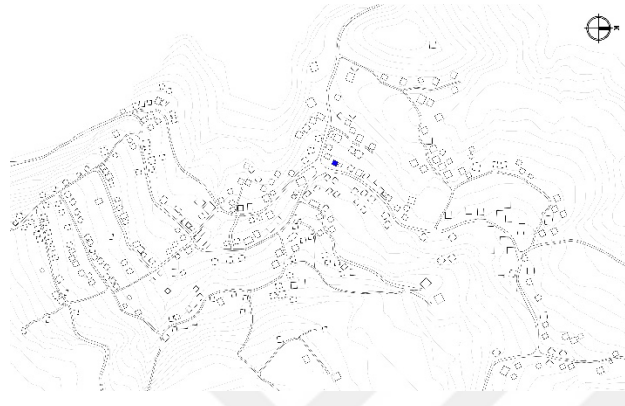
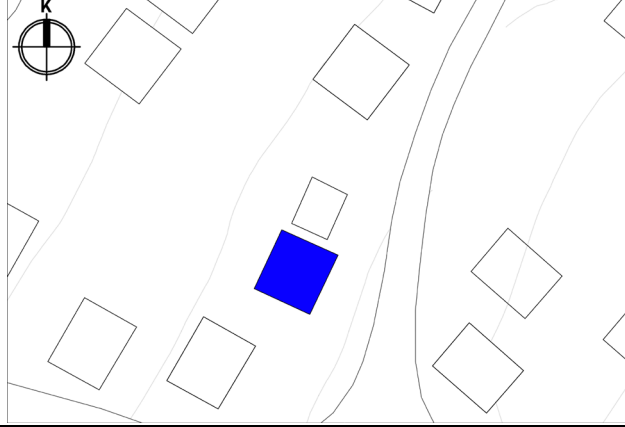
EK-A

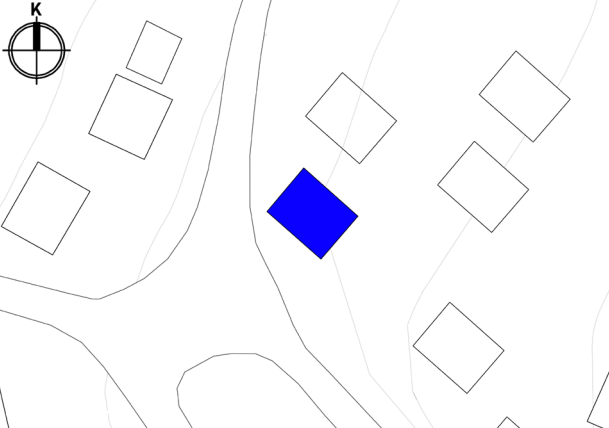
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	197/6/15	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş yapım tekniğiyle inşa edilen bodrum kat beden duvarlarının üstüne ahşap iskelet sistem ile üretilmiştir. Ahşap iskelet arasına çeşitli tuğla malzeme ile dolgu yapıldığı tespit edilmiştir. Çatı örtüsü kiremittir. Pencere ve kapı doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.	Gözlemler Yapının bodrum kat beden duvarlarında ilk izlenimde herhangi bir ayrılma tespit edilmemiştir. Yapının ahşap iskeletindeki bazı çapraz ve dikey taşıyıcı elemanlarında bozulmalar olduğu tespit edilmiştir. Yapıda herhangi bir muhdes elemana rastlanmamıştır.	

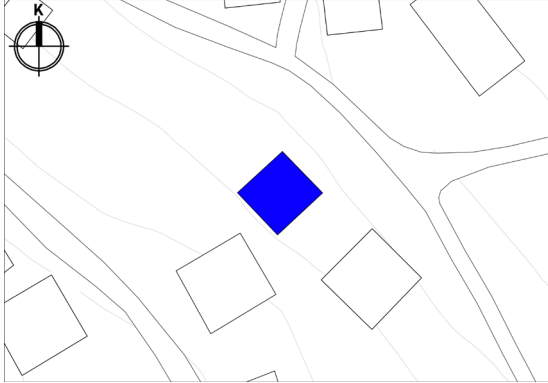
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	197/4/13	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş yapım tekniğiyle inşa edilen bodrum kat beden duvarlarının üstüne ahşap iskelet sistem ile üretilmiştir. Cephedeki sıva örtüsünden dolayı dolgu malzemesi tespit edilememiştir. Çatı örtüsü kiremittir. Yapıda cumba bulunmaktadır. Pencere ve kapı doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.	Gözlemler Yapının cephesindeki sıva örtüsünde yer yer kılcal ve derinleşen çatlaklar tespit edilmiştir. Yapının cumba hacminin yatay taşıyıcısında sehim olduğu tespit edilmiştir. Yapının pencere doğramalarındaki ahşaplarda bozulmalar olduğu tespit edilmiştir. Yapıda herhangi bir muhdes elemana rastlanmamıştır.	

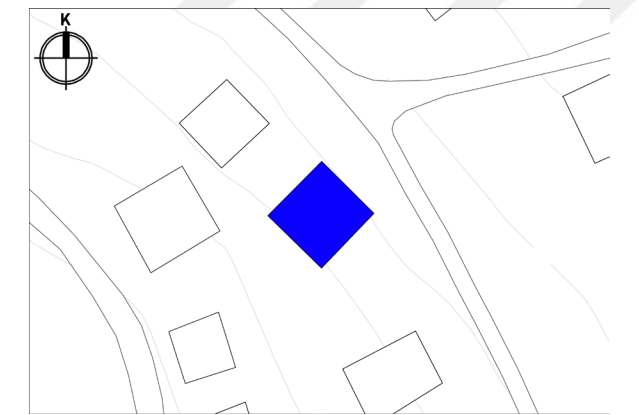
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	196/3/22	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş yapım tekniğiyle inşa edilen bodrum kat beden duvarlarının üstüne ahşap iskelet sistem ile üretilmiştir. Ahşap iskelet arasına tuğla dolgusu yapılmıştır. Kısmi sıva örtüleri vardır. Çatı örtüsü kiremittir. Pencere ve kapı doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.	Gözlemler Yapı yıkılmış durumdadır. Yapı, bulunduğu alanda 2022 yılında harabe durumda yıkılmış vaziyetteyken 2024 yılında alandaki yıkıntı sonrası izlerin kaldırıldığı tespit edilmiştir.	

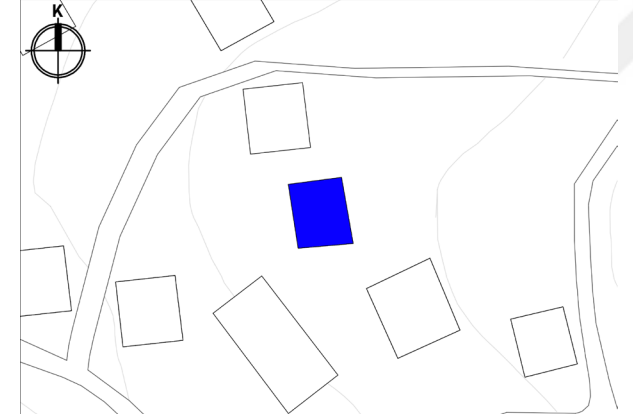
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:		Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:		194/18/21	
Genel Tanımı:		Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()		Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri		Fotoğraf	
			
Yerleşim Planındaki Yeri		Gözlemler	
		Yapının ön cephesindeki sundurmanın altında sıva kabarması tespit edilmiştir. Aynı cephedeki sundurmanın ahşap taşıyıcı elemanlarında ciddi boyutta bozulmalar tespit edilmiştir. Yapının muhtelif yerlerinde yüzeysel ve derin sıva çatlakları tespit edilmiştir. Sıvanın mevcut olduğu düşünülen bazı cephelerde lokal sıva dökülmeleri tespit edilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı:			
Yapı yığma taş yapım tekniğiyle inşa edilen bodrum kat beden duvarlarının üstüne ahşap iskelet sistem ile üretilmiştir. Cephede bulunan sıva örtüsünün açık olan ufak bir kısmından ahşap iskelet arasının tuğla dolgusu olduğu tespit edilmiştir. Yapının çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.			

Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	194/19/160	
Genel Tanımı:	Tek Katlı Tescilli Kâgir Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: (X) Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapının kullanımı değiştirildikten sonra cephede çimento bazlı sıva üstüne boya yapılmıştır. Yapının çatı saçağı uzatılarak muhdes branda örtüsü ile kapalılık sağlanmıştır. Sokakla ilişki kurduğu sınırdaki 50 cm'lik ahşap çit mevcuttur. Yapının ahşap doğramalarının tümüyle boyandığı tespit edilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma yapım tekniğiyle briket malzemeye inşa edilmiştir. Çatı malzemesi kiremittir. Ön cephesinde iki adet ahşap kapı girişi vardır. Pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.		

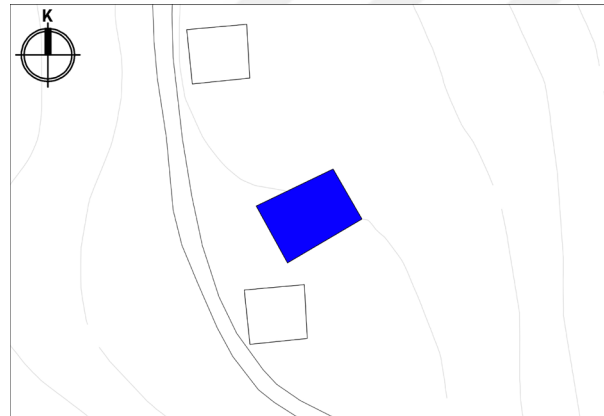
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	189/19/20	
Genel Tanımı:	Zemin + 1. Kat Tescilli Kâgir Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: (X) Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapı dönemsel olarak köy kahvesi işleviyle kullanılmaktadır. Cephesindeki boyanın beyaz boya ile yenilendiği tespit edilmiştir. Tüm kapı ve pencere doğramalarının mavi renk boya ile boyandığı tespit edilmiştir. Özgün halinde bulunmayan ahşap malzemeden veranda örtüsü olduğu, bu örtünün de sarmaşık ve üzüm bağıyla örtüldüğü tespit edilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı:	Yapı yığma taş beden duvarları ile inşa edilmiştir. Tümüyle sıvalı olduğundan üst kata ait taşıyıcı veya dolgu sistemle ilgili bir bilgiye ulaşılamamıştır. Yapının üst katına çıkan, sokakla ilişkilenen merdiven bulunmaktadır. Üst katta teras bulunmaktadır. Çatı malzemesi kiremittir. Pencere ve kapı doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.	

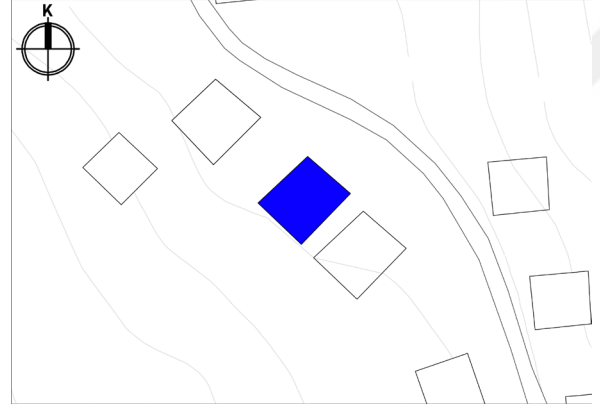
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	195/6/30	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapının beden duvarında ayrılmalar ve ahşap taşıyıcı elemanlarının tümünde bozulmalar tespit edilmiştir. Çatı örtüsünün bir kısmının bozulduğu görülmüştür.	
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş beden duvarları olan bodrum kat üstüne ahşap taşıyıcı sistem ile inşa edilmiştir. Ahşap iskeletin arasına balıksırtı örgüsüyle tuğla dolgusu olduğu tespit edilmiştir. Çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere elemanları ahşap malzemeden üretilmiştir.		

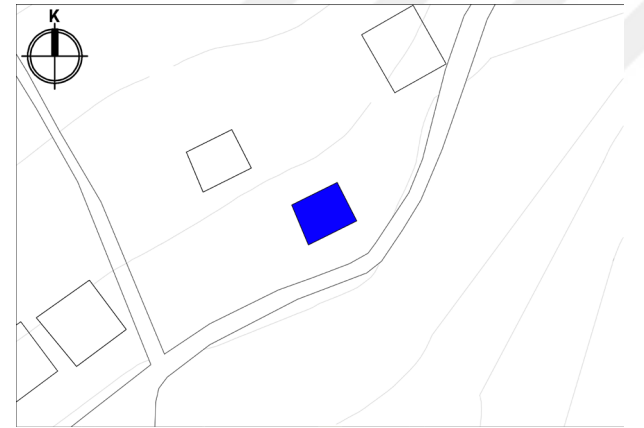
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	195/7/31	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapının daha önceden ağır hasarlı olduğu tespiti yapılmıştır. Yıkım henüz gerçekleşmemiş olmasına karşın ağır hasarlı haline göre daha fazla yapı ve cephe elemanının kaybedildiği tespit edilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş beden duvarları üzerine ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Ahşap taşıyıcı elemanların arasında balıksırtı örgülü tuğla dolgu bulunmaktadır.		

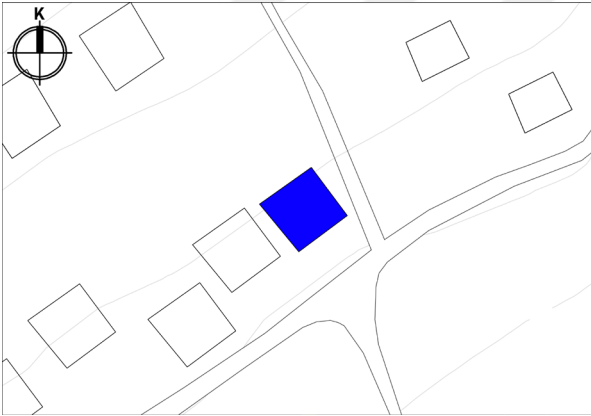
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	188/22/140	
Genel Tanımı:	Zemin + 1. Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapının ön cephesinde PVC malzeme ile kış bahçesi işlevinde kapalı bir hacim eklenmiştir. Çatı örtüsünün üzerine güneş sisteminin mekanik aksamlarının yerleştirildiği görülmüştür.	
Ayrıntılı Tanımı: Yapı ahşap iskelet sistemi ile inşa edilmiştir. Ahşap iskelet arasının tuğla ile doldurulduğu ve cephelerinin sıvandığı tespit edilmiştir. Çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.		

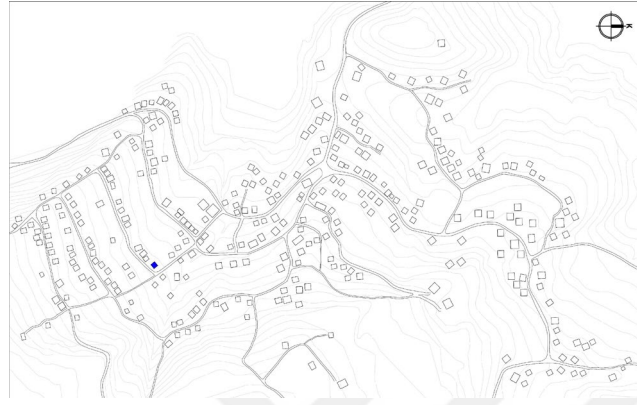
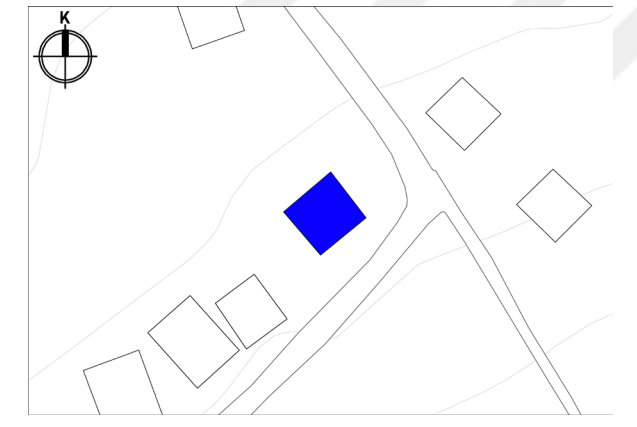
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	185/2/130	
Genel Tanımı:	Zemin + 1. Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapının sürekli kullanımı ve tarım aktivitesi göz önünde bulduğunda kullanıcısının birtakım müdahalelerde bulunduğu tespit edilmiştir. Bazı pencere doğramaları PVC malzeme ile değiştirilmiştir. Çatı örtüsünde lokal olmak üzere özgün malzemenin “şingil” ve “sac” ile örtüldüğü tespit edilmiştir. Yapının muhtelif ahşap taşıyıcı elemanlarında bozulmalar tespit edilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı:	Tarımın aktif olarak devam ettiği yapılardan biridir. Ahşap iskelet sistem ile inşa edilen yapının balıksırtı ve düz şekillerde kullanılan dolgu malzemesinin tuğla olduğu tespit edilmiştir. Çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere doğramalarının ahşap malzemeden üretildiği görülmüştür.	

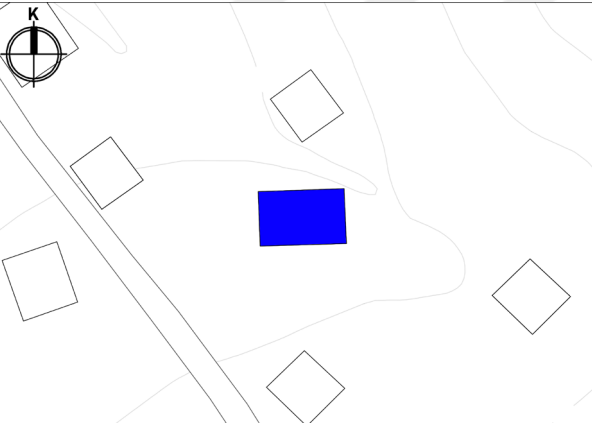
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:		Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:		185/2/3	
Genel Tanımı:		Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)		Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: ()) Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri		Fotoğraf	
			
Yerleşim Planındaki Yeri		Gözlemler	
		Yapının terk edildiği tespit edilmiştir. Cephedeki sıvanın yer yer tamamen döküldüğü, yer yer ise çatlaklarla beraber hareketli olduğu görülmüştür. Yapının çatı örtüsü alüminyum malzeme ile değiştirilmiştir. Yapının arka cephesine muhdes ek bir hacim yapılmıştır. Yapının özgün açıklıkları değiştirilmiş, pencere ve kapı doğramalarındaki ahşap malzemelerde ve pencere camlarında bozulmalar tespit edilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı:			
Yapı yığma taş yapım tekniğiyle üretilen bodrum kat beden duvarları üzerine ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Ahşap iskelet arasına balıksırtı ve düz olmak üzere tuğla malzeme ile dolgu yapılmıştır. Özgün çatı örtüsü malzemesi bilinmemekle birlikte kiremit olduğu düşünülmektedir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.			

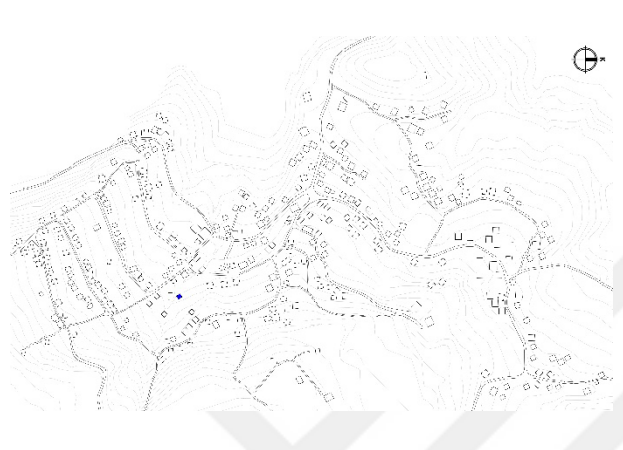
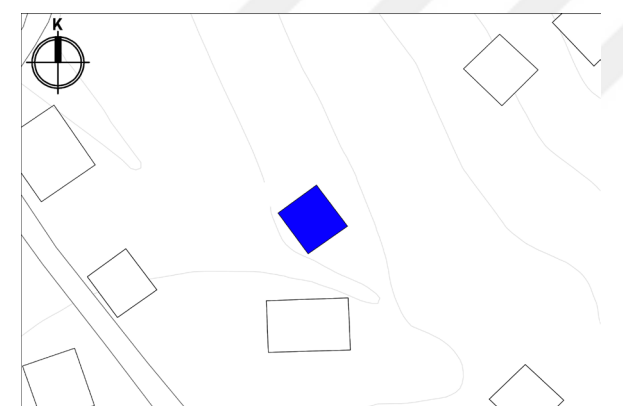
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	184/10/127	
Genel Tanımı:	Zemin + 1. Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapının ön cephesi genişletilmiştir ve bundan dolayı çatı şekli büyük çoğunlukla değişmiştir. Pencere oranları değiştirilmiş, muhtelif pencerelerde ahşap malzeme PVC malzeme ile değiştirilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı: Yapı ahşap taşıyıcı sistem ile inşa edilmiştir. Ahşap iskeletin arasında düz dolgulu tuğla malzeme olduğu tespit edilmiştir. Çatı aralığı bulunmakta olup, örtü malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere elemanlarının özgün malzemesi ahşaptır.		

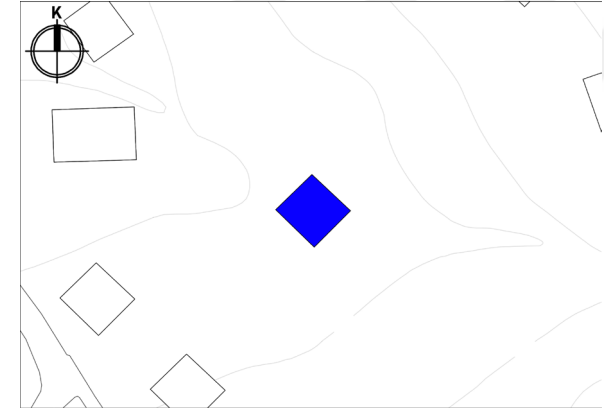
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	166/3/117	
Genel Tanımı:	Tek Katlı Tescilli Kâgir Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapının çatı örtüsü büyük ölçüde yıkılmıştır. Beden duvarlarında yer yer ayrılmalar tespit edilmiştir. Çatı kısmındaki ahşap malzemelerde çürümeler ve yıkılmalar tespit edilmiştir. Kapı ve pencere doğramalarındaki ahşap malzemeler büyük oranda kaybolmuştur.	
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş tekniğiyle oluşturulan beden duvarlarına sahiptir. Çatı örtüsünün yıkılmayan kısmında kiremit malzeme tespit edilmiştir. Bir cephesi tamamen kapalı olan yapının kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.		

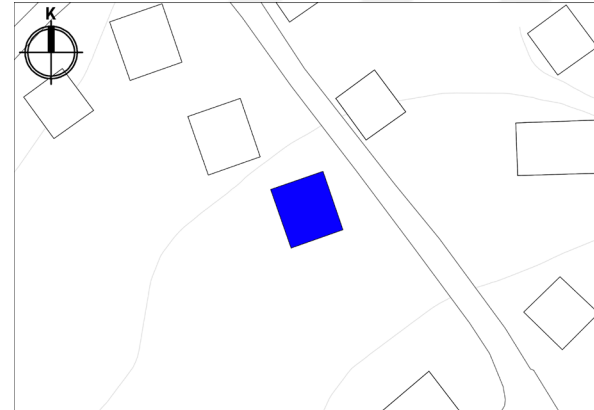
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	167/1/116	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapının çatı örtüsünün “şingil” ve “ondülin” malzeme ile değiştirildiği tespit edilmiştir. Yapının giriş kısmında açık bir hacim eklenmiş, bu hacmin üzeri de ondülin malzeme ile örtülmüştür. Yapının beden duvarlarında sarmaşık bitkileri görülmüştür. Yapının çatı taşıyıcı malzemesi olan ahşap malzemelerde bozulma ve eskimeler tespit edilmiştir. Yapının giriş kısmındaki duvarındaki dolgu malzemesine müdahale edilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı:	Yapı yığma taş yapım tekniğiyle beden duvarları oluşturulan bodrum kat üstüne ahşap iskelet sistemi ile üretilmiştir. Ahşap iskelet sistemin arası balıksırtı ve düz olacak şekilde tuğla malzeme ile doldurulmuştur. Yapının çatı örtüsü özgünde kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.	

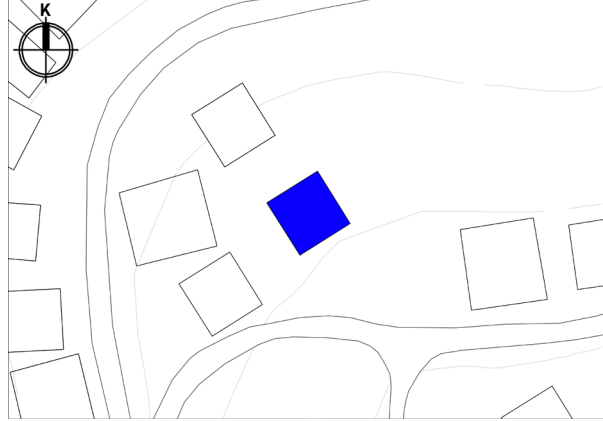
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:		Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:		175/2/88	
Genel Tanımı:		Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()		Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri		Fotoğraf	
			
Yerleşim Planındaki Yeri		Gözlemler	
		Yapı iyi durumdadır. Yapıya herhangi bir nitelişsiz ve muhdes bir ek yapıldığı görülmemiştir. Yapının taşıyıcı ahşap elemanlarında hafif bozulmalar görülmüştür. Yapının beden duvarlarında herhangi bir ayrılma tespit edilmemiştir.	
Ayrıntılı Tanımı:			
Yapı yığma taş yapım tekniğiyle üretilen beden duvarlarının bulunduğu bodrum kat üzerine ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Ahşap iskeletin arası balıksırtı örgüsüyle tuğla malzemeden doldurulmuştur. Giriş cephesinin bir kısmı yığma taş, bir kısmı balık sırtı örgüdür. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.			

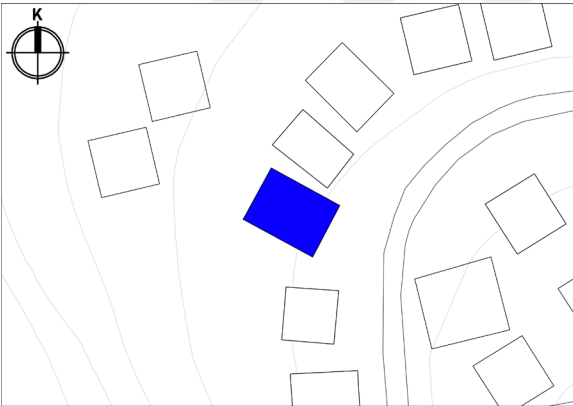
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	180/1/84	
Genel Tanımı:	Bodrum + Zemin + Asma Kat Tescilli Ahşap Cami	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapının girişindeki merdiven kısmına çimento sıva ve kayrak taşıyla müdahale edilmiştir. Yapının özgün sundurması kaybolmuş, yerine tekrar ahşap malzemeden sundurma yapılmıştır. Yapının tüm cephesi boyanmıştır. Yapının minare kısmına çelik merdiven yapılmış ve merdivenin çıktığı noktadan asma kata ulaşım sağlanacak şekilde cephede yeni açıklık üretilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı:	Yapı yığma taş tekniğiyle üretilen bodrum kat beden duvarları üzerine ahşap iskelet ile yapılan zemin kat ve asma kat ile oluşturulmuştur. Yapının duvarları tamamen ahşap malzeme ile kaplanmıştır. Yapının giriş cephesinde iki yandan yükselen bir merdiven ve sahanlık bulunmaktadır. Kuzeybatı cephesinde bir adet minare bulunmaktadır. Çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşaptır. Yapı içinde ahşap geometrik motifler bulunmaktadır. Yapının iç mekanındaki ahşap geometrik motifler tümüyle boyanmıştır. İç mekanda ahşap lambri ile kapalı bir hacim üretilmiştir. Yapının tüm kapı ve pencereleri boyanmıştır.	

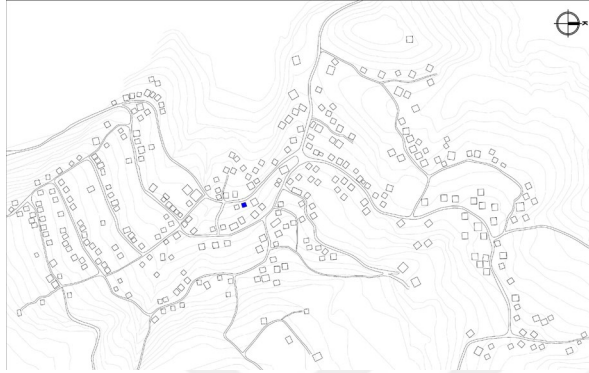
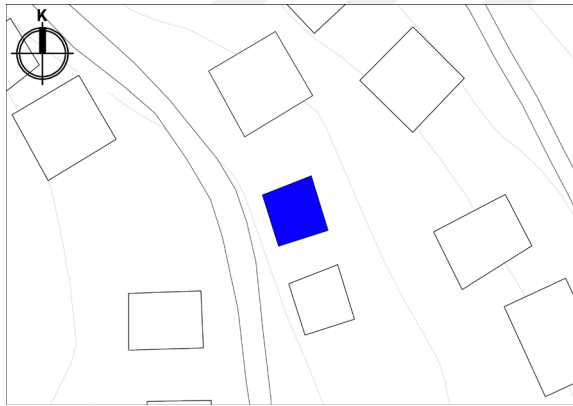
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	180/1/83	
Genel Tanımı:	Tek Kat Tescilli Kâgir Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Ayrıntılı Tanımı: Tek katlı yapı, yığma taş yapım tekniğiyle üretilmiştir. Çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşaptır.	Gözlemler Yapının neredeyse tamamen yabani bitkilerle sarıldığı görülmüştür. Beden duvarlarında ciddi boyutta açılmalar tespit edilmiştir. Çatı örtüsü, bitki örtüsünün tamamıyla sarmasından dolayı görülmemektedir. Kapı ve pencere elemanlarının ahşap malzemesi tamamen çürümüştür ve bazıları yitirilmiştir.	

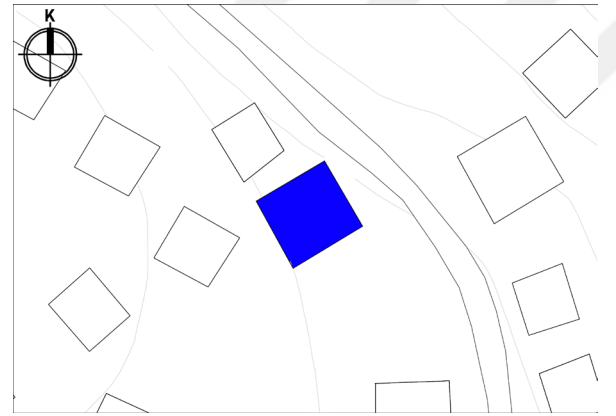
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	184/14/87	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş yapım tekniğiyle üretilen beden duvarlarının oluşturduğu bodrum kat üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Ahşap iskelet sistemin arası düz şekilde tuğla ile örülmüştür. Kapı ve pencere doğramaları ahşaptır. Çatısı kiremittir.	Gözlemler Yapının bulunduğu alanda olmadığı, yerine müstakil bir konut yapısı yapıldığı tespit edilmiştir.	

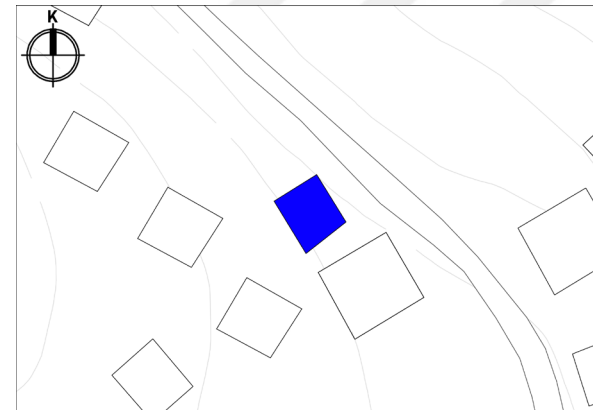
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	175/17/-	
Genel Tanımı:	Zemin + 1. Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Ayrıntılı Tanımı: Yapı taş temel üzerine ahşap iskelet sistemi ile inşa edilmiştir. Ahşap iskelet sistemin arası balıksırtı şeklinde tuğla ile örülmüştür. Çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.	Gözlemler Yapı 2013 yılındaki çalışmada kısmen hasarlı durumdayken mevcut durumda ocağı hariç tamamen yıkılmış durumdadır.	

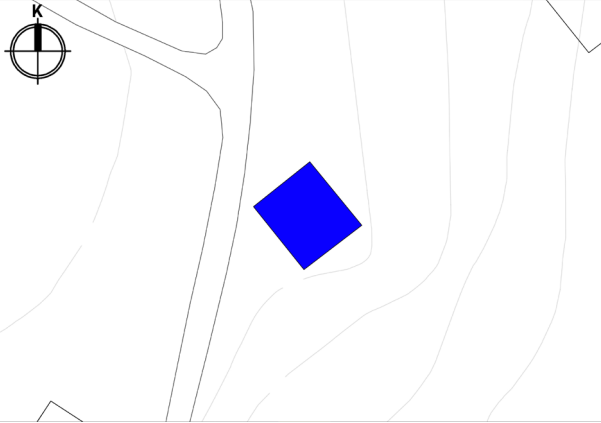
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	177/9/57	
Genel Tanımı:	Bodrum + Zemin + Çatı Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş tekniği kullanılarak üretilen bodrum kat üzerine ahşap iskelet sistemi ile inşa edilmiştir. Ahşap iskelet sistem arası balıksırtı ve düz olmak üzere tuğla ile dolgu yapılmıştır. Yapının cephesi tamamen sıva kaplıdır. Çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.	Gözlemler Yapının sıvasının boyandığı tespit edilmiştir. Yapıdaki bazı pencere doğramalarının PVC malzeme ile değiştirildiği görülmüştür.	

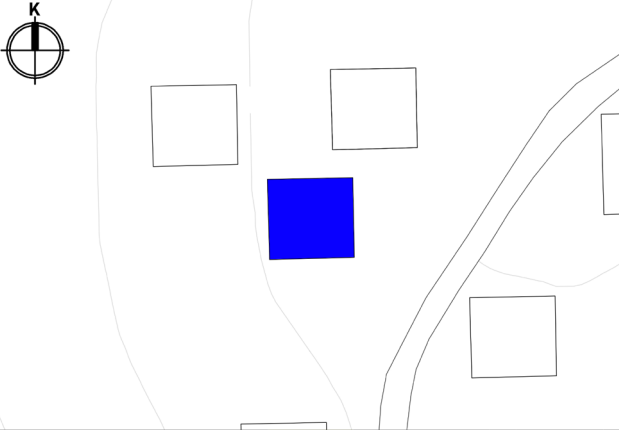
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:		Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:		176/13/50	
Genel Tanımı:		Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()		Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: (X) Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri		Fotoğraf	
			
Yerleşim Planındaki Yeri		Gözlemler	
		Yapının giriş cephesi uzatılmıştır ve üstündeki örtü alüminyum malzemeden üretilmiştir. Yapının bazı pencere boşlukları duvar örtülerek kapatılmıştır. Yapının bodrum katındaki beden duvarlarında dökülen taşlar ve köşelerde ayrılmalar tespit edilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı:			
Yapı yığma taş yapım tekniğiyle üretilen bodrum kat üstü ahşap iskelet sistemi ile inşa edilmiştir. Ahşap iskelet arası düz dolgu olarak tuğla ile örülmüştür. Çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.			

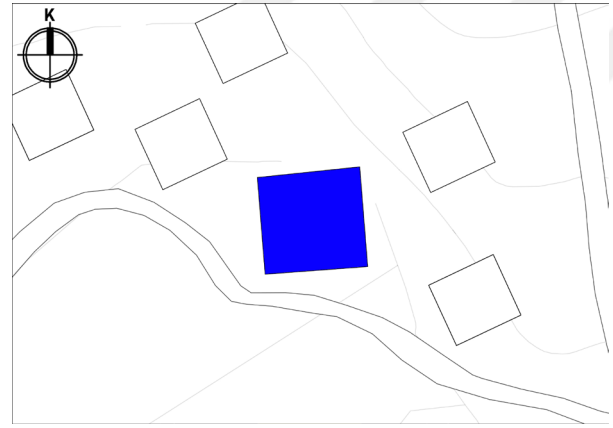
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	195/10/34	
Genel Tanımı:	Zemin + 2 Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Kullanımı sürekli olan yapıda ciddi bir hasar veya müdahale olmadığı tespit edilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş yapım tekniğiyle üretilen zemin kat beden duvarları üzerine ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Ahşap iskelet sistemin arası balıksırtı tuğla örgüsüyle doldurulmuştur. Yapının 2. Katında ahşap malzemeden üretilen balkon bulunmaktadır. Çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemedir.		

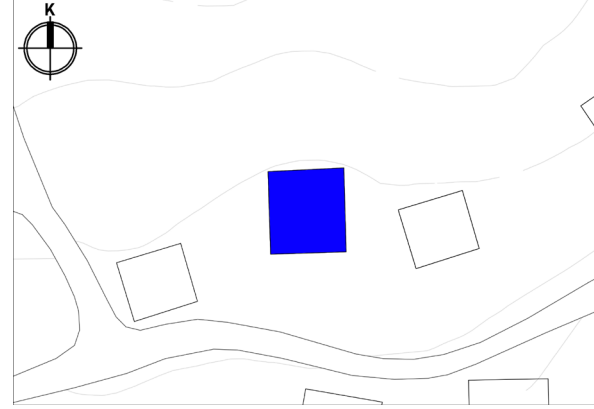
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	196/6/29	
Genel Tanımı:	Bodrum + Zemin + 1 Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapı tamamıyla terk edilmiş durumda olduğu için bakımsız durumdadır. Yapının bacalarının olduğu cephe geçmiş dönemde onarım geçirmiş, onarım geçiren cepheler yığma taş ile kaplanmıştır. Çatısında lokal kayıplar gözlenmiştir. Kapı ve pencere doğramalarının yıprandığı, bozulduğu ve çürüdüğü tespit edilmiştir.	
Ayrıntılı Tanımı:	Yapının yığma taş yapım tekniğiyle üretilen bodrum kat beden duvarları üstü ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Çatı örtüsü kiremittir. İki adet bacası bulunmaktadır. Kapı, kanatlı pencereleri ve giyotin pencereleri ahşap malzemeden üretilmiştir.	

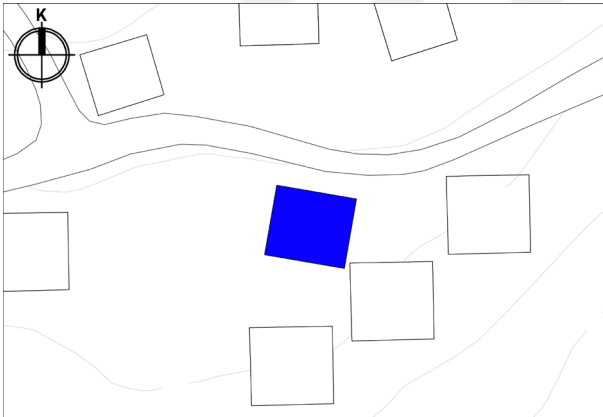
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:		Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:		196/5/28	
Genel Tanımı:		Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)		Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri		Fotoğraf	
			
Yerleşim Planındaki Yeri		Gözlemler	
		Yapı tamamıyla yabani bitkilerle sarılmıştır ve dolayısıyla detaylı bir gözlem yapılamamıştır. Yapının tüm ahşap elemanlarının bozulduğu ve yapısal olarak bakımsız olduğu görülmüştür.	
Ayrıntılı Tanımı:			
Yapı yığma taş üstüne ahşap iskelet sistemi ile inşa edilmiştir. Ahşap iskelet sistemin arası balıksırtı örgülü tuğla dolgu ile örülmüştür. Giriş cephesindeki çift kanatlı kapının üstünde çatı saçağı ile örtülü bir adet ışıklık mevcuttur. Çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.			

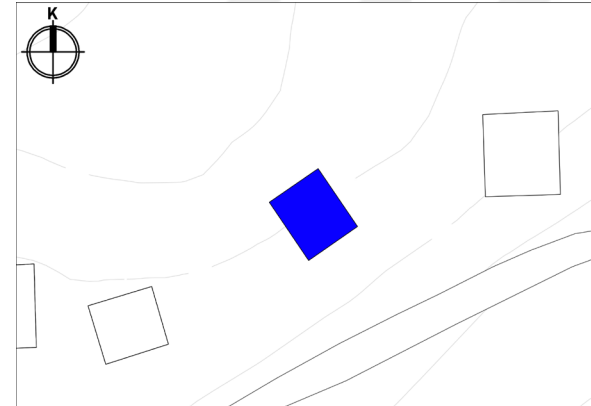
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	189/11/169	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapının çatı malzemesi özgünde olduğu gibi kiremittir ancak kiremit türü değiştirilmiştir. Haricinde hasarlı bir durum veya muhdes bir eke rastlanmamıştır.	
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş üstüne ahşap iskelet sistemi ile inşa edilmiştir. Ahşap iskelet sistem arası düz tuğla ile örülmüştür. Yapının çatı örtüsü kiremittir. Kapı ve pencere doğramalar ahşap malzemeden üretilmiştir.		

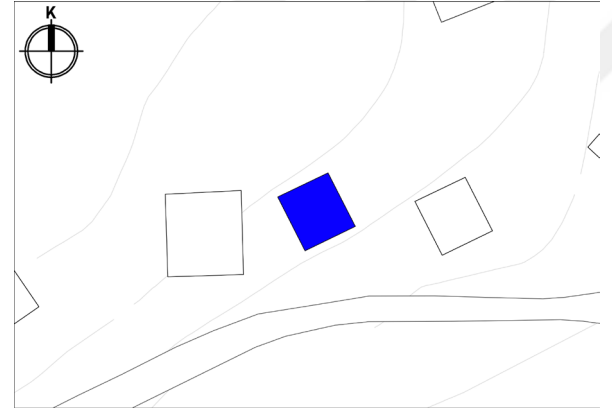
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	191/4/180	
Genel Tanımı:	Zemin + 1 Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: (X) Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapı girişine sundurma yapılmıştır. Haricinde hasarlı bir durum veya muhdes eke rastlanmamıştır.	
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş ile üretilen zemin kat beden duvarları üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Ahşap iskelet sistemin arası balıksırtı şeklinde tuğla ile örülmüştür. 1. Kat cephesi sıva ile kaplanmıştır. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.		

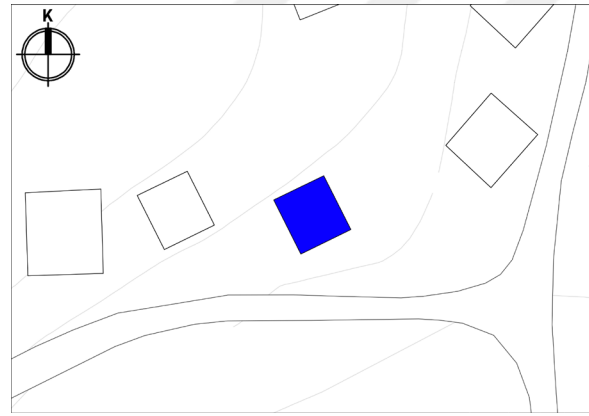
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	191/1/193	
Genel Tanımı:	Zemin + 2 Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapı özgün halinde tek bir aile için üretilmiş bir yapıyken günümüzde üç aile kullanmaktadır. Dolayısıyla iç mekanda plan düzeni değiştirilirken alçıpan, çelik karkas gibi muhtes ekler kullanılmıştır. Yapı cephesindeki köşe noktalarına çimento malzemeden dekoratif müdahale yapılmıştır. Yapının doğu cephesine betonarme ek yapılmıştır.	
Ayrıntılı Tanımı:	Yapı yığma taş yapım tekniğiyle oluşturulan bodrum kat beden duvarları üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Köydeki en büyük geleneksel yapı olan yapının ahşap iskelet araları tuğla ile örülmüştür ve cephesi sıva ile kaplanmıştır. Yapının üç adet girişi vardır. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.	

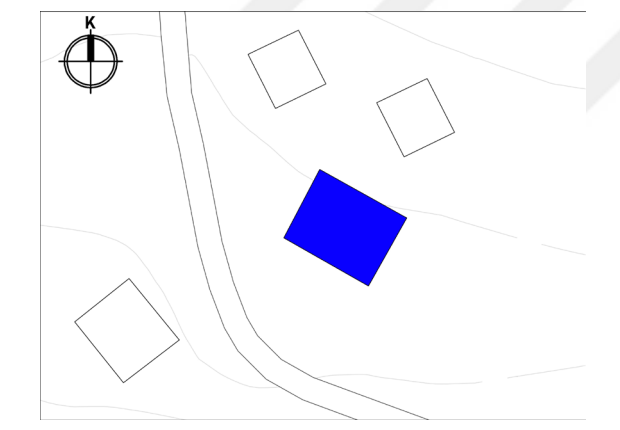
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	158/12/201	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri		Fotoğraf
		
Yerleşim Planındaki Yeri		Gözlemler
		Yapı tamamen sıva ile kaplanmış ve boyanmıştır. Çatı kaplama malzemesi değiştirilmiş, baca hacmine müdahalede bulunulmuştur. Yapının giriş kapısına veranda yapılmıştır. Yapının doğu cephesine ek hacim yapılmıştır.
Ayrıntılı Tanımı:		
Yapı yığma taş yapım tekniğiyle oluşturulan bodrum kat beden duvarları üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Yapının ahşap iskelet araları tuğla ile örülmüştür. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.		

Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	189/23/-	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Ayrıntılı Tanımı: Yapının geçmiş dönemleriyle ilgili net bir bilgiye ulaşılamamakla birlikte, köy halkı yapının ahşap olduğunu söylemektedir.	Gözlemler Geçirdiği yangınla birlikte kalıntı halde bulunan yapı, zaman içerisinde yıkılmıştır ve yerine “tiny house” konseptli yapı yapılmıştır.	

Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:		Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:		158/12/201	
Genel Tanımı:		Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()		Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri		Fotoğraf	
			
Yerleşim Planındaki Yeri		Gözlemler	
		Yapının çatı örtüsü ve baca kaplama malzemesinin değiştirildiği tespit edilmiştir. Bunun dışında hasarlı bir durum veya muhdes bir eke rastlanmamıştır.	
Ayrıntılı Tanımı:			
Yapı yığma taş yapım tekniğiyle oluşturulan bodrum kat beden duvarları üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Yapının ahşap iskelet araları tuğla ile örülmüştür. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.			

Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye		
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	158/13/202		
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut		
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()	
Vaziyet Planındaki Yeri		Fotoğraf	
			
Yerleşim Planındaki Yeri		Gözlemler	
		Yapı mevcut halinde samanlık olarak kullanılmaktadır. Yapının ahşap yapı malzemeleri bozulmuş ve eskimiştir. Çatı alın kısmındaki ahşap malzemeler kaybolmuştur.	
Ayrıntılı Tanımı:			
Yapı yığma taş yapım tekniğiyle oluşturulan bodrum kat beden duvarları üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Yapının ahşap iskelet araları tuğla ile örülmüştür. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.			

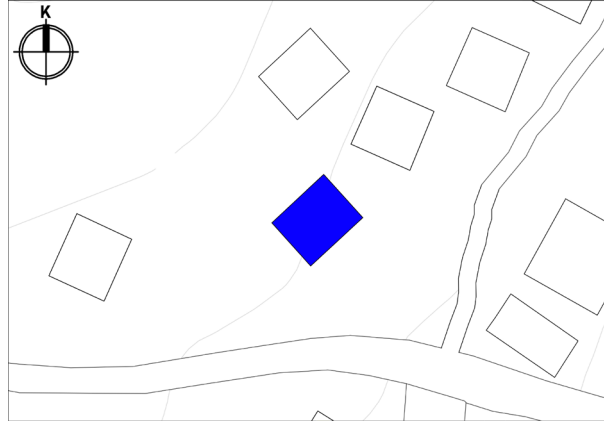
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	158/9/203	
Genel Tanımı:	Bodrum + Zemin + 1 Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: (X) Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapının üç adet penceresindeki ahşap malzeme, başka bir ahşap malzeme ile değiştirilmiştir. Haricinde hasarlı bir durum veya niteliksiz bir eke rastlanmamıştır.	
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş yapım tekniğiyle oluşturulan bodrum kat beden duvarları üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Yapının ahşap iskelet araları tuğla ile örülmüştür. Çatı malzemesi kiremittir. Pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir. Giriş kapısı çift kanatlı ve geometrik motiflere sahip ahşap kapıdır.		

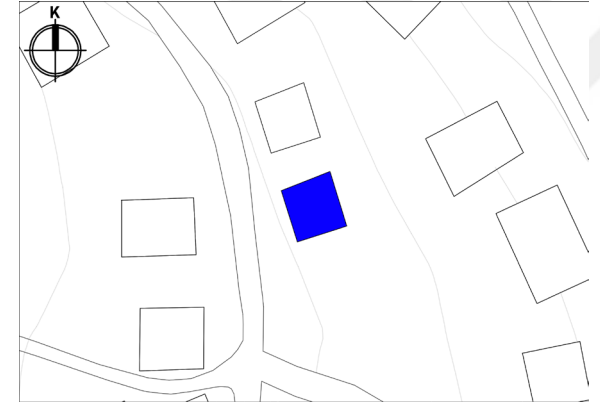
Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:		Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:		153/23/258	
Genel Tanımı:		Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)		Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Vaziyet Planındaki Yeri			Fotoğraf
			
Yerleşim Planındaki Yeri			Gözlemler
			Yapı terk edilmiş durumdadır. Çatı ve baca kısmında bozulmalar gerçekleşmiş ve yapının su aldığı tespit edilmiştir. Yapının 3 cephesinin ciddi boyutta yabani bitkilerin sardığı görülmüştür.
Ayrıntılı Tanımı:			
Yapı yığma taş yapım tekniğiyle oluşturulan bodrum kat beden duvarları üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Yapının ahşap iskelet araları balıksırtı ve düz şekilde tuğla ile örülmüştür. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.			

Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	148/7/30	
Genel Tanımı:	Bodrum + Zemin + 1 Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Özgünlük Durumu: İyi: () Orta: () Kötü: (X)	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: () Kullanım Dışı: (X)
Fotoğraf	Fotoğraf	
		
Ayrıntılı Tanımı	Gözlemler	
Yapı yığma taş yapım tekniğiyle oluşturulan bodrum kat beden duvarları üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Yapının ahşap iskelet araları tuğla ile örülmüştür. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.	Yapı terk edilmiş durumdadır. Pencerelerinin ahşap malzemesinin bozulduğu ve eskidi görülmüştür. Çatı örtüsü alüminyum sac malzeme ile örtülmüştür. Taşıyıcı ahşap elemanlarında eskime ve çürüme tespit edilmiştir.	

Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	145/6/29	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Fotoğraf	Fotoğraf	
		
Ayrıntılı Tanımı	Gözlemler	
Yapı yığma taş yapım tekniğiyle oluşturulan bodrum kat beden duvarları üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Yapının ahşap iskelet araları düz örgü tuğla ile örülmüştür. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.	Yapının çatı malzemesi değiştirilmiştir. Cephelerde muhtelif onarım gerçekleştirilmiştir.	

Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	145/2/-	
Genel Tanımı:	Bodrum Kat + Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Fotoğraf	Fotoğraf	
		
Ayrıntılı Tanımı	Gözlemler	
Yapı yığma taş yapım tekniğiyle oluşturulan bodrum kat beden duvarları üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Yapının güneybatı cephesindeki çatı alınlığı ahşap dikmelerle kapatılmıştır. Yapının ahşap iskelet araları tuğla ile örülmüştür. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.	Yapıda hasarlı bir durum veya muhdes niteliksiz müdahaleye rastlanmamıştır.	

Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:		Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:		194/15/8	
Genel Tanımı:		Zemin Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: () Orta: (X) Kötü: (X)		Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: () Dönemsel: (X) Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri			Fotoğraf
			
Yerleşim Planındaki Yeri			Gözlemler
			Yapının bazı ahşap taşıyıcılarında eskime başladığı görülmüştür. Haricinde muhdes, niteliksiz bir ek veya hasarlı bir duruma rastlanmamıştır.
Ayrıntılı Tanımı:			
Yapı tek katlı yığma taş şeklinde üretilmiştir. Yapının bir cephesinde ahşap iskelet sisteme rastlanmıştır. Ahşap iskelet sistemli cephedeki boşluklar balıksırtı ve düz şekilde tuğla ile örülmüştür. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.			

Bulunduğu İl/İlçe/Mahalle:	Kocaeli, Gölcük, Nüzhetiye	
Yapı Ada/Parsel/Kapı No:	195/10/35	
Genel Tanımı:	Bodrum + Zemin + 1 Kat Tescilli Ahşap Konut	
Sağlamlık Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Özgünlük Durumu: İyi: (X) Orta: () Kötü: ()	Kullanım Durumu: Mevcut: (X) Dönemsel: () Kullanım Dışı: ()
Vaziyet Planındaki Yeri	Fotoğraf	
		
Yerleşim Planındaki Yeri	Gözlemler	
	Yapıda önemli bir hasarlı durum veya niteliksiz bir eke rastlanmamıştır.	
Ayrıntılı Tanımı: Yapı yığma taş yapım tekniğiyle oluşturulan bodrum kat beden duvarları üstüne ahşap iskelet sistem ile inşa edilmiştir. Yapının ahşap iskelet araları tuğla ile örülmüştür. Çatı malzemesi kiremittir. Kapı ve pencere doğramaları ahşap malzemeden üretilmiştir.		

KİŞİSEL YAYIN VE ESERLER

Yavuz, M.K. (2024). Kırsal Mimari Mirasın Korunması Üzerine Nüzhetiye Mahallesi (Köyü) Ölçeğinde Bir Çözüm Önerisi, *Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Araştırmalar Sempozyumu – I*, İstanbul, 9-10 Mayıs 2024.

ÖZGEÇMİŞ

İlk, orta ve lise öğrenimini Kocaeli’de tamamladı. 2014 yılında girdiği İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Kimya Mühendisliği bölümünden 2015 yılında ayrıldı. Eğitimine 2016 yılında girdiği Haliç Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık bölümünden Merkezi Yerleştirme Puanıyla Yatay Geçiş sistemiyle Kocaeli Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü’nde devam etti. 2019 Bahar Yarıyılı’nda Erasmus Öğrenci Değişim Programı ile İtalya’nın Sassari Üniversitesi’nde değişim öğrencisi olarak devam etti ve Kocaeli Üniversitesi’nden 2021 yılında Mimar olarak mezun oldu. 2021 yılında Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans öğrenimine başladı. 2021 yılından beri Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Park ve Bahçeler Daire Başkanlığı Yapım Şube Müdürlüğü’nde Yapım Kontrol Mimarı olarak görev almaktadır.

